

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► **B****РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 651/2014 НА КОМИСИЯТА**

от 17 юни 2014 година

за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1)

Изменен със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Регламент (ЕС) 2017/1084 на Комисията от 14 юни 2017 година	L 156	1	20.6.2017 г.
► <u>M2</u>	Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 година	L 215	3	7.7.2020 г.
► <u>M3</u>	Регламент (ЕС) 2021/452 на Комисията от 15 март 2021 година	L 89	1	16.3.2021 г.
► <u>M4</u>	Регламент (ЕС) 2021/1237 на Комисията от 23 юли 2021 година	L 270	39	29.7.2021 г.
► <u>M5</u>	Регламент (ЕС) 2023/917 на Комисията от 4 май 2023 година	L 119	159	5.5.2023 г.
► <u>M6</u>	Регламент (ЕС) 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 година	L 167	1	30.6.2023 г.

Поправен със:

- **C1** Поправка, ОВ L 26, 31.1.2018 г., стр. 53 (2017/1084)
- **C2** Поправка, ОВ L 48, 21.2.2018 г., стр. 44 (2017/1084)
- **C3** Поправка, ОВ L 251, 29.9.2022 г., стр. 19 (651/2014)
- **C4** Поправка, ОВ L 90517, 16.8.2024 г., стр. 1 (651/2014)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 651/2014 НА КОМИСИЯТА

от 17 юни 2014 година

за обявяване на някои категории помощи за съвместими с
вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от
Договора

(текст от значение за ЕИП)

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА I:	Общи разпоредби
ГЛАВА II:	Контрол
ГЛАВА III:	Специални разпоредби за различните категории помощи
Раздел 1 —	Регионални помощи
Раздел 2 —	Помощи за МСП
Раздел 2а —	Помощ за проекти по цел
Раздел 3 —	Помощи за достъп на МСП до финансиране
Раздел 4 —	Помощи за научноизследователска и развойна дейност и иновации
Раздел 5 —	Помощи за обучение
Раздел 6 —	Помощи за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания
Раздел 7 —	Помощи за опазване на околната среда
Раздел 8 —	Помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия
Раздел 9 —	Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони
Раздел 10 —	Помощи за широколентови инфраструктури
Раздел 11 —	Помощи за култура и опазване на културното наследство
Раздел 12 —	Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих
Раздел 13 —	Помощи за местни инфраструктури
Раздел 14 —	Помощи за регионални летища
Раздел 15 —	Помощи за пристанища
Раздел 16 —	Помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU
ГЛАВА IV:	Заклучителни разпоредби

▼B

ГЛАВА I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за следните категории помощи:

- а) регионални помощи;
- б) помощи за МСП под формата на инвестиционни помощи, оперативни помощи и достъп на МСП до финансиране;
- в) помощи за опазване на околната среда;
- г) помощи за научноизследователска и развойна дейност и иновации;
- д) помощи за обучение;
- е) помощи за наемане на работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания;
- ж) помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия;
- з) социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони;
- и) помощи за ширококоловови инфраструктури;
- й) помощи за култура и опазване на културното наследство;

▼M1

- к) помощи за спортна и мултифункционална инфраструктура за отдих;
- л) помощи за местни инфраструктури;

▼M4

- м) помощи за регионални летища;
- н) помощи за пристанища;
- о) помощи за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“; както и
- п) помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU.

▼B

2. Настоящият регламент не се прилага за:

▼M6

- а) схеми по раздел 1 (с изключение на член 15), раздели 2 (с изключение на членове 19в и 19г), 3, 4, 7 (с изключение на член 44) и раздел 10 от глава III от настоящия регламент, ако средният годишен бюджет за държавната помощ на държава членка надхвърля 150 милиона евро, след изтичане на шест месеца от тяхното влизане в сила, както и помощ, предоставена под формата на финансови продукти съгласно раздел 16 от глава III, ако средният годишен бюджет за държавната помощ на държава членка надхвърля 200 милиона евро, след изтичане на шест месеца от тяхното влизане в сила. За помощта по

▼ M6

раздел 16 от глава III от настоящия регламент единствено финансовият принос на държава членка в раздел „Държави членки“ на гаранцията от ЕС, посочена в член 9, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и Съвета ⁽¹⁾, предназначени за специфичен финансов продукт, се взема предвид, за да се оцени дали средният годишен бюджет за държавна помощ на тази държава членка, свързан с финансовия продукт, надвишава 200 милиона евро. Комисията може да реши настоящият регламент да продължи да се прилага за по-дълъг период от време за всяка такава схема за помощ, след като оцени съответния план за оценка, изпратен от държавата членка до Комисията, в срок от 20 работни дни от влизането на схемата в сила. В случаите, в които Комисията вече е удължила прилагането на настоящия регламент след първоначалните шест месеца по отношение на такива схеми, държавите членки могат да решат да удължат тези схеми до края на периода на прилагане на настоящия регламент, при условие че съответната държава членка е представила доклад за оценка в съответствие с плана за оценка, одобрен от Комисията;

▼ B

- б) всички изменения на схемите, посочени в член 1, параграф 2, буква а), с изключение на измененията, които не могат да повлияят на съвместимостта на схемата за помощ по смисъла на настоящия регламент или които не могат съществено да повлияят на съдържанието на одобрения план за оценка;
- в) помощи, свързани с износ към трети държави или държави членки, по-специално помощи, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи във връзка с износа;
- г) помощи, обвързани с условието за използване на местни за сметка на вносни стоки.

▼ M1

- 3. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

▼ M6

- а) помощите, предоставяни в сектора на рибарството и аквакултурите, в обхвата на Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ с изключение на:

— помощите за обучение;

— помощите за достъп на МСП до финансиране;

— помощите за научноизследователска и развойна дейност;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30)

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

▼ M6

- помощите за иновации за МСП;
 - помощите за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания;
 - регионалните инвестиционни помощи в най-отдалечените региони;
 - схемите за регионална оперативна помощ;
 - помощите за водени от общностите проекти за местно развитие;
 - помощите за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“;
 - считано от 1 юли 2023 г., помощите под формата на намаления на екологичните данъци съгласно член 15, параграф 1, буква е) и член 15, параграф 3 от Директива 2003/96/ЕО на Съвета ⁽¹⁾;
 - помощите, включени във финансови продукти, подпомагани от фонда InvestEU, с изключение на операциите, изброени в член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията ⁽²⁾;
 - за помощи за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, посочени в член 19в;
 - за помощ за МСП под формата на временни публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроенергия, за смекчаване на въздействието от увеличенията на цените след военната агресия на Русия срещу Украйна, посочено в член 19г;
- б) помощи, предоставени в сектора на първичното производство на селскостопански продукти, с изключение на регионални инвестиционни помощи в най-отдалечените региони, схеми за регионални оперативни помощи, помощи за консултантски услуги в полза на МСП, помощи за рисково финансиране, помощ за научноизследователска и развойна дейност, помощи за иновации за МСП, помощи за опазване на околната среда, помощи за обучение, помощи за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания, помощи за водени от общностите проекти за местно развитие, помощи за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, помощи, включени във финансови продукти, подпомагани от фонд InvestEU, помощи за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, посочени в член 19в, и помощи за МСП под формата на временни публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроенергия, за смекчаване на въздействието от увеличенията на цените след военната агресия на Русия срещу Украйна, посочено в член 19г;

⁽¹⁾ Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно преструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 45).

▼ M1

- в) помощи за преработка и продажба на селскостопански продукти, в следните случаи:
 - i) когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия;
 - ii) когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
- г) помощи за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини в съответствие с Решение 2010/787/ЕС на Съвета ⁽¹⁾;
- д) категориите регионални помощи, които са изключени в член 13.

▼ В

Когато едно предприятие упражнява едновременно дейност в изключените сектори, посочени в първа алинея, буква а), б) или в), и в секторите, които попадат в приложното поле на настоящия регламент, настоящият регламент се прилага само за помощите, предоставени в сектора или дейността от приложното поле на настоящия регламент, при условие че държавите членки гарантират чрез подходящи средства, като например отделяне на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощта, предоставена съгласно настоящия регламент.

▼ M4

4. Настоящият регламент не се прилага за:
- а) схеми за помощ, които не изключват изрично плащането на индивидуална помощ в полза на предприятие, което е предмет на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ, предоставена от същата държава членка, се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, с изключение на схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, и схемите за помощ, обхванати от член 196, раздел 2а, както и раздел 16 от глава III;
 - б) помощи *ad hoc* в подкрепа на предприятие, както е посочено в буква а);
 - в) помощи за предприятия в затруднено положение, с изключение на схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, схемите за помощ за стартиращи предприятия, схемите за регионална оперативна помощ, схемите за помощ, обхванати от член 196, помощите за МСП съгласно член 56е и помощите за финансови посредници съгласно членове 16, 21, 22 и 39, както и раздел 16 от глава III, при условие че предприятията в затруднено положение не се третират по-благоприятно от останалите предприятия. Настоящият регламент се прилага обаче чрез дерогация за предприятия, които не са били в затруднено положение към 31 декември 2019 г., но са станали предприятия в затруднено положение през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2021 г.

⁽¹⁾ Решение 2010/787/ЕС на Съвета от 10 декември 2010 г. относно държавната помощ за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини (ОВ L 336, 21.12.2010 г., стр. 24).

▼B

5. Настоящият регламент не се прилага за мерки за държавна помощ, които поради своите особености, поради придружаващите условия или поради метода на тяхното финансиране водят до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза, по-специално:

- а) мерки за помощ, при които предоставянето на помощта е обвързано със задължението седалището или основното място на установяване на бенефициера да се намира в съответната държава членка; въпреки това се разрешава условието към момента на изплащането на помощта бенефициерът да е създал седалище или клон в държавата членка, предоставяща помощта;
- б) мерки за помощ, при които предоставянето на помощ е обвързано със задължението бенефициерът да използва национално произведени стоки и услуги;
- в) мерки за помощ, които ограничават възможността бенефициерът да се възползва от резултатите от научноизследователска дейност и иновации в други държави членки.

▼M6

6. Глава III, раздел 7 от настоящия регламент не се прилага за мерки за държавна помощ за производство на ядрена енергия.

▼B*Член 2***Определения**

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „помощ“ означава всяка мярка, която изпълнява всички критерии, определени в член 107, параграф 1 от Договора;
2. „малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава предприятия, които изпълняват критериите, определени в приложение I;
3. „работещ с увреждания“ означава всяко лице, което:
 - а) е признато за работещо лице с увреждания съгласно националното законодателство; или
 - б) е с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства неговото пълноценно и ефективно участие в работната среда при равни условия с останалите работещи;
4. „работещ в неравностойно положение“ означава лице, което:
 - а) не е било на редовна платена работа през последните 6 месеца; или
 - б) е на възраст между 15 и 24 години; или
 - в) не е завършило горната степен на общообразователния курс или професионална квалификация (Международна стандартна класификация на образованието 3) или са изминали най-много две години от завършването му на пълния курс на обучение и което все още не е намерило редовна платена работа; или
 - г) е на възраст над 50 години; или

▼B

- д) живее само и има на издръжка едно или повече лица;
или
 - е) работи в сектор или професия в държава членка, където неравновесието между половете е поне с 25 % по-високо от средното неравновесие между половете за всички икономически сектори в съответната държава членка, и принадлежи към пола, който е по-слабо представен; или
 - ж) е представител на етническо малцинство в държава членка и се нуждае от повишаване на своята езикова или професионална квалификация или от обогатяване на трудовия си опит, за да се подобрят перспективите му за получаване на достъп до трайна заетост;
5. „транспорт“ означава превоз на пътници с въздухоплавателни апарати, морски, автомобилен, железопътен транспорт или транспорт по вътрешни водни пътища или услуги по товарен превоз за чужда сметка или срещу възнаграждение;
6. „транспортни разходи“ означава разходи за транспорт за чужда сметка или срещу възнаграждение, които действително са били платени от бенефициерите за всеки превоз, които включват:
- а) спедиторски такси, разходи за обработка и временно складиране, доколкото тези разходи са свързани с пробег;
 - б) разходи за застраховка на товара;
 - в) данъци, мита или налози за товара и, ако е приложимо, за дедуейта, на мястото на произход и мястото на местоназначение; и
 - г) разходи за безопасност и контрол на сигурността, допълнителни такси, свързани с по-големи разходи за гориво;
7. „отдалечени региони“ означава най-отдалечените региони, Малта, Кипър, Сеута и Мелиля, островите, които са част от територията на държавите членки, и слаборазвитите региони;
8. „търговия със селскостопански продукт“ означава държане или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставяне или пускане на пазара по друг начин, с изключение на първата продажба от първичния производител на прекупвачи или преработватели, както и всяка една дейност по подготвяне на продукта за тази първа продажба; продажбата от първичен производител на крайни потребители се счита за търговия, ако се осъществява в отделни помещения, предвидени за тази цел;
9. „първично селскостопанско производство“ означава производство на продукти на почвата и на животновъдството, изброени в приложение I към Договора, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти;

▼B

10. „преработка на селскостопански продукти“ означава всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство, които са необходими за подготовката на животински или растителен продукт за първата му продажба;
11. „селскостопански продукт“ означава продукти, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продукти на рибарството и аквакултурите, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.;
12. „най-отдалечени региони“ означава региони съгласно член 349 от Договора. Съгласно Решение 2010/718/ЕС на Европейския съвет, от 1 януари 2012 г. Сен Бартеlemi престана да бъде най-отдалечен регион. В съответствие с Решение 2012/419/ЕС на Европейския съвет, от 1 януари 2014 г. Майот е най-отдалечен регион;
13. „въглища“ означава висококалорични, среднокалорични и слабокалорични въглища от категория А и В по смисъла на Международната система за кодификация на въглищата, съставена от Икономическата комисия за Европа на ООН и пояснена в Решението на Съвета от 10 декември 2010 г. относно държавната помощ за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини ⁽¹⁾;
14. „индивидуална помощ“ означава:
 - i) помощ *ad hoc*;
 - ii) предоставяне на помощи на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;
15. „схема за помощ“ означава всеки акт, на основата на който, и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, индивидуална помощ може да се предостави на предприятия, определени в този акт по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на основата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;
16. „план за оценка“ означава документ, който съдържа поне следните минимални елементи: целите на схемата за помощ, която е предмет на оценяване, въпросите за оценяване, показателите за резултати, предвидената методология на оценяване; изискванията, свързани със събирането на данните; предложената времева рамка за оценяване, включително датата на предаване на окончателния доклад за оценка, описанието на независимия орган, който извършва оценката, или критериите, които ще бъдат използвани за неговото избиране и вариантите за осигуряване на публичността на оценката;
17. „помощ *ad hoc*“ означава помощ, която не е предоставена въз основа на схема за помощ;

⁽¹⁾ ОВ L 336, 21.12.2010 г., стр. 24.

▼B

18. „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:

▼M6

- а) в случай на дружество с ограничена отговорност (различно от МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което изпълнява условието в член 21, параграф 3, буква б) и отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надвишава половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност“ се разбира по-специално видовете дружества, упоменати в приложение I към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, а „акционерен капитал“ включва, ако е уместно, всякакви премии от емисии;
- б) в случай на дружество, в което поне някои от съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството (което не е МСП, което съществува от по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което отговаря на условието по член 21, параграф 3, буква б) и на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато капиталът, вписан в баланса на дружеството, е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои негови съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството“, се разбира по-специално типовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;

▼B

- в) когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;
- г) когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;
- д) когато предприятието не е МСП и през последните две години:
 - 1) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; и

⁽¹⁾ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

▼ B

- 2) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0;
19. „задължения за териториалност на разходите“ означава задължения, наложени на бенефициерите от органа, предоставящ помощта, да изразходват минимална сума и/или да извършват минимално равнище на производствена дейност на определена територия;

▼ M6

20. „коригиран размер на помощта“ означава максимален допустим размер на помощта за голям инвестиционен проект, изчислен по следната формула:

$$\text{коригиран размер на помощта} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

където: R е максималният интензитет на помощта, приложим в съответния регион, с изключение на увеличеният интензитет на помощта за МСП; A е частта от допустимите разходи, равняващи се на 55 милиона евро; B е частта от допустимите разходи между 55 и 110 милиона евро; C е частта от допустимите разходи над 110 милиона евро;

▼ B

21. „възстановяем аванс“ означава заем за проект, който се изплаща на една или повече части, като условията за възстановяване зависят от изхода на проекта;
22. „брутен еквивалент на безвъзмездна помощ“ означава размерът на помощта, ако тя е била предоставена на бенефициера под формата на безвъзмездни средства, преди приспадането на данъци или други такси;
23. „започване на работите по проекта“ означава първото от следните събития: започване на строителните работи, свързани с инвестицията, или поемане на първия правнообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване или всеки друг ангажимент, който прави инвестицията необратима. Купуването на земя и подготвителните дейности като получаването на разрешителни и провеждането на проучвания на осъществимостта не се считат за започване на работите по проекта. При поглъщания на предприятия „започване на работите по проекта“ означава момента на придобиване на активите, пряко свързани с придобития стопански обект;
24. „големи предприятия“ означава предприятия, които не изпълняват критериите, определени в приложение I;
25. „последваща фискална схема“ означава схема под формата на данъчни предимства, която представлява изменена версия на съществувала в миналото фискална схема под формата на данъчно предимство и която я заменя;
26. „интензитет на помощта“ означава брутният размер на безвъзмездна помощ, изразен като процент от допустимите разходи, преди приспадането на данъци или други такси;

▼ M6

27. „подпомагани региони“ означава региони, посочени в карта на регионалните помощи, одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, букви а) и в) от Договора и в сила към момента на присъждане на помощта;

▼ B

- 28. „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която законовото право на получаване на помощта се предоставя на бенефициера съгласно приложимия национален режим;
- 29. „материални активи“ означава активи, състоящи се от земя, сгради, съоръжения, машини и оборудване;
- 30. „нематериални активи“ означава активи, които нямат физически или финансов израз, като патенти, лицензи, ноу-хау или друга интелектуална собственост;
- 31. „разходи за заплати“ означава обща сума, действително платима от бенефициера за съответните работни места, обхващаща брутната заплата преди данъчно облагане и задължителни отчисления, като социални осигуровки, разходи за грижи за деца и за родители, през определен период от време;

▼ M6

- 32. „нетно увеличение в числеността на персонала“ означава нетно увеличение в броя на служителите в засегнатия стопански обект в сравнение със средния им брой за даден период от време след приспадане на всички закрити работни места от броя на създадените работни места през този период. Броят на лицата, назначени на пълен работен ден, на непълен работен ден и на сезонна работа, трябва да се отчете посредством техните единици труд за година;

▼ B

- 33. „специализирана инфраструктура“ означава инфраструктура, която е изградена за предприятия, които могат да бъдат предварително идентифицирани, и е съобразена с техните нужди;

▼ M6

- 34. „финансов посредник“ означава всяка финансова институция, независимо от нейната форма и собственост, включително фондовете, инвестиращи в други фондове, частните инвестиционни фондове, публичните инвестиционни фондове, банките, институциите за микрофинансиране и гаранционните дружества;

▼ B

- 35. „пробег“ означава движение на стоки от мястото на произход до мястото на местоназначение, включително междинните части или етапи в рамките на съответната държава членка или извън нея, извършено посредством едно или повече транспортни средства;
- 36. „справедлива норма на възвръщаемост (CHV)“ означава очаквана норма на възвръщаемост, равняваща се на коригиран спрямо риска сконтов процент, който отразява равнището на риска, свързан с проекта, и естеството и количеството на капитала, който частни инвеститори планират да инвестират;
- 37. „общ размер на финансирането“ означава общ размер на инвестицията, извършена в допустимо предприятие или проект съгласно раздел 3 или съгласно членове 16 или 39 от настоящия регламент, с изключение на изцяло частните инвестиции, предоставени при пазарни условия и непопадащи в обхвата на съответната мярка за държавна помощ;

▼ B

38. „конкурентна тръжна процедура“ означава недискриминационна тръжна процедура, която предвижда участието на достатъчен брой предприятия и при която помощта е предоставена въз основа на първоначалната оферта, представена от участника в търга, или клирингова цена. Освен това бюджетът или обемът, свързан с тръжната процедура, е правнообвързващо ограничение, от което следва, че невсички участници могат да получат помощ;

▼ M1

39. „оперативна печалба“ означава разликата между сконтираните приходи и сконтираните оперативни разходи през икономическия живот на инвестицията, като тази разлика е положителна стойност. Оперативните разходи включват разходи за персонал, материали, услуги, възложени на външни изпълнители, комуникации, енергия, поддръжка, наем, управление, но не включват амортизационните разходи и разходите за финансиране, ако те са били покрити с инвестиционна помощ. Сконтирането на приходите и оперативните разходи с подходящ дисконтов процент позволява реализирането на разумна печалба;

▼ M6

- 39а. „сделка между несвързани лица“ означава, че условията на сделката между договарящите се страни не се различават от условията, които биха били договорени между независими предприятия, и не съдържат елемент на колюзия. Всяка сделка, която е резултат от открита, прозрачна и недискриминационна процедура, се разглежда като съответстваща на принципа на сделката между несвързани лица;
- 39б. „писмен“ означава всяка форма на писмен документ, включително електронни документи, при условие че такива електронни документи са признати за еквивалентни съгласно приложимите административни процедури и законодателство в съответната държава членка.

▼ B**Определения за регионалните помощи****▼ M6****▼ B**

41. „регионална инвестиционна помощ“ означава регионална помощ, предоставена за първоначална инвестиция, или първоначална инвестиция в полза на нова стопанска дейност;

▼ M6

42. „регионална оперативна помощ“ означава помощ за намаляване на текущите разходи на дадено предприятие, включително категории, като например разходи за персонал, материали, услуги, възложени на подизпълнители, комуникации, енергия, поддръжка, наем, управление. Изключени са обаче амортизационните разходи и разходите за финансиране, свързани с инвестиция, за която е ползвана инвестиционна помощ;
43. „стоманодобивен сектор“ означава производството на едно или повече от следните изделия:

а) необработен чугун и феросплави:

необработен чугун за производство на стомана, леярски чугун и друг необработен чугун, огледални „шпигел“ чугуни и високовъглероден фероманган, без да се включват други феросплави;

▼ **M6**

- б) суровини и полуготови продукти от желязо, обикновена стомана или специална стомана:

лята стомана, на блокове или не, включително блокове за коване на полуготови изделия: блуми, кръгли блокове и сляби; листови и листови покалаена ламарина; горещо валцувани коилси, с изключение на производство на течна стомана за леење от малки и средни леярни;

- в) готови продукти след гореща обработка на желязо, обикновена стомана или специална стомана:

релси, траверси, сглобяеми плоскости, единични плоскости, профили, тежки секции с дебелина 80 mm и по-голяма, валцувани плоскости, профили и секции с дебелина по-малко от 80 mm и плоскости по-тънки от 150 mm, тел, тръби с кръгло сечение и други профили, горещо валцувани вериги и ленти (включително ленти за тръби), плосковалцовани продукти и листови с дебелина 3 mm или повече, плосковалцовани продукти с универсално предназначение с дебелина 150 mm или повече, с изключение на тел и продукти от тел, полирани пръти и железни отливки;

- г) готови продукти след студена обработка на желязо:

покалаена ламарина, матова ламарина, черна ламарина, галванизирани или с други видове покритие листови ламарина, студено валцувани листови, електролитни листови, ленти за покалаена ламарина, студено валцувани плоскости, във форма на коилси или ленти;

- д) тръби:

всички безшевни стоманени тръби, запоеени стоманени тръби с диаметър, превишаващ 406,4 mm

- 43а. „лигнитни въглища“ означава нискокалорични от категория В, ортолигнитни нискокалорични от категория Б или мета лигнитни въглища, както са определени в Международната система за кодификация на въглищата, съставена от Икономическата комисия за Европа на ООН;

45. „транспортен сектор“ означава превоз на пътници с въздушен, морски, автомобилен или железопътен транспорт и транспорт по вътрешни водни пътища или услугите по товарен превоз за чужда сметка или срещу възнаграждение; по-специално „транспортният сектор“ означава следните дейности от гледна точка на статистическата класификация на икономическите дейности (NACE Rev. 2), създадена с Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾:

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1).

▼ M6

- a) NACE 49: Сухопътен транспорт и тръбопроводен транспорт с изключение на NACE 49.32 Таксиметрови превози, 49.39. Управление на лифтове, въжени линии, ски и кабелни лифтове, ако не са част от градски или крайградски системи за транзитен превоз 49.42 Услуги по преместване, 49.5 Тръбопроводен транспорт;
- б) NACE 50: Воден транспорт;
- в) NACE 51: Въздушен транспорт с изключение на NACE 51.22 Космически транспорт;

▼ B

- 46. „схема, предназначена за ограничен брой конкретни стопански сектори“ означава схема, която обхваща дейности, попадащи в обхвата на по-малко от пет класа (четирицифрени кодове) на статистическата класификация на NACE Rev. 2;
- 47. „туристическа дейност“ означава следните дейности по NACE Rev. 2:
 - a) NACE 55: Хотелиерство;
 - б) NACE 56: Ресторантьорство;
 - в) NACE 79: Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации;
 - г) NACE 90: Артистична и творческа дейност;
 - д) NACE 91: Библиотеки, архиви, музеи и други дейности в областта на културата;
 - е) NACE 93: Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих;

▼ M6

- 47a. „приключване на инвестицията“ означава момента, в който инвестицията бъде счетена от националните органи за завършена или, при липса на подобно решение, три години след началото на работите по проекта;

▼ M1

- 48. „слабо населени райони“ са регионите по NUTS 2 с по-малко от 8 жители на км⁽¹⁾ или регионите по NUTS 3 с по-малко от 12,5 жители на км⁽¹⁾ или регионите, признати от Комисията като такива в индивидуално решение относно картите на регионалните помощи, което е в сила към момента на предоставяне на помощта;
- 48a. „много слабо населени райони“ са регионите по NUTS 2 с по-малко от 8 жители на км⁽¹⁾ или регионите, признати от Комисията като такива в индивидуално решение относно картите на регионалните помощи, което е в сила към момента на предоставяне на помощта;

▼ M6

- 49. „първоначална инвестиция“ има едно от следните значения:
 - a) инвестиция в материални и нематериални активи, свързани с едно или повече от следните:

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

▼ M6

- създаване на нов стопански обект;
- увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект;
- диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент или
- основна промяна в целия производствен процес на продукта(ите) или цялостното предоставяне на услугата(ите), засегнати от инвестицията в стопанския субект

б) придобиване на активи, принадлежащи на стопански обект, който е бил закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен. Само по себе си придобиването на акциите на дадено предприятие не се счита за първоначална инвестиция.

Следователно заместваща инвестиция не представлява първоначална инвестиция.

50. „същата или сходна дейност“ означава дейност от същия клас (четирицифрен код) на статистическата класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 (NACE Rev. 2);

51. „първоначална инвестиция, която създава нова икономическа дейност“, означава:

а) инвестиция в материални и нематериални активи, свързани със следните:

- създаването на нов стопански обект;
- диверсификация на дейността на даден стопански обект, при условие че новата дейност не е същата или сходна с дейността, извършвана преди това от него; или

б) закупуване на активите на стопански обект, който е закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен, при условие че новата дейност, която трябва да се извършва с придобитите активи, не е същата или подобна на извършваната дейност в стопанския обект преди закупуването.

Само по себе си придобиването на акциите на дадено предприятие не се счита за първоначална инвестиция, която създава нова икономическа дейност;

▼ B

52. „голям инвестиционен проект“ означава първоначална инвестиция с допустими разходи над 50 млн. евро, изчислени по цени и обменни курсове към датата на предоставяне на помощта;

53. „място на местоназначение“ означава място, където се разтоварват стоките;

54. „място на произход“ означава място, където стоките се натоварват за превоз;

▼ M1

55. „райони, отговарящи на изискванията за оперативна помощ“ означава най-отдалечени региони, посочени в член 349 от Договора, слабо населени райони или много слабо населени райони;

▼B

56. „начин на транспорт“ означава железопътен транспорт, автомобилен товарен транспорт, транспорт по вътрешни водни пътища, морски транспорт, въздушен транспорт и интермодален транспорт;
57. „фонд за градско развитие (ФГР)“ означава специализиран инвестиционен инструмент, създаден за целите на инвестирането в проекти за градско развитие по мярка за помощ за градско развитие. ФГР се управляват от управители на фондове за градско развитие;
58. „управител на фонд за градско развитие“ означава професионално управленско дружество с правосубектност, което подбира и инвестира в допустими фондове за градско развитие;
59. „проект за градско развитие (ПГР)“ означава инвестиционен проект, който има потенциал да подкрепя изпълнението на намеси, предвидени в интегриран подход за устойчиво градско развитие, и допринася за постигането на целите, определени в него, включително проекти с вътрешна норма на възвръщаемост, която може да е недостатъчна за привличането на финансиране на чисто търговска основа. Проектът за градско развитие може да бъде организиран като отделно финансиране в рамките на правните структури на бенефициера — частен инвеститор, или като отделно юридическо лице, например дружество със специално предназначение;
60. „интегрирана стратегия за устойчиво градско развитие“ означава официално предложена стратегия, сертифицирана от съответния местен орган или ведомство в публичния сектор, определена за конкретна градска географска зона и за даден период, в която се съдържат интегрирани действия за справяне с икономическите, екологичните, климатичните, демографските и социалните предизвикателства, засягащи градските райони;
61. „принос в натура“ означава принос на земя или недвижимо имущество, когато земята или недвижимото имущество са част от проект за градско развитие;

▼M1

- 61a. „преместване“ означава прехвърлянето на същата или подобна дейност или част от нея от предприятие в една от договарящите страни по Споразумението за ЕИП (първоначално предприятие) към предприятието, в който се извършват подпомаганите инвестиции, на територията на друга договаряща страна по Споразумението за ЕИП (подпомагано предприятие). Прехвърляне е налице, ако продукт или услуга в първоначалното и в подпомаганото предприятие поне отчасти преследва същите цели и отговаря на търсенето или нуждите на едни и същи клиенти и води до загуба на работни места в същата или подобна дейност в едно от първоначалните предприятия на бенефициера в ЕИП.

▼B**Определения за помощите за МСП**

62. „Заетост, пряко създадена от инвестиционен проект“ означава заетост по отношение на дейността, за която е насочена инвестицията, включително заетост, създадена в резултат на увеличение на процента на използване на създадения от инвестицията капацитет;

▼ **M4**▼ **B****Определения за помощите за достъп на МСП до финансиране**

66. „Квазикапиталова инвестиция“ означава вид финансиране, нареждащо се между собствения капитал и дълг. То е с по-голям риск от първостепенния дълг и с по-малък риск от базовия собствен капитал. Нейната рентабилност за притежателя ѝ зависи главно от печалбите или загубите на целевото предприятие, в което е направена, като тя не е обезпечена в случай на неизпълнение на задълженията. Квазикапиталовите инвестиции могат да бъдат структурирани като необезпечен и подчинен дълг, включително дълг „мечанин“, а в някои случаи и конвертируеми в собствен капитал, или като привилегирован собствен капитал;
67. „гаранция“ в контекста на раздели 1, 3 и 7 от регламента означава писмен ангажимент за поемане на отговорност за всички или за част от новите транзакции, свързани със заеми, на трета страна, например дългови или лизингови инструменти, както и квазикапиталови инструменти;
68. „процент на гаранцията“ означава процент на поетите от публичен инвеститор загуби за всяка транзакция, допустима по съответната мярка за държавна помощ;
69. „оттегляне“ означава ликвидация на вложения от финансов посредник или инвеститор капитал, включваща търговска продажба, отписване, изплащане на дялове или заеми, продажба на друг финансов посредник или на друг инвеститор, продажба на финансова институция и продажба чрез публично предлагане, включително първоначално публично предлагане;
70. „финансова дотация“ означава възстановима публична инвестиция за финансов посредник с цел извършване на инвестиции по мярка за рисково финансиране, като всички постъпления от нея се връщат на публичния инвеститор;
71. „инвестиция за рисково финансиране“ означава капиталови и квазикапиталови инвестиции, заеми, включително лизинг, гаранции или комбинация от тези инструменти в полза на допустими предприятия с цел извършване на нови инвестиции;

▼ **M6**

72. „независим частен инвеститор“ означава инвеститор, който е частен и независим, съгласно определението в настоящата точка. Под „частни“ инвеститори се разбира инвеститори, без оглед на структурата им на собственост, които преследват чисто търговски интерес, използват собствените си ресурси и понасят изцяло риска, свързан с инвестицията си, като те по-специално включват: кредитни институции, инвестиращи на собствен риск и със собствени ресурси, частни фондове и фондации, дружества за управление на имуществото на заможни семейства и „бизнес ангели“, корпоративни инвеститори, застрахователни дружества, пенсионни фондове, академични институции, както и физически лица, които извършват или не извършват стопанска дейност. Европейската инвестиционна банка,

▼ **M6**

Европейският инвестиционен фонд, международна финансова институция, в която дадена държава членка е акционер, или правен субект, който извършва финансова дейност на професионални начала и е упълномощен да извършва дейности по развитие и насърчителни дейности от държава членка или структура на държава членка на централно, регионално или местно ниво (национална насърчителна банка или друга насърчителна институция), не се смята за частни инвеститори за целите на настоящото определение. „Независим“ инвеститор означава инвеститор, който не е акционер на допустимото предприятие, в което инвестира. В контекста на последващите инвестиции даден инвеститор остава „независим“, ако е бил считан за независим инвеститор в предишен инвестиционен кръг. При учредяването на ново дружество се смята, че всички частни инвеститори, включително учредителите, в такова ново предприятие са независими от него;

73. „физическо лице“ означава за целите на член 21а и член 23 лице, което не е юридическо лице или предприятие по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора;

▼ **B**

74. „капиталова инвестиция“ означава предоставяне на капитал в полза на предприятие, който капитал е инвестиран пряко или непряко в замяна на собствеността върху съответен дял от това предприятие;
75. „първа търговска продажба“ означава първа продажба на дружеството на пазара на продукти или услуги, с изключение на ограничени продажби за изпитване на пазара;
76. „нерегистрирано на фондовата борса МСП“ означава МСП, което не фигурира в официалния списък на фондовата борса, с изключение на алтернативните платформи за търговия;
77. „последваща инвестиция“ означава допълнителна инвестиция за рисково финансиране, направена в дружество след един или повече предишни инвестиционни кръгове за рисково финансиране;
78. „заместващ капитал“ означава закупуване на съществуващи акции или дялове в дадено дружество от предишен инвеститор или акционер;

▼ **M6**

79. „упълномощен субект“ означава Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, международна финансова институция, в която дадена държава членка е акционер, или правен субект, който извършва финансова дейност на професионални начала и е упълномощен да извършва дейности по развитие и насърчителни дейности от държава членка или структура на държава членка на централно, регионално или местно ниво (национална насърчителна банка или друга насърчителна институция). Упълномощеният субект може да бъде избран или пряко назначаван в съответствие с разпоредбите на Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾или в съответствие с член 38, параграф 4,

⁽¹⁾ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

▼ M6

буква б), точка iii) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ или член 59, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, който от тях е приложим;

80. „иновационно предприятие“ означава предприятие, което отговаря на едно от следните условия:

а) то може да докаже чрез оценка, извършена от външен експерт, че в обозримо бъдеще ще разработи продукти, услуги или процеси, които са нови или в съществена степен подобрени в сравнение с най-високите достижения в своя отрасъл и които са свързани с риск от неуспех в технологичен или индустриален план;

б) неговите разходи за научноизследователска и развойна дейност представляват поне 10 % от сумата на общите му оперативни разходи през поне една от трите години преди предоставянето на помощта или — в случаите на новосъздадени предприятия без финансова история — въз основа на одит за текущия фискален период, заверен от външен одитор;

в) през трите години преди предоставянето на помощта: i) е получило знак за качество „Печат за високи постижения“ от Европейския съвет по иновациите в съответствие с работната програма на „Хоризонт 2020“ за 2018—2020 г., приета с Решение за изпълнение C(2017)7124 на Комисията ⁽³⁾, или в съответствие с член 2, параграф 23 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/695 на

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽³⁾ Решение за изпълнение C(2017)7124 на Комисията от 27 октомври 2017 г. за приемане на работната програма за 2018—2020 г. в рамките на специфична програма за изпълнение на „Хоризонт 2020“ — Рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за финансиране на работната програма за 2018 г.

▼ **M6**

Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾; или ii) е получило инвестиция от фонда на Европейския съвет по иновациите, например инвестиция в контекста на програмата „Ускорител“, посочена в член 48, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/695;

- г) през трите години преди предоставянето на помощта: i) е участвало в някое от действията по линия на космическата инициатива на Комисията CASSINI (например Business Accelerator или Matchmaking)⁽²⁾; или ii) е получило инвестиции от механизма за начално и последващо финансиране на CASSINI или инициативата InnovFin Space Equity Pilot; или iii) е получило награда на CASSINI; или iv) му е предоставено финансиране в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/695 в областта на космическите изследвания, което води до създаването на стартиращо предприятие; v) или му е предоставено финансиране като бенефициер в научно-изследователска и развойна дейност по линия на Европейския фонд за отбрана в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾; или vi) е получило финансиране по Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1092 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾;

81. „алтернативна платформа за търговия“ означава многостранна търговска система съгласно определението в член 4, параграф 1, точка (22) от Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, при която поне 50 % от допуснатите до търговия финансови инструменти са емитирани от МСП;

▼ **B**

82. „заем“ означава споразумение, което задължава заемодателя да предостави на заемополучателя договорена сума пари за договорен срок, според което заемополучателят е длъжен да изплати обратно тази сума в договорения срок. То може да

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

⁽²⁾ Инициативата CASSINI, обявена за първи път в „Стратегия за МСП за устойчива и цифрова Европа“ (COM(2020)103 final, 10.3.2020 г.), представява набор от конкретни действия, чиито цели включват улесняване на достъпа на МСП, действащи в областта на космическия сектор, до рисков капитал с цел финансиране на тяхното разрастване.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/1092 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за създаване на Европейска програма за промишлено развитие в областта на отбраната с цел подкрепа на конкурентоспособността и иновационния капацитет на отбранителната промишленост на Съюза (ОВ L 200, 7.8.2018 г., стр. 30).

⁽⁵⁾ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

▼B

бъде под формата на заем или на друг инструмент за финансиране, включително лизинг, и се характеризира с това, че осигурява на заемодателя минимална доходност. Рефинансирането на съществуващите заеми не представлява допустим заем.

Определения за помощите за научноизследователска и развойна дейност и иновации

83. „Организация за научни изследвания и разпространение на знания“ означава субект (например университети или научноизследователски институти, агенции за технологичен трансфер, иновационни посредници, ориентирани към изследователска дейност физически или виртуални организации за сътрудничество), независимо от неговия правен статут (дали е учреден съгласно публичното или частното право) или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментално развитие или да разпространява в широк мащаб резултатите от тези дейности посредством преподаване, публикации или трансфер на знания. Когато такъв субект упражнява също така стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат отделно. Предприятия, които са в състояние да упражняват ключово влияние върху такъв субект, в качеството си например на акционери или членове, може да не се ползват с правото на преференциален достъп до постигнатите от него резултати;
84. „фундаментални научни изследвания“ означава експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти без очаквано пряко търговско приложение или използване;

▼M6

85. „индустриални научни изследвания“ означава планирани научни изследвания или проучвания от изключително значение, предназначени за придобиването на нови знания и умения за разработване на нови продукти, процеси или услуги или насочени към постигане на съществени подобрения на съществуващи продукти, процеси или услуги, включително цифрови продукти, процеси или услуги, във всяка област, технология, промишленост или сектор (включително, но и не само цифрови отрасли и технологии, като например изчисления със суперкомпютър, квантови технологии, блокчейн технологии, изкуствен интелект, киберсигурност, големи информационни масиви и облачни технологии).

Индустриалните научни изследвания обхващат създаването на компоненти на сложни системи и може да включват конструирането на прототипи в лабораторна среда или среда със симуирани интерфейси към съществуващи системи, както и създаването на пилотни линии, когато това е необходимо за индустриалните научни изследвания, по-специално за валидирането на технологии с широко приложение;

86. „експериментално развитие“ означава придобиване, съчетаване, оформяне и използване на съществуващи научни, технологични, търговски и други важни знания и умения с цел разработване на нови или усъвършенствани продукти, процеси или услуги, включително цифрови продукти, процеси или услуги във всяка област, технология, промишленост или сектор (включително, но и не само цифрови

▼ M6

отрасли и технологии, като например изчисления със супер-компютър, квантови технологии, блокчейн технологии, изкуствен интелект, киберсигурност, големи информационни масиви и облачни технологии или технологии за периферни изчисления). Това например може да включва и дейности, имащи за цел задаването на концепция, планирането и документирането на нови продукти, процеси или услуги.

Експерименталното развитие може да включва разработване на прототипи, демонстрация, разработване на пилотни проекти, изпитване и валидиране на нови или усъвършенствани продукти, процеси или услуги в среда, която е представителна за оперативните условия в реалния живот, когато главната цел е по-нататъшното техническо подобряване на продукти, процеси или услуги, които не са в окончателния си вид. Това може да включва разработване на търговски използвани прототипи или пилотни проекти, които са необходими за крайния търговски продукт и чието производство е твърде скъпо, за да бъдат използвани само за демонстрации и валидиране.

Експерименталното развитие не включва рутинни и периодични изменения, въвеждани в съществуващи продукти, производствени линии, производствени процеси, услуги или други операции в процес на изпълнение, дори ако тези изменения може да представляват подобрения;

▼ B

87. „проучване на осъществимостта“ означава оценка и анализ на потенциала на даден проект, чиято цел е да улеснят процеса на вземане на решения, като се разкриват обективно и рационално неговите силни и слаби страни, възможности и заплахи и се определят необходимите ресурси за изпълнението му и в крайна сметка на перспективите му за успех;
88. „разходи за персонал“ означава разходи за изследователи, технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за съответния проект или съответната дейност;

▼ M6**▼ B**

90. „ефективно сътрудничество“ означава сътрудничество между най-малко две независими страни за обмен на знания или технологии или за постигане на обща цел, основана на разделението на труда, при което страните определят заедно обхвата на съвместния проект, допринасят за осъществяването му и споделят рисковете и резултатите от него. Една или няколко страни могат да поемат пълните разходи по проекта и по този начин да облекчат другите страни от финансовите му рискове. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество;

▼ M6

- 90а. „цели, различни от отбраната“ по смисъла на член 25д се отнася до употреба за нуждите на продукти, различни от продуктите, свързани с отбраната, изброени в приложението към Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;

▼ B

91. „научноизследователска инфраструктура“ означава съоръжения, ресурси и свързани с тях услуги, използвани от научната общност за провеждане на научни изследвания в съответните области, и обхваща научно оборудване или набори от инструменти, ресурси, основани на знанието, като колекции, архиви или структурирана научна информация, помощни инфраструктури, основаващи се на информационни и телекомуникационни технологии от типа GRID, компютърна техника, софтуер и средства за комуникация, както и всички други средства с уникален характер, позволяващ провеждането на научни изследвания. Тези инфраструктури могат да бъдат съсредоточени в един обект или „разпръснати“ (организирана мрежа от ресурси) в съответствие с член 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 723/2009 на Съвета от 25 юни 2009 г. относно правната рамка на Общността за консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура (ERIC) ⁽²⁾;

▼ M6

92. „иновационни клъстери“ означава структури или организирани групи от независими страни (като новосъздадени иновационни предприятия, малки, средни и големи предприятия, както и организации за научни изследвания и разпространение на знания, изследователски инфраструктури, инфраструктури за изпитване и експериментиране, центрове за цифрови иновации, организации с нестопанска цел и други свързани икономически субекти), създадени с цел да се стимулират иновационните дейности, както и нови начини за сътрудничество, например чрез цифрови средства, съвместно използване и/или насърчаване на съвместното използване на съоръжения и обмен на познания и опит и чрез ефективен принос за трансфера на знания, изграждането на мрежи, разпространението на информация и сътрудничеството между предприятията и други организации в клъстера. Центровете за цифрови иновации (включително европейските центрове за цифрови иновации, финансирани по линия на централно управляваната програма „Цифрова Европа“, създадена съгласно Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾) са субекти, чиято цел е да се стимулира широкото внедряване на цифрови технологии, например изкуствен интелект, изчисления в облак, периферни изчисления и високоскоростни изчисления и киберсигурност по сектори (по-специално МСП), и организации от публичния сектор. Центровете за цифрови иновации сами по себе си могат да отговарят на определението за иновационен клъстер за целите на настоящия регламент;

▼ B

93. „висококвалифициран персонал“ означава персонал с висше образование и поне 5 години подходящ трудов стаж, който може да включва и обучение по докторски програми;

⁽¹⁾ Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността (ОВ L 146, 10.6.2009 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 206, 8.8.2009 г., стр. 1.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

▼ M6

94. „консултантски услуги в областта на иновациите“ означава консултиране, подпомагане или обучение в областта на трансфера на знания, придобиването, защитата или експлоатацията на нематериални активи или използването на стандартите и правилата, които ги уреждат, както и консултиране, подпомагане или обучение за въвеждането или използването на иновативни технологии и решения (включително цифрови технологии и решения);
95. „услуги за подкрепа на иновациите“ означава предоставянето на офис пространство, бази данни, услуги в облак и услуги за съхранение на данни, библиотеки, пазарни проучвания, лаборатории, поставяне на етикети за качество, изпитване, експериментиране и сертифициране или други свързани с горните услуги, включително услугите, предоставяни от организации за научни изследвания и разпространение на знания, научноизследователски инфраструктури, инфраструктури за изпитване и експериментиране или иновационни клъстери, с цел разработване на по-ефективни или по-високотехнологични продукти, процеси или услуги, включително прилагането на иновативни технологии и решения (включително цифрови технологии и решения);
96. „организационна иновация“ означава прилагането на нов организационен метод на равнището на предприятието (на равнище група в дадения промишлен сектор в ЕИП), организация на работното място или външни отношения, включително например чрез използване на нови или иновативни цифрови технологии. От това определение са изключени промените, които се основават на организационни методи, които вече се използват в предприятието; промени в управленската стратегия; сливания и придобивания; прекратяване на използването на процес; обикновена замяна или разширяване на капитала; промени, предизвикани единствено от промени във факторните цени; персонализирано производство; адаптиране към местния пазар; редовни, сезонни и други циклични промени и търговия с нови или съществено усъвършенствани продукти;
97. „иновация на процеси“ означава прилагането на нов или значително подобрен метод на производство или доставка, включително значителни промени в техниките, оборудването или софтуера на равнището на предприятието (на равнище група в дадения промишлен сектор в ЕИП), включително например чрез използване на нови или иновативни цифрови технологии или решения. От това определение са изключени незначителни промени или подобрения, повишаване на капацитета на производство или обслужване посредством добавяне на производствени или логистични системи, които са много сходни с вече използваните; прекратяване на използването на процес; обикновена замяна или разширяване на капитала; промени, предизвикани единствено от промени във факторните цени; персонализирано производство; адаптиране към местния пазар; редовни сезонни и други циклични промени и търговия с нови или съществено подобрени продукти;

▼ B

98. „командиране“ означава временно наемане на персонал от бенефициера, като този персонал има право да се върне при предишния си работодател;

▼ M6

- 98а. „инфраструктура за изпитване и експериментиране“ означава съоръжения, оборудване, капацитет и ресурси, като изпитателни площадки, пилотни линии, демонстрационни съоръжения, съоръжения за изпитване или „живи лаборатории“, както и свързаните с тях услуги за поддръжка, които се използват предимно от предприятия, особено МСП, които търсят подкрепа за изпитване и експериментиране, с цел разработване на нови или усъвършенствани продукти, процеси и услуги, както и с цел изпитване и подобряване на технологиите и постигане на напредък чрез индустриални научни изследвания и експериментални разработки. Достъпът до публично финансирани инфраструктури за изпитване и експериментиране е отворен за няколко ползватели и трябва да бъде предоставян на прозрачна и недискриминационна основа и при пазарни условия. Инфраструктурите за изпитване и експериментиране понякога са познати също и като технологични инфраструктури ⁽¹⁾.

▼ B**Определения за помощите за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания**

99. „Работещ в силно неравностойно положение“ означава лице, което:
- а) не е било на редовна платена работа от поне 24 месеца; или
 - б) не е било на редовна платена работа от поне 12 месеца и принадлежи към една от категориите в букви б)–ж), посочени в определението на „работещ в неравностойно положение“;
100. „защитени работни места“ означава трудова заетост в предприятие, в което поне 30 % от заетите са работещи с увреждания.

Определения за помощите за опазване на околната среда**▼ M6**

101. „опазване на околната среда“ означава всяко действие и дейност, предприети с цел да се намали или предотврати замърсяване, отрицателно въздействие върху околната среда или друга вреда на заобикалящата физическа среда (включително на въздуха, водата и почвата), екосистемите или природните ресурси чрез дейността на човека, включително да се смекчат последиците от изменението на климата, да се намали рискът от такава вреда, да се опази или възстанови биологичното разнообразие или да се постигне по-ефективно използване на природните ресурси, включително мерките за икономия на енергия и използването на възобновяеми източници на енергия и на други техники за намаляване на емисиите на парникови газове и на други замърсяващи вещества, както и да се премине към модели на кръговата икономика с цел да се намали употребата на суровини и да се увеличи ефективността. Това обхваща действия, с които се укрепва капацитетът за адаптиране и се свежда до минимум уязвимостта по отношение на климатичните въздействия;

⁽¹⁾ Вж. работния документ на службите на Комисията „Технологични инфраструктури“, SWD(2019)158 final, 8.4.2019 г.

▼ M6

102. „стандарт на Съюза“ означава:
- а) задължителен стандарт на Съюза, въз основа на който се определят равнищата, които отделните предприятия трябва да постигнат в екологично отношение, с изключение на стандартите или целите, определени на равнището на Съюза, които са задължителни за държавите членки, но не и за отделните предприятия; или
 - б) задължението да се използват най-добрите налични техники (НДНТ) съгласно определението в Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и да се гарантира, че равнищата на емисиите не са по-високи, отколкото биха били, когато се прилагат НДНТ; когато равнищата на емисиите при използване на НДНТ са определени в актовете за изпълнение, приети в съответствие с Директива 2010/75/ЕС или с други приложими директиви, тези равнища ще се прилагат за целите на настоящия регламент; когато тези равнища са изразени като диапазон, ще се прилага пределната стойност, постигната за първи път с НДНТ за съответното предприятие;
- 102а. „инфраструктура за зареждане с електроенергия“ означава фиксирана или мобилна инфраструктура, снабдяваща превозни средства, мобилно оборудване за обслужване на терминал или за наземно обслужване с електроенергия;
- 102б. „инфраструктура за зареждане с гориво“ означава фиксирана или мобилна инфраструктура, снабдяваща превозни средства, мобилно оборудване за обслужване на терминал или за наземно обслужване с водород;
- 102в. „възобновяем водород“ означава водород, произведен от възобновяема енергия в съответствие с методиките, определени за възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход в Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾;
- 102г. „електроенергия от възобновяеми източници“ означава електроенергия, генерирана от възобновяеми източници съгласно определението в член 2, точка (1) от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 102д. „интелигентно зареждане“ означава операция за зареждане с електроенергия, при която големината на тока, подаван на акумулаторната батерия, се регулира в реално време въз основа на информация, получена чрез електронни съобщения;
- 102е. „чисто превозно средство“ означава:
- а) по отношение на лекотоварните пътни превозни средства: чисто превозно средство съгласно определението по член 4, параграф 4, буква а) от Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

⁽²⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽³⁾ Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване на чисти пътни превозни средства с цел да се подпомогне мобилността с ниски емисии (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 5).

▼ M6

б) по отношение на тежкотоварните пътни превозни средства:

- до 31 декември 2025 г. — „тежкотоварно превозно средство с нулеви емисии“ съгласно определението в член 3, точка (12) от Регламент (ЕС) 2019/1242 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- до 31 декември 2025 г. — чисто превозно средство съгласно определението в член 4, параграф 4, буква б) от Директива 2009/33/ЕО, което не попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2019/1242;

в) по отношение на плавателните съдове по вътрешните водни пътища:

- плавателен съд по вътрешни водни пътища за превоз на пътници, с хибриден двигател или двигател, работещ с два вида гориво, който за нормалната си работа извлича най-малко 50 % от енергията си от горива с нулеви преки емисии на (отработен) CO₂ или чрез зареждане от електрическата мрежа;
- плавателен съд по вътрешни водни пътища за превоз на товари, с преки емисии на (отработен) CO₂ на тонкилометър (g CO₂/tkm), изчислени (или прогнозиранни в случай на нови плавателни съдове) посредством работния показател за енергийна ефективност (EEOI) на Международната морска организация, които са с 50 % по-ниски от средната референтна стойност за емисиите на CO₂, определена за тежкотоварните превозни средства (подгрупа превозни средства 5-LH), публикувана в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2019/1242;

г) по отношение на морските съдове:

- морски и крайбрежен плавателен съд за превоз на пътници, на товари, за пристанищни операции или за спомагателни дейности, който i) има хибриден двигател или двигател, работещ с два вида гориво, който за нормалната си работа в морето и в пристанищата получава поне 25 % от енергията си от горива с нулеви преки емисии на (отработил) CO₂ или чрез зареждане от електрическата мрежа, или ii) е постигнал стойност на конструктивния индекс за енергийна ефективност (EEDI) на Международната морска организация с 10 % под изискванията за този индекс, приложими към 1 април 2022 г., и който може да се движи с нулеви преки емисии на (отработил) CO₂ или ползвайки горива от възобновяеми източници;
- морски и крайбрежен плавателен съд за превоз на товари, който се използва изключително за експлоатация на крайбрежни и морски линии на къси разстояния с цел спомагане за прехвърлянето към друг вид транспорт на товари, които понастоящем се превозват до морето по суша, и който

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2019/1242 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за определяне на стандарти за емисиите на CO₂ от нови тежкотоварни превозни средства и за изменение на регламенти (ЕО) № 595/2009 и (ЕС) 2018/956 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 96/53/ЕО на Съвета (ОВ L 198, 25.7.2019 г., стр. 202).

▼ M6

има преки емисии на (отработил) CO₂, изчислени с помощта на EEDI, които са с 50 % по-ниски от средната референтна стойност за емисии на CO₂, определена за тежкотоварните превозни средства (подгрупа превозни средства 5-LH) в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2019/1242;

- д) по отношение на подвижния състав: подвижен състав с нулеви преки емисии на отработил CO₂, когато се движи по релси с необходимата инфраструктура и използва конвенционални двигатели, ако липсва такава инфраструктура (двумодален режим);

102ж. „превозно средство с нулеви емисии“ означава:

- а) относно дву-, три- и четириколесните превозни средства: превозно средство, което попада в приложното поле на Регламент (ЕС) 168/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ с нулеви емисии на отработил CO₂, изчислени в съответствие с изискванията, изложени в член 24 и приложение V към посочения регламент;
- б) по отношение на лекотоварните пътни превозни средства: превозно средство от категория M1, M2 или N1 с нулеви емисии на отработил CO₂, определени в съответствие с изискванията, изложени в Регламент (ЕС) 2017/1151 на Комисията ⁽²⁾;
- в) по отношение на тежкотоварните пътни превозни средства: „тежкотоварно превозно средство с нулеви емисии“ съгласно определението в член 4, точка (5) от Директива 2009/33/ЕО;
- г) по отношение на плавателните съдове по вътрешните водни пътища: плавателен съд по вътрешните водни пътища за превоз на пътници или товари с нулеви преки емисии на (отработен) CO₂;
- д) по отношение на морските съдове: плавателен съд за морски и крайбрежен превоз на пътници или товари, за пристанищни операции или за спомагателни дейности, който има нулеви преки емисии на (отработен) CO₂;
- е) по отношение на подвижния състав: подвижен състав с нулеви преки емисии на (отработен) CO₂;

102з. „превозно средство“ означава всяко от следните:

- а) пътно превозно средство от категория M1, M2, N1, M3, N2, N3 или L;
- б) плавателен съд за плаване по вътрешни водни пътища или в открито море и за крайбрежно плаване за превоз на пътници или товари;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 168/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно одобряването и надзора на пазара на дву-, три- и четириколесни превозни средства (ОВ L 60, 2.3.2013 г., стр. 52).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 2017/1151 на Комисията от 1 юни 2017 г. за допълване на Регламент (ЕО) № 715/2007 на Европейския парламент и на Съвета за типово одобрение на моторни превозни средства по отношение на емисиите от леки превозни средства за превоз на пътници и товари (Евро 5 и Евро 6) и за достъпа до информация за ремонт и техническо обслужване на превозни средства (ОВ L 175, 7.7.2017 г., стр. 1).

▼ **M6**

- в) подвижен състав;
- г) въздухоплавателно средство;
- 102и. „мобилно оборудване за наземно обслужване“ означава мобилно оборудване, което се ползва при сервизни дейности за нуждите на въздушния или морския транспорт;
- 102й. „мобилно оборудване за обслужване на терминал“ означава мобилно оборудване, което се ползва за товарене, разтоварване и трансбордиране на стоки и интермодални товарни единици, както и за придвижване на товари в района на даден терминал;
- 103. „енергийна ефективност“ означава енергийна ефективност съгласно определението в член 2, точка (4) от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 103а. „първична енергия“ означава енергия от възобновяеми или невъзобновяеми източници, която не е преминала през процес на преобразуване или трансформиране;

▼ **M4**

- 103в. „цифровизация“ означава възприемането на технологии за електронни устройства и/или системи, които дават възможност да се увеличат функционалните възможности на продуктите, да се развият онлайн услуги, да се модернизират процесите или да се премине към бизнес модели, които се основават на премахването на посредничеството при производството на стоки и предоставянето на услуги, като в крайна сметка се генерира преобразяващо въздействие;

▼ **M6**

- 103г. „подготвеност за интелигентно управление“ означава способността на сградите или на обособени части от сгради да адаптират своето функциониране към потребностите на обитателя, включително да оптимизират своята енергийна ефективност и цялостните си експлоатационни характеристики, и да се адаптират към сигналите от електроенергийната мрежа;
- 103д. „малко дружество със средна капитализация“ означава предприятие, което не е МСП, с не повече от 499 служители, изчислени в съответствие с членове 3—6 от приложение I, чийто годишен оборот не надвишава 100 милиона евро или чийто годишен баланс не надвишава 86 милиона евро; няколко субекта се считат за едно предприятие, ако е изпълнено някое от условията, изброени в член 3, параграф 3 от приложение I. За целите на прилагането на член 56д, параграф 10 и член 56е, „малко дружество със средна капитализация“ означава предприятие, което не е МСП и има до 499 служители;
- 103е. „икономии на енергия“ означава икономии на енергия съгласно определението в член 2, точка (5) от Директива 2012/27/ЕС;

⁽¹⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

▼ B

104. „проект за енергийна ефективност“ означава инвестиционен проект, който повишава енергийната ефективност на дадена сграда;

▼ M6

105. „фонд за енергийна ефективност“ или ФЕЕ означава дружество със специална инвестиционна цел, създадено с цел инвестиране в проекти за енергийна ефективност, предназначени за подобряване на енергийната ефективност на сградите. ФЕЕ се управляват от управители на фонд за енергийната ефективност;

▼ B

106. „управител на фонд за енергийната ефективност“ означава професионално управленско дружество с правосубектност, което избира и инвестира в допустими проекти за енергийна ефективност;
107. „високоэффективно комбинирано производство на енергия“ означава комбинирано производство на енергия, което отговаря на определението за високоэффективно комбинирано производство на енергия съгласно член 2, точка 34 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО ⁽¹⁾;

▼ M6

108. „комбинирано производство на енергия (когенерация)“ или „комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия“ (CHP) означава комбинирано производство на енергия съгласно определението в член 2, точка (30) от Директива 2012/27/ЕС;
- 108a. „комбинирано производство въз основа на енергия от възобновяеми източници“ означава комбинирано производство на енергия, при което се използва 100 % енергия от възобновяеми източници като суровина за производството на топлинна и електрическа енергия;
- 108b. „термопомпа“ означава машина, съоръжение или инсталация, които пренасят топлина от естествената обкръжаваща среда, като въздух, вода или почва, към сгради или промишлени съоръжения чрез обръщане на естествения топлинен поток по такъв начин, че той да протича от по-ниска към по-висока температура. За термопомпи с обръщаемо действие топлината може да се движи и от сградите към естествената обкръжаваща среда;
109. „енергия от възобновяеми източници“ или „възобновяема енергия“ означава енергия, произведена от съоръжения, които използват само възобновяеми енергийни източници съгласно определението в член 2, точка (1) от Директива (ЕС) 2018/2001, както и съответния дял на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници в хибридни съоръжения, които използват и конвенционални енергийни източници, измерен в топлинна стойност, като тази енергия включва електроенергията от възобновяеми източници, използвана за зареждане на системи за съхранение, свързани „зад електромера“ (инсталирани заедно с инсталацията за енергия от възобновяеми източници или като допълнение към нея), но изключва електроенергията, произведена заради системите за съхраняване;
- 109a. „общност за възобновяема енергия“ означава общност за възобновяема енергия съгласно определението в член 2, точка (16) от Директива (ЕС) 2018/2001;

⁽¹⁾ ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1.

▼ M6

114. „иновационна технология“ означава нова и наскоро доказала се технология в сравнение с последните постижения в индустрията, която крие риск от технологичен или промишлен неуспех и която не представлява оптимизиране или надграждане на съществуваща технология;
- 114а. „демонстрационен проект“ означава демонстрационен проект съгласно определението в член 2, точка (24) от Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 114б. „договор за разлика“ означава инструмент, който дава право на бенефициера да получи сума, равна на разликата между фиксирана „цена(и) на упражняване“ и референтна цена, например пазарна цена за единица продукция;
115. „балансиране“ по отношение на електроенергията означава балансиране съгласно определението в член 2, точка (10) от Регламент (ЕС) 2019/943;
116. „стандартни отговорности за балансиране“ означава недискриминационни отговорности за балансиране по отношение на всички технологии, при които никой производител не се освобождава от отговорност за балансиране, както е предвидено в член 5 от Регламент (ЕС) 2019/943;
- 116а. „страна, отговорна за баланса“ означава отговарящо за баланса лице съгласно определението в член 2, точка (14) от Регламент (ЕС) 2019/943;
117. „биомаса“ означава биоразградимата част от продукти, отпадъци и остатъци от биологичен произход съгласно определението в член 2, точка (24) от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 117а. „биогорива“ означава биогорива съгласно определението в член 2, точка (33) от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 117б. „биогаз“ означава биогаз съгласно определението в член 2, точка (28) от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 117в. „течни горива от биомаса“ означава течни горива от биомаса съгласно определението в член 2, точка (32) от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 117г. „газообразни и твърди горива от биомаса“ означава газообразни и твърди горива от биомаса съгласно определението в член 2, точка (27) от Директива (ЕС) 2018/2001;
118. „недостиг на финансиране“ означава нетните допълнителни разходи, определени въз основа на разликата между икономическите приходи и разходи (включително инвестиционни и оперативни разходи) на подпомагания проект и тези на алтернативния проект, който бенефициерът на помощта най-вероятно би осъществил, ако не се предостави помощ. С цел да се определи недостигът на финансиране

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019г., стр. 54)

▼ **M6**

държавата членка трябва да изчисли количествено — за фактическия сценарий и за правдоподобен съпоставителен сценарий — всички основни разходи и приходи, прогнозната средна претеглена цена на капитала на бенефициерите с оглед на това да се дисконтират бъдещите парични потоци, както и нетната настояща стойност (ННС) при фактическия и при съпоставителния сценарий, за жизнения цикъл на проекта. Обичайните нетни допълнителни разходи могат да бъдат изчислени като разлика между ННС при фактическия сценарий и при съпоставителния сценарий за жизнения цикъл на референтния проект;

119. „екологичен данък или парафискална такса“ означава данък или такса, прилагани върху специална данъчна основа, продукти или услуги, които имат ясно неблагоприятно въздействие върху околната среда, или с които се облагат определени дейности, стоки или услуги, така че разходите за опазване на околната среда да бъдат включени в тяхната цена или производителите и потребителите да се насочат към дейности, които опазват по-добре околната среда;

▼ **B**

120. „минимално данъчно равнище в Съюза“ означава минималното равнище на данъчно облагане, предвидено в законодателството на Съюза; за енергийните продукти и електроенергията то означава минималното равнище на данъчно облагане, предвидено в приложение I към Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията ⁽¹⁾;

▼ **M6**

- 121a. „отстраняване на щети“ означава мерки за управление на околната среда, като например отстраняване или детоксикация на замърсители или излишни хранителни вещества от почвата и водата, които имат за цел да се премахнат причините за влошаване на състоянието;
- 121б. „възстановяване“ означава мерки за управление на околната среда, насочени към възстановяване до определено ниво на функциониране на екосистема, намираща се на места с влошено състояние, като целта е отново да започнат да се предоставят и трайно да се осигуряват екосистемни услуги, а не да се достигнат биологичното разнообразие и целостта на определена естествена или полуестествена референтна екосистема;
- 121в. „екосистема“ означава екосистема съгласно определението в член 2, точка (13) от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾;
- 121г. „биологично разнообразие“ означава биологично разнообразие съгласно определението в член 2, точка (15) от Регламент (ЕС) 2020/852;

⁽¹⁾ ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

▼B

122. „принцип замърсителят плаща“ или „ПЗП“ означава, че разходите за мерки за отстраняване на замърсяването трябва да бъдат поети от неговия причинител;
123. „замърсяване“ означава вреда, причинена от замърсителя чрез прякото или непряко увреждане на околната среда или чрез създаването на условия, които водят до такова увреждане на физическата заобикаляща среда или на природните ресурси;

▼M6

- 123а. „замърсяващо вещество“ означава замърсител съгласно определението в член 2, точка (10) от Регламент (ЕС) 2020/852;
- 123б. „замърсяване“ означава замърсяване съгласно определението в член 3, точка (2) от Директива 2010/75/ЕС;
- 123в. „природосъобразно решение“ означава действие за защита, опазване, възстановяване, устойчиво използване и управление на природните или модифицираните сухоземни, сладководни, крайбрежни и морски екосистеми, с което се преодоляват социалните, икономическите и екологичните предизвикателства по ефективен и адаптивен начин, като едновременно с това се осигурява благополучие на хората и ползи за биологичното разнообразие;
- 123г. „възстановяване“ означава процеса на подпомагане на възстановяването на дадена екосистема като средство за съхраняване на биологичното разнообразие и увеличаване на нейната устойчивост, по-специално по отношение на изменението на климата. Към възстановяването на екосистемите се причисляват мерки, предприети с цел да се подобри състоянието на дадена екосистема и да се създаде или изгради отново екосистема, когато състоянието ѝ е непоправимо увредено, както и за подобряване на устойчивостта и адаптирането на екосистемите към изменението на климата;
124. „енергийно ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ означава ефективни районни отоплителни и охладителни системи съгласно определението в член 2, точка (41) от Директива 2012/27/ЕС;
- 124а. „централно отопление“ и „централно охлаждане“ означава централно отопление или централно охлаждане съгласно определението в член 2, точка (19) от Директива 2010/31/ЕС;
- 124б. „централни отоплителни и охладителни системи“ означава съоръжения за производство на енергия за отопление и/или охлаждане, мрежа за съхранение и разпределение на топлинна енергия, включително както първична (преносна), така и вторична мрежа от тръбопроводи за доставяне на енергия за отопление или охлаждане до потребителите. Понятието „централно отопление“ следва да се тълкува като централни отоплителни и/или охладителни системи в зависимост от това дали мрежите доставят енергията за отопление и охлаждане заедно или поотделно;

▼B

125. „замърсител“ означава лице, което пряко или непряко уврежда околната среда или което създава условия, водещи до такова увреждане;

▼ M6

126. „повторна употреба“ означава повторна употреба съгласно определението в член 3, точка (13) от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
127. „подготовка за повторна употреба“ означава подготовка за повторна употреба съгласно определението в член 3, точка (16) от Директива 2008/98/ЕО;
128. „рециклиране“ означава рециклиране съгласно определението в член 3, точка (17) от Директива 2008/98/ЕО;
- 128а. „ефективност на ресурсите“ означава намаляване на количеството необходими суровини за производство на единица продукт или замяна на първични суровини с вторични;
- 128б. „отпадъци“ означава отпадъци съгласно определението в член 3, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО;
- 128в. „отпадна топлина“ означава отпадна топлина съгласно определението в член 2, точка (9) от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 128г. „третиране“ означава третиране съгласно определението в член 3, точка (14) от Директива 2008/98/ЕО, както и третиране на други продукти, материали или вещества;
- 128д. „оползотворяване“ означава оползотворяване съгласно определението в член 3, точка (15) от Директива 2008/98/ЕО, както и оползотворяване на други продукти, материали или вещества;
- 128е. „обезвреждане“ означава обезвреждане съгласно определението в член 3, параграф 19 от Директива 2008/98/ЕО;
- 128ж. „други продукти, материали или вещества“ означава материали, продукти и вещества, различни от отпадъци, включително странични продукти, посочени в член 5 от Директива 2008/98/ЕО, селскостопански и горски остатъци, отпадъчни води, дъждовна вода и отточни води, минерали, хранителни вещества, остатъчни газове от производствени процеси и ненужни продукти, части или материали;
- 128з. „ненужни продукти, части и материали“ означава продукти, части или материали, които вече не са необходими или полезни за своя притежател, но са пригодни за повторно използване;
- 128и. „разделно събиране“ означава разделно събиране съгласно определението в член 3, параграф 11 от Директива 2008/98/ЕО;

⁽¹⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

▼ M6

130. „енергийна инфраструктура“ означава всякакво материално оборудване или съоръжения, които са разположени в Съюза или свързват Съюза с една или повече трети държави и които попадат в една от следните категории:

a) електроенергия:

- i) системи за пренос и разпределение, като „пренос“ означава транспортирането на електроенергия на сушата и в открити води по свързана мрежа със свръхвисоко и високо напрежение с цел нейната доставка до крайни потребители или до разпределителни предприятия, но без да се включва пласмент, а „разпределение“ означава транспортирането на електроенергия на сушата и в открити води по разпределителни системи с високо, средно и ниско напрежение с цел нейната доставка до потребители, но без да се включва пласмент;
- ii) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, посочени в подточка i), включително системите за защита, следене и управление за всички напрежения и подстанции;
- iii) напълно интегрирани мрежови компоненти съгласно определението в член 2, точка (51) от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- iv) интелигентни електроенергийни мрежи, което означава системи и компоненти, в които са интегрирани информационни и комуникационни технологии посредством оперативни цифрови платформи, системи за контрол и сензорни технологии на нивото на преносните мрежи и на разпределителните мрежи с цел изграждане на по-сигурни, ефективни и интелигентни преносни и разпределителни мрежи, увеличаване на способността за интегриране на нови форми за производство, съхраняване и потребление на енергия и улесняване на нови бизнес модели и пазарни структури;
- v) електроенергийни мрежи в морето, което означава всяко съоръжение или всяка инсталация, в чийто състав се включва инфраструктура за пренос или разпределение на електроенергия съгласно определението в подточка i) по-горе, което притежава двойна функционалност: междусистемна свързаност и пренос или разпределение на електроенергия от възобновяеми източници в морето от обекти за производство, разположени в открити води, до две или повече държави. Това включва също интелигентни мрежи, както и съседни съоръжения или инсталации, които са разположени в морето и имат основно значение за безопасната, сигурна и ефективна експлоатация, включително системи за

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

▼ M6

защита, следене и контрол, и необходимите подстанции, ако те също гарантират оперативна съвместимост и, наред с другото, съвместимост на интерфейсите между различни технологии;

б) газ (природен газ, биогаз — включително биометан — и/или газ от възобновяеми източници, но с небиологичен произход):

- i) преносни и разпределителни газопроводи за транспортиране на газ, които са част от мрежа, с изключение на газопроводите с високо налягане, използвани за разпределение на природен газ в сборната част от мрежата;
- ii) подземни хранилища, свързани с посочените в подточка i) газопроводи с високо налягане;
- iii) съоръжения за приемане, съхраняване и регазификация или понижаване на налягането на втечнен или сгъстен газ;
- iv) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системата или за осигуряване на възможност за двупосочен капацитет, включително компресорни станции;
- v) интелигентни газопреносни мрежи, което означава всяко или всяка от следните съоръжения или инсталации, предназначени за създаване на възможности или за улесняване на интегрирането в мрежата на възобновяеми и нисковъглеродни газове (включително водород или газове от небиологичен произход): цифрови системи и компоненти, в които са интегрирани информационни и комуникационни технологии, системи за управление и сензорни технологии с цел осигуряване на възможност за интерактивно и интелигентно следене, измерване, контрол на качеството и управление на производството, преноса, разпределението и потреблението на газ в газопреносната мрежа. Освен това интелигентните мрежи може също да включват съоръжения, предоставящи възможност за реверсивно подаване на газ от разпределителното към преносното ниво и съответните необходими модернизации на съществуващата мрежа;

в) водород:

- i) преносни тръбопроводи за транспортиране на водород под високо налягане, както и разпределителни тръбопроводи за локално разпределение на водород, чрез които се предоставя достъп на множество ползватели на мрежата въз основа на прозрачни и недискриминационни условия;
- ii) съоръжения за съхранение, което означава съоръжения, използвани за складиране на водород с висока чистота. Тук се включва частта от водородния терминал, използвана за съхранение, с изключение на частта, използвана за производствени операции, както и съоръженията, които се ползват единствено от операторите на водородни мрежи при изпълнението на техните функции. Съоръженията за

▼ M6

съхранение на водород включват подземни хранилища, свързани с посочените в подточка i) тръбопроводи за транспортиране на водород под високо налягане;

iii) съоръжения за диспечиране, приемане, съхранение и регазификация или понижаване на налягането на водород или на водород, съдържащ се в други химични вещества, с цел нагнетяването му или в мрежа за газ, или в мрежа, специално предназначена за водород;

iv) терминали, което означава инсталации, използвани за преобразуване на течен водород в газообразен водород за нагнетяването му във водородната мрежа. Терминалите включват спомагателно оборудване и съоръжения за временно съхранение, необходими за процеса на преобразуване и последващото нагнетяване във водородната мрежа, но не включват части от водородния терминал, използвани за съхранение;

v) междусистемни връзки, което означава водородна мрежа (или част от нея), която пресича или се простира върху граница между държави членки или между държава членка и трета държава до територията на държавите членки или териториалното море на тази държава членка;

vi) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на водородната система или за осигуряването на възможност за реверсивно подаване на газ, включително компресорни станции;

Всеки от активите в подточки i)—vi) може да е създаден чрез ново строителство или чрез преоборудване на съоръжения за природен газ в съоръжения за водород, или чрез комбинация от двата способа. Изброените в подточки i)—vi) активи, до които достъп имат трети страни, отговарят на условията, за да бъдат определени като енергийна инфраструктура;

г) въглероден диоксид:

i) тръбопроводи, различни от тези на добивните газопреносни мрежи, използвани за транспортиране на въглероден диоксид, получен от повече от един източник, т.е. промишлени инсталации (включително електроцентрали), които произвеждат въглероден диоксид чрез изгаряне или други химични реакции, включващи изкопаеми и неизкопаеми въглеродосъдържащи съединения, с цел постоянно съхранение на въглероден диоксид в

▼ M6

геоложки формации в съответствие с член 3 от Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ или с цел използване на въглеродния диоксид като изходна суровина или за повишаване на добивите от биологични процеси;

ii) съоръжения за втечняване и междинно съхраняване на въглероден диоксид с оглед на неговото транспортиране или съхраняване. Това не включва инфраструктура в рамките на геоложка формация, използвана за постоянно съхраняване на въглероден диоксид в геоложки формации съгласно член 3 от Директива 2009/31/ЕО и съответните наземни съоръжения и съоръжения за инжектиране;

iii) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за правилната, сигурна и ефективна работа на въпросната система, включително системи за защита, слеждане и управление. В това може да се включат специализирани мобилни средства за транспортиране и съхранение на въглероден диоксид, при условие че тези мобилни средства отговарят на определението за чисто превозно средство;

Изброените в подточки i), ii) и iii) активи, до които достъп имат трети страни, отговарят на условията, за да бъдат определени като енергийна инфраструктура;

д) инфраструктура, използвана за пренос или разпределение на топлинна енергия във вид на пара, гореща вода или охладени течности от множество производители или потребители, която се основава на използването на възобновяема енергия или отпадна топлина от промишлени приложения;

е) проекти от общ интерес съгласно определението в член 2, точка (4) от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ и проекти от общ интерес, посочени в член 171 от Договора;

ж) други категории инфраструктура, даваща възможност за физическа или безжична връзка между производители и потребители на възобновяема или нисковъглеродна енергия посредством множество точки за достъп и изход, достъпът до които е отворен за трети страни, които не са част от предприятията — собственици или управители на инфраструктурата;

Активите, изброени в букви а) — ж), които са изградени за един предварително определен потребител или малка група от предварително определени потребители, и пригодени към техните нужди („специална инфраструктура“), не отговарят на условията, за да бъдат определени като енергийна инфраструктура.

⁽¹⁾ Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39)

▼ **M6**

- 130a. „оператор на разпределителни системи“ означава оператор на разпределителни системи съгласно определението в член 2, точка (29) от Директива (ЕС) 2019/944;
- 130б. „оператор на преносна система“ означава оператор на преносна система съгласно определението в член 2, точка (35) от Директива (ЕС) 2019/944;
- 130в. „съхранение на електроенергия“ означава отлагане на крайната употреба на електроенергията до момент, който е по-късен от момента на нейното произвеждане, или преобразуване на електроенергия във вид енергия, която може да се съхранява, съхранението на тази енергия и последващото ѝ обратно преобразуване в електроенергия;
- 130г. „съхранение на топлинна енергия“ означава отлагане на крайната употреба на топлинната енергия до момент, който е по-късен от момента на нейното произвеждане, или преобразуване на електроенергия или топлинна енергия във вид енергия, която може да се съхранява, съхранението на тази енергия, и когато е целесъобразно, последващото ѝ преобразуване или обратно преобразуване в топлинна енергия за крайна употреба (т.е. за отопление или охлаждане);
131. „законодателството за вътрешния пазар на електроенергия“ означава Директива (ЕС) 2019/944, Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, Регламент (ЕС) 2019/943 и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾;
- 131а. „улавяне и съхранение на въглерод“ или „УСВ“ означава набор от технологии, които позволяват улавянето на CO₂, отделян от промишлени съоръжения, включително присъщите на процеса емисии, или прякото му улавяне в атмосферния въздух, транспортирането му до обект за съхранение и нагнетяването му в подходящи подземни геоложки формации с цел постоянно съхранение;
- 131б. „улавяне и използване на въглерод“ или „УИВ“ означава набор от технологии, които позволяват улавянето на CO₂, отделян от промишлени съоръжения, включително присъщите на процеса емисии, или прякото му улавяне в атмосферния въздух и транспортирането му до обект, в който този CO₂ се консумира, или до обект, в който този CO₂ се консумира изцяло;

▼ **B****Определения за социалните помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони**

132. „Място на обичайно пребиваване“ означава място, където едно лице живее в продължение на не по-малко от 185 дни за всяка календарна година поради лични и професионални връзки. Когато професионалните връзки на едно лице са на различно място от личните му връзки и то живее в две или повече държави членки, за място на обичайно пребиваване

⁽¹⁾ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

▼ B

се счита мястото на личните му връзки, при условие че лицето се връща редовно на това място. Когато лицето живее в държава членка, за да извършва задача с определен срок, за негово място на обичайно пребиваване продължава да се счита мястото на личните му връзки, независимо дали то се завръща там в хода на тази дейност. Посещението на университет или училище в друга държава членка не представлява прехвърляне на мястото на обичайно пребиваване. Алтернативно, „място на обичайно пребиваване“ се тълкува съгласно националното право на държавите членки.

Определения за помощите за широколентови структури**▼ M4****▼ M6****▼ B**

135. „провода“ означава подземни тръби или канали, които се използват за полагане на (оптични, медни или коаксиални) кабели на мрежа за широколентов достъп;
136. „физически необвързан достъп“ означава достъп до връзката с линията на крайния потребител и позволява на системите на конкурентите за пренос да предават пряко по тази връзка;

▼ M6

137. „широколентова инфраструктура“ означава широколентова мрежа без активни компоненти, която включва физическата инфраструктура, включително проводи, стълбове, мачти, кули, неизползвани оптични нишки, разпределителни кутии и кабели (включително неизползвани оптични нишки и медни кабели);
- 137a. „мрежа за пренос на данни“ означава частта от широколентова мрежа, чрез която се свързват мрежата за достъп и опорната мрежа и която не осигурява пряк достъп на крайните ползватели. Тя е частта от мрежата, в която се събира трафикът от крайните ползватели;
- 137б. „опорна мрежа“ означава основната мрежа, която осъществява взаимовръзката между мрежите за пренос на данни от различни райони или региони;
- 137в. „мрежа за достъп“ означава сегментът от широколентова мрежа, който свързва мрежата за пренос на данни с помещенията или устройствата на крайните ползватели;

▼ M4**▼ M6**

139. „достъп на едро“ означава достъп, който дава възможност на оператора да използва съоръженията на друг оператор. Предвид развитието на технологиите понастоящем достъпът на едро включва поне следните продукти за достъп: i) за FTTC мрежи: достъп до широколентова инфраструктура, необвързан достъп и битстрийм достъп; ii) за кабелни мрежи: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни услуги; iii) за фиксирани безжични мрежи: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни услуги; iv) за мобилни мрежи: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни

▼ M6

услуги (най-малко роуминг); v) за сателитни платформи: достъп до активни услуги; vi) за мрежи за пренос на данни: достъп до ширококоленцова инфраструктура и достъп до активни услуги;

- 139a. „свързани към мрежата помещения“ означава помещения на краен ползвател, в които доставчик може да предостави, при поискване от крайните ползватели и в срок от 4 седмици от датата на искането, ширококоленцови услуги (независимо дали тези помещения вече са свързани с мрежата или не). Таксата, начислявана за предоставянето на ширококоленцови услуги в помещенията на крайните ползватели, в този случай не трябва да надхвърля обичайните такси за свързване, което означава, че тя не бива да включва допълнителни или извънредни разходи в сравнение с обичайната търговска практика и при всички положения не бива да надхвърля средната такса във въпросната държава членка. Тази цена трябва да бъде определена от компетентния национален орган;

▼ M4

- 139b. „движещи сили на социално-икономическото развитие“ означава образувания, които предвид своята мисия, естество или местоположение могат пряко или косвено да създават важни социално-икономически ползи за гражданите, предприятията и местните общности, разположени в обкръжаващата ги територия или в тяхната област на влияние, включително, наред с другото, публични органи, публични или частни субекти, на които е възложено да предоставят услуги от общ интерес или услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от Договора, както и предприятия с интензивно използване на цифрови технологии;
- 139в. „коридор 5G“ означава транспортен маршрут за автомобилен, железопътен транспорт или за транспорт по вътрешни водни пътища, изцяло обхванат от инфраструктура за цифрова свързаност, и по-конкретно от системи 5G, и който позволява непрекъснатото предоставяне на взаимодействащи цифрови услуги съгласно определението в Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, като например свързана и автоматизирана мобилност, подобни услуги за интелигентна мобилност за железопътния транспорт или цифрова свързаност по протежение на вътрешните водни пътища;

▼ M6

- 139г. „върхово натоварване“ означава времето от деня, с обичайна продължителност от около един час, когато натоварването на мрежата обикновено е максимално;
- 139д. „условия на върхово натоварване“ означава условията, при които се очаква мрежата да работи при „върхово натоварване“;
- 139е. „съответен времеви хоризонт“ означава времеви хоризонт, използван за потвърждаване на планирани частни инвестиции, и съответства на предвидената от държавата членка времева рамка за изграждане на планираната финансирана от държавата мрежа, която започва от момента на публикуване на обществената консултация за планираната публична интервенция до въвеждането на мрежата в

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (ОJ L 249, 14.7.2021 г., стр. 38).

▼ **M6**

експлоатация, (т.е. началото на предоставяне на услуги на едро и/или на дребно по финансираната от държавата) мрежа. Съответният времеви хоризонт не може да бъде по-кратък от две години;

▼ **B**

Определения за помощите за опазване на културата и културното наследство

140. „Трудни аудио-визуални произведения“ означава произведения, определени като такива от държавите членки въз основа на предварително установени критерии при създаването на схеми или отпускането на помощи. Такива произведения могат да бъдат филми, чиято единствена оригинална версия е на официален език на държава членка с ограничена територия, население или езикова област, късометражни филми, премиерните и вторите филми на режисьорите, документалните филми или произведения с малки бюджети или други произведения с трудна търговска реализация;
141. „списък на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР/КІПР)“ означава всички държави и територии, които отговарят на условията за получаване на официална помощ за развитие и които са включени в списъка, изготвен от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие;
142. „разумна печалба“ се определя по отношение на обичайната печалба за съответния сектор. При всички случаи норма на възвръщаемост на капитала, която не надхвърля съответния суапов процент плюс премия от 100 базисни пункта, се счита за разумна.

Определения за помощите за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих

143. „Професионален спорт“ означава практикуването на спорт като платена професионална дейност или платена услуга, независимо от това дали е сключен официален трудов договор между професионалния спортист и съответната спортна организация, и когато възнаграждението надхвърля разходите за участие и представлява значителна част от дохода на атлета. За целите на настоящия регламент разходите за път и настаняване при участие в спортни събития не се считат за възнаграждение.

▼ **M1**

Определения за помощ за регионални летища

144. „летищна инфраструктура“ означава инфраструктурата и съоръженията, чрез които летището предоставя летищни услуги на авиокомпаниите и на различните доставчици на услуги, включително пистите, терминалите, стоянките, пътеките за рулиране, централизираната инфраструктура за наземно обслужване и всякакви други съоръжения, използвани пряко за летищни услуги, с изключение на инфраструктурата и оборудването, необходими главно за извършването на невъздухоплавателни дейности;

▼ M1

145. „авиокомпания“ означава всяка авиокомпания с валиден лиценз за експлоатация, издаден от държава членка или държава от Общоевропейското авиационно пространство съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
146. „летище“ означава субект или група субекти, който/която упражнява стопанска дейност, състояща се от предоставянето на летищни услуги на авиокомпаниите;
147. „летищни услуги“ означава услугите, които летище или негово дъщерно дружество предоставя на авиокомпаниите, т.е. осигуряване на обслужването на въздухоплавателните средства от кацането до излитането, както и на пътниците и товарите, така че авиокомпаниите да могат да предоставят въздухоплавателни транспортни услуги, включително и предоставянето на услуги по наземно обслужване и централизирана инфраструктура за наземно обслужване;
148. „среден годишен пътничкопоток“ означава стойността, определена въз основа на входящия и изходящия пътничкопоток през двете финансови години, предшестващи годината, в която е предоставена помощта;
149. „централизирана инфраструктура за наземно обслужване“ означава инфраструктурата, която обикновено се управлява от оператора на летището и се предоставя на разположение на различните доставчици на наземни услуги, извършващи дейност на летището в замяна на възнаграждение, с изключение на съоръженията, притежавани или експлоатирани от доставчици на услуги по наземно обслужване;
150. „високоскоростен влак“ означава влак, способен да достигне скорост над 200 km/h;
151. „наземни услуги“ означава услугите, предоставяни на ползвателите на летището, съгласно описанието в приложението към Директива 96/67/ЕО ⁽²⁾ на Съвета;
152. „невъздухоплавателни дейности“ означава търговски услуги за авиокомпаниите или други ползватели на летището, включително спомагателни услуги за пътници, за спедитори или други доставчици на услуги, отдаване под наем на помещения за офиси и магазини, паркинги за автомобили и хотели;
153. „регионално летище“ означава летище с годишен пътничкопоток до 3 милиона души;

Определения за помощ за пристанища

154. „пристанище“ означава наземно и морско пространство, състоящо се от инфраструктура и оборудване, предназначени главно за приемането на плавателни съдове, тяхното товарене и разтоварване, складиране, получаване и предаване на стоки и за качване и слизане от борда на пътници, екипажи и други лица, както и всяка друга инфраструктура, необходима на превозвачите в пристанището;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

⁽²⁾ Директива 96/67/ЕО на Съвета от 15 октомври 1996 г. относно достъп до пазара на наземни услуги в летищата на Общността (ОВ L 272, 25.10.1996 г., стр. 36).

▼ M1

155. „морско пристанище“ означава пристанище, предназначено главно за приемането на плавателни съдове по море;
156. „вътрешно пристанище“ означава пристанище, различно от морско пристанище, за приемането на плавателни съдове по вътрешните водни пътища;

▼ M6

157. „пристанищна инфраструктура“ означава инфраструктура и съоръжения за предоставяне на транспортни пристанищни услуги, например котвени стоянки, използвани за акостирането на кораби, стени на кейовете, кейове и плаващи понтонни рампи в приливно-отливните области, вътрешни водни басейни, насипи и пресушаване на земя от морето, инфраструктура за събиране на отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари и инфраструктура за зареждане с електроенергия и с гориво в пристанищата, чрез която се доставят електричество, водород, амоняк и метанол за превозни средства, мобилно оборудване за обслужване на терминал и мобилно оборудване за наземно обслужване;

▼ M1

158. „пристанищна суперструктура“ означава повърхностни съоръжения (напр. за съхранение), закрепено оборудване (като складове и сградите на терминала), както и мобилно оборудване (например кранове), намиращи се в пристанището с цел предоставяне на транспортни пристанищни услуги;
159. „инфраструктура за достъп“ означава всеки вид инфраструктура, необходима за осигуряването на достъп и влизане по суша, море или река от ползвателите до пристанище или в пристанище, по-специално пътища, железопътни коловози, канали и шлюзове;
160. „драгиране“ означава отстраняване на седименти от дъното на водните пътища за достъп до пристанище или в пристанище;

▼ M6**▼ M1**

162. „плавателни съдове“ означава плавателни конструкции, самоходни или несамоходни, с един или повече водозместващи корпуса на повърхността;
163. „мореплавателни съдове“ означава плавателни съдове, различни от плавателните съдове, които плават само или главно във вътрешни водни пътища или във води в рамките на или прилежащи към защитени води;
164. „плавателни съдове по вътрешните водни пътища“ означава плавателни съдове, предназначени да плават само или предимно по вътрешни водни пътища или във води в рамките на или прилежащи към защитени води;
165. „инфраструктура за събиране на отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари“ означава закрепено, плаващо или подвижно пристанищно съоръжение, което може да приема отпадъци от експлоатацията на корабите или остатъци от товари, както е определено в Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2000 г. относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари (ОВ L 332, 28.12.2000 г., стр. 81).

▼ M4

Определения за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU (термините, определени в други заглавия от настоящия член, имат същото значение като посоченото в него и за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU)

166. „Фонд InvestEU“ „гаранция от ЕС“, „финансов продукт“, „национални насърчителни банки или институции“ и „партньор по изпълнението“ имат значението, определено в член 2 от Регламент (ЕС) 2021/523;
167. „финансов посредник“ за целите на раздел 16 означава финансов посредник по смисъла на точка 34, с изключение на партньорите по изпълнението;
168. „търговски финансов посредник“ означава финансов посредник, който извършва дейност със стопанска цел и изцяло на собствен риск, без държавна гаранция; националните насърчителни банки или институции не се считат за търговски финансови посредници;
169. „градски възел на TEN-T“ има значението, посочено в член 3, буква п) от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
170. „нов участник“ означава железопътно предприятие по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, което отговаря на следните условия:
 - а) то е получило лиценз в съответствие с член 17, параграф 3 от Директива 2012/34/ЕС за съответния пазарен сегмент по-малко от двадесет години преди предоставянето на помощта;
 - б) то не е свързано по смисъла на член 3, параграф 3 от приложение I към настоящия регламент с железопътно предприятие, получило лиценз по смисъла на член 3, параграф 14 от Директива 2012/34/ЕС преди 1 януари 2010 г.;
171. „градски транспорт“ означава транспорт в рамките на град или агломерация и прилежащите му зони;
172. „екосистема“, „биологично разнообразие“ и „доброто състояние на екосистемата“ имат значението, определено в член 2 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 32).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

▼B*Член 3***Условия за освобождаване**

Схемите за помощ, индивидуалните помощи, предоставени по схеми за помощ, и помощите *ad hoc* са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграфи 2 и 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че отговарят на всички условия, определени в глава I от настоящия регламент, както и на специалните условия за съответната категория помощи, посочени в глава III от настоящия регламент.

*Член 4***Прагове за уведомяване**

1. Настоящият регламент не се прилага за помощи, надхвърлящи следните прагове:

▼M6

- а) за регионални инвестиционни помощи: за инвестиции с допустими разходи от 110 милиона евро или повече размерът на помощта на предприятие за инвестиционен проект е, както се посочва по-долу:
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 10 %: 8,25 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 15 %: 12,38 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 20 %: 16,5 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 25 %: 20,63 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 30 %: 24,75 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 35 %: 28,88 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 40 %: 33 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 50 %: 41,25 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 60 %: 49,5 милиона евро;
 - в случаи на максимален интензитет на регионалната помощ от 70 %: 57,75 милиона евро;
- б) за регионални помощи за градско развитие: 22 милиона евро съгласно разпоредбите в член 16, параграф 3;
- в) за инвестиционни помощи за МСП: 8,25 милиона евро на предприятие за инвестиционен проект;
- г) за помощи за консултантски услуги в полза на МСП: 2,2 милиона евро на предприятие за всеки проект;

▼ M6

- д) помощи за участие на МСП в панаири: 2,2 милиона евро на предприятието годишно;
- да) за помощи за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, посочени в член 19в: 200 милиона евро на схема годишно. За микропредприятия, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти, това ограничение е 25 000 EUR на бенефициер за календарна година, а за микропредприятия, извършващи дейност в секторите на рибарството и аквакултурите — 30 000 EUR на бенефициер за календарна година;
- дб) за помощи за МСП под формата на временни публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроенергия, за смекчаване на въздействието от увеличенията на цените след агресивната война на Русия срещу Украйна, посочено в член 19г: 2 милиона евро на бенефициер за календарна година. За МСП, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти, това ограничение е 250 000 EUR на бенефициер за календарна година, а за МСП, извършващи дейност в секторите на рибарството и аквакултурите — 300 000 EUR на бенефициер за календарна година. Помощите, предоставени на предприятия, извършващи дейност в областта на преработката и продажбата на селскостопански продукти, е обвързана със задължението да не бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
- е) за помощи за предприятия, участващи в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“: за помощи по член 20: 2,2 милиона евро за предприятие за проект; за помощи по член 20а: посочените в член 20а, параграф 2 суми за предприятие за проект;
- ж) за помощи за рисково финансиране: 16,5 милиона евро на допустимо предприятие, както е посочено в член 21, параграф 8 и член 21а, параграф 2;
- з) за помощи за стартиращи предприятия: размера според предвиденото за предприятие в член 22, параграфи 3, 4, 5 и 7;
- и) за помощи за научноизследователска и развойна дейност:
 - i) ако проектът е основно за фундаментални научни изследвания: 55 милиона евро на предприятие за проект; такъв е случаят, когато повече от половината от допустимите разходи за проекта са направени във връзка с дейности, попадащи в категорията на фундаменталните научни изследвания;
 - ii) ако проектът е основно за индустриални научни изследвания: 35 милиона евро на предприятие за всеки проект; такъв е случаят, когато повече от половината от допустимите разходи за проекта са направени във връзка с дейности, попадащи в категорията на индустриалните научни изследвания или заедно в категориите на индустриалните и фундаменталните научни изследвания;

▼ M6

- iii) ако проектът е основно за експериментално развитие: 25 милиона евро на предприятие за проект; такъв е случаят, когато повече от половината от допустимите разходи за проекта са направени във връзка с дейности, попадащи в категорията на експерименталното развитие;
- iv) за проект EUREKA, който се изпълнява от съвместно предприятие, създадено съгласно член 185 или член 187 от Договора, или който отговаря на условията, определени в член 25, параграф 6, буква г), размерът, установен в подточки i), ii) и iii), се удвоява;
- v) ако помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност са предоставени под формата на възстановяеми аванси, които при липса на общоприета методология за изчисляване на техния брутен еквивалент на безвъзмездна помощ са изразени като процент от допустимите разходи и мярката предвижда, че при успех на проекта, който се определя въз основа на реалистична и предпазлива хипотеза, авансовите плащания ще бъдат върнати с лихвен процент, равен поне на сконтовия процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, размерът, посочен в подточки i)—iv), се увеличава с 50 %;
- vi) помощи за проучвания на осъществимостта на научноизследователски дейности: 8,25 милиона евро за проучване;
- vii) за помощи в полза на МСП за проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ и които са изпълнени съгласно член 25а, сумата, посочена в член 25а;
- viii) за помощи в полза на действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, изпълнени по член 25б, сумите, посочени в член 25б;
- ix) за помощи във връзка със съфинансирани проекти за научноизследователска и развойна дейност, изпълнени по член 25в, сумите, посочени в член 25в;
- x) за помощи за действия за формиране на екипи, сумите, посочени в член 25 г;
- xi) за помощи, включени в съфинансирането на проекти, подпомагани по линия на Европейския фонд за отбрана или Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната съгласно член 25д: 80 милиона евро на предприятие за проект;
- й) за инвестиционни помощи в полза на изследователски инфраструктури: 35 милиона евро за инфраструктура;
- йа) за инвестиционни помощи за инфраструктури за изпитване и експериментиране: 25 милиона евро за инфраструктура;
- к) за помощи за иновационни клъстери: 10 милиона евро за клъстер;
- л) помощи за иновации за МСП: 10 милиона евро на предприятие за проект;

▼ **M6**

- м) за помощи за иновации на процеси и организационни иновации: 12,5 милиона евро на предприятие за проект;
 - н) за помощи за обучение: 3 милиона евро на проект за обучение;
 - о) за помощи за наемане на необлагодетелствани работници: 5,5 милиона евро на предприятие годишно;
 - п) за помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати: 11 милиона евро на предприятие годишно;
 - р) за помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания: 11 милиона евро на предприятие годишно;
 - с) за помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение: 5,5 милиона евро на предприятие годишно;
 - т) за инвестиционни помощи за опазване на околната среда, освен ако не е предвидено друго: 30 милиона евро на предприятие за инвестиционен проект;
 - та) за помощи за специална инфраструктура и съхранение, посочени в член 36, параграф 4: 25 милиона евро за проект;
 - тб) за инвестиционни помощи за инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, посочени в член 36а, параграфи 1 и 2: 30 милиона евро на предприятие за проект и, в случай на схеми, среден годишен бюджет от 300 милиона евро;
 - тв) за инвестиционни помощи за комбинираните подобрения на енергийните и екологичните показатели на сградите, посочени в член 38а, параграф 7 и член 39, параграф 2а: 30 милиона евро на предприятие за проект;
 - тг) за помощи за улесняване на сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, посочено в член 38б: 30 милиона евро от общото оставащо номинално финансиране за бенефициер;
 - тд) за инвестиционни помощи за проекти за енергийна ефективност в сгради под формата на финансови инструменти: сумите, изложени в член 39, параграф 5;
 - те) за помощта под формата на намаление на екологичните данъци и такси, посочени в член 44а: 50 милиона евро на схема годишно;
-
- х) за оперативна помощ за насърчаване на електроенергия от възобновяеми източници, както е посочено в член 42, и оперативна помощ за насърчаване на енергия от възобновяеми източници и водород от възобновяеми източници при малки проекти, както и за насърчаване на общности за възобновяема енергия, както е посочено в член 43: 30 милиона евро на предприятие за проект; общият размер на бюджетите на всички схеми по член 42 и общият размер на бюджетите на всички схеми по член 43 не следва да надвишават съответно 300 милиона евро годишно;

▼ M6

- ц) за помощи за централни отоплителни и/или охладителни системи, както е посочено в член 46: 50 милиона евро на предприятие за проект;
- ч) за помощ за енергийна инфраструктура, както е посочено в член 48: 70 милиона евро на предприятие за проект;
- ш) за помощи за разгръщането на фиксирани широколентови мрежи, отпускани под формата на безвъзмездна помощ: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощи за фиксирани широколентови мрежи, отпускани под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на който и да е краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- ша) за помощи за разгръщането на 4G или 5G мобилни мрежи, отпускани под формата на безвъзмездна помощ: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощи за 4G или 5G мобилни мрежи, отпускани под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- шб) за помощ за определени проекти от общ интерес в областта на транс-европейските инфраструктури за цифрова свързаност, финансирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент, отпуснати под формата на безвъзмездни средства: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощи за определени проекти от общ интерес в областта на транс-европейските инфраструктури за цифрова свързаност, отпускани под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- шв) за помощи под формата на схеми за ваучери за свързаност: целият бюджет за държавна помощ за период от 24 месеца за всички схеми с ваучери за свързаност в дадена държава членка не трябва да надвишава 50 милиона евро (обща сума, включваща национални, регионални или местни схеми за ваучери);
- шг) за помощ за разгръщането на мрежи за пренос на данни, отпускана под формата на безвъзмездни средства: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощ за разгръщането на мрежи за пренос на данни, отпускана под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- ш) за инвестиционни помощи за култура и опазване на културното наследство: 165 милиона евро за проект; за оперативни помощи за култура и опазване на културното наследство: 82,5 милиона евро на предприятие за година;
- аа) за схеми за помощ за аудио-визуални произведения: 55 милиона евро на схема годишно;
- бб) за помощи за спортни и мултифункционални инфраструктури за отдых: 33 милиона евро или общите разходи, надхвърлящи 110 милиона евро на проект; оперативни помощи за спортни инфраструктури: 2,2 милиона евро за инфраструктура за година;
- вв) за инвестиционни помощи в полза на местни инфраструктури: 11 милиона евро или общите разходи, надхвърлящи 22 милиона евро за същата инфраструктура;

▼ M1

- гг) за помощи за регионални летища: интензитетите на помощта и размерите на помощта, предвидени в член 56а;

▼ M6

- дд) за помощи за морски пристанища: допустими разходи от 143 милиона евро на проект (или 165 милиона евро на проект в морско пристанище, включено в работния план за коридор на основната мрежа, както е посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾); що се отнася до драгирането, проектът се определя като всички драгирания, извършени през една календарна година;

- ее) за помощи за вътрешни пристанища: допустими разходи от 44 милиона евро на проект (или 55 милиона евро на проект във вътрешно пристанище, включено в работния план за коридор на основната мрежа, както е посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013); що се отнася до драгирането, проектът се определя като всички драгирания, извършени през една календарна година;

▼ M4

- жж) за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU: сумите, посочени в раздел 16 от глава III; и

▼ M6

- зз) за помощи за МСП за разходи в резултат на участие в проекти за водено от общностите местно развитие: за помощи по член 19а: 2 милиона евро за предприятие за проект; за помощи по член 19б: посочените в член 19б, параграф 2 суми за проект.

▼ B

2. Праговете, определени или посочени в параграф 1, не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на схеми или проекти за помощ.

*Член 5***Прозрачност на помощта**

1. Настоящият регламент се прилага само за помощи, за които е възможно да се предварително изчисли с точност техният брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, без да е необходимо да се прави оценка на риска („прозрачни помощи“).

2. Следните категории помощи се считат за прозрачни:

- а) помощи под формата на безвъзмездни средства и лихвени субсидии;
- б) помощи под формата на заеми, когато brutният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на референтния процент към момента на предоставяне на безвъзмездните средства;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

▼B

- в) помощи под формата на гаранции:
 - i) когато brutният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на годишните минимални премии, посочени в известие на Комисията; или
 - ii) когато преди мярката да бъде въведена в действие, методологията за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ на гаранцията е одобрена въз основа на Известието на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции ⁽¹⁾ или въз основа на последващо известие, след като Комисията е получила уведомление за тази методология в съответствие с регламент, приет от Комисията в областта на държавните помощи и приложим към въпросния момент, и в одобрената методология изрично се обръща внимание на вида на гаранцията и сделката, за която е издадена, в контекста на прилагането на настоящия регламент;
- г) помощи под формата на данъчни предимства, когато по мярката е предвиден таван, с който се гарантира, че приложимият праг няма да бъде надхвърлен;
- д) регионални помощи за градско развитие, ако са изпълнени условията в член 16;

▼M4

- д)а) помощи за предприятия за участието им в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество съгласно член 20а, в които е предвидена горна граница, гарантираща, че не е надвишен приложимият праг, определен в член 20а;

▼M6

- е) помощи под формата на мерки за рисковото финансиране, ако са изпълнени условията в член 21 и член 21а;

▼B

- ж) помощи за стартиращи предприятия, ако са изпълнени условията в член 22;

▼M6

- жа) помощ за МСП под формата на намалени такси за достъп или свободен достъп до консултантски услуги в областта на иновациите и услуги за подкрепа на иновациите, както е посочено съответно в член 2, точки (94) и (95), предлагани например от организации за научни изследвания и разпространение на знания, изследователски инфраструктури, инфраструктури за изпитване и експериментиране или иновационни клъстери, на базата на схема за помощ, при условие че са спазени следните условия:
 - i) предимството, което се състои в намалени такси или придобит свободен достъп, може да бъде измерено количествено и доказано;
 - ii) пълните или частични отстъпки от цената за услуги и правилата, в съответствие с които МСП може да подават заявление за отстъпки и да бъдат избирани и да получават тези отстъпки, са публично достъпни (чрез уебсайтове или други подходящи средства), преди доставчикът на услугата да започне да предлага отстъпките;

⁽¹⁾ ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10.

▼ M6

iii) доставчикът на услугата води записи на сумите на помощта, предоставена на всяко МСП под формата на отстъпки от цената, за да се увери, че определените в член 28, параграфи 3 и 4 тавани са спазени. Тази информация се съхранява за период от 10 години от датата на последно предоставяне на помощта от доставчика на услугата;

▼ B

- з) помощи за проекти за енергийна ефективност, ако са изпълнени условията в член 39;
- и) помощи под формата на премии в допълнение към пазарната цена, ако са изпълнени условията в член 42;
- й) помощи под формата на възстановяеми аванси, ако общият номинален размер на възстановяемия аванс не надхвърля приложимите прагове съгласно настоящия регламент или ако след като Комисията е била уведомена за методологията за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ на възстановимия аванс, тя е одобрила тази методология преди изпълнението на мярката;

▼ M1

- к) помощи под формата на продажба или отдаване под наем на материални активи под пазарните цени, ако стойността е установена чрез независима експертна оценка, извършена преди сделката, или чрез позоваване на публично достъпен, редовно актуализиран и общоприет показател;

▼ M6

- л) помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU, ако са изпълнени условията, изложени в глава III, раздел 16;
- м) помощи за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, ако са изпълнени условията, посочени в член 19в;
- н) помощ за МСП под формата на временни публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроенергия, за смекчаване на въздействието от увеличенията на цените след военната агресия на Русия срещу Украйна, ако са изпълнени условията, посочени в член 19г.

▼ B*Член 6***Стимулиращ ефект**

1. Настоящият регламент се прилага само за помощи, които имат стимулиращ ефект.
2. Приема се, че помощта има стимулиращ ефект, ако бенефициерът е подал писмено заявление за помощ до съответната държава членка преди работата по проекта или дейността да е започнала. Заявлението за помощ съдържа поне следната информация:
 - а) наименование и големина на предприятието,
 - б) описание на проекта, включително неговата начална и крайна дата,
 - в) местонахождение на проекта,

▼B

- г) списък с разходите по проекта,
- д) вид на помощта (безвъзмездни средства, заем, гаранция, възстановяем аванс, вливане на капитал и т.н.) и размер на публичното финансиране, необходимо за проекта.

3. Приема се, че помощите *ad hoc* за големи предприятия имат стимулиращ ефект, когато освен че се гарантира, че е изпълнено условието, определено в параграф 2, преди да предостави съответната помощ държавата членка се е уверила, че от подготвената от бенефициера документация се вижда, че помощта ще доведе до едно или повече от следните положения:

- а) в случай на регионални инвестиционни помощи: осъществен е проект, който без помощта не би бил осъществен в съответния регион или не би бил достатъчно рентабилен за бенефициера в съответния регион;
- б) във всички други случаи, в които е налице:
 - съществено нарастване на обхвата на проекта или дейността в резултат на помощта; или
 - съществено увеличение на общата сума, изразходвана от бенефициера за проекта или дейността в резултат на помощта; или
 - съществено нарастване на скоростта на изпълнение на съответния проект или съответната дейност.

4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3 се приема, че мерките под формата на данъчни предимства имат стимулиращ ефект, ако са изпълнени следните условия:

- а) мярката предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без допълнителна преценка по собствено усмотрение от страна на държавата членка; и
- б) мярката е приета и е била в сила преди започване на работите по подпомагания проект или подпомаганата дейност, освен в случай на последващи фискални схеми, когато дейността вече е била включена в предходните схеми под формата на данъчни предимства.

5. Чрез дерогация от параграфи 2, 3 и 4 се приема, че за следните категории помощи не се изисква стимулиращ ефект или се допуска, че те притежават такъв:

▼M1

- а) регионални оперативни помощи и регионални помощи за градско развитие, ако са изпълнени съответните условия, определени в членове 15 и 16;

▼M6

- б) помощи за достъп на МСП до финансиране, ако са изпълнени съответните условия в членове 21, 21a и 22;

▼B

- в) помощи за наемане на работещи в неравностойно положение под формата на субсидии за заплати и помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати, ако са изпълнени условията в членове 32 и 33;

▼M1

- г) помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания, и помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение, ако са изпълнени съответните условия, предвидени в членове 34 и 35;

▼ B

- д) помощи под формата на намаления на данъците за околната среда по смисъла на Директива 2003/96/ЕО, ако са изпълнени условията в член 44 от настоящия регламент;
- е) помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, ако са изпълнени условията в член 50;
- ж) социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони, ако са изпълнени условията в член 51;
- з) помощи за култура и опазване на културното наследство, ако са изпълнени условията в член 53;

▼ M4

- и) помощи за предприятия, участващи в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, ако са изпълнени съответните условия, посочени в членове 20 или 20а;
- й) помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“, действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“, помощи във връзка със съфинансирани проекти и със съфинансирани действия за формиране на екипи, ако са изпълнени съответните условия, посочени в член 25а, член 25б, член 25в или член 25 г.;
- к) помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU, ако са изпълнени условията, изложени в раздел 16 от глава III;

▼ M6

- л) помощи за МСП, които участват във или се възползват от водени от общностите проекти за местно развитие, ако са изпълнени съответните условия в член 19а или 19б;
- м) помощ за отстраняване на щети върху околната среда и възстановяване на природни местообитания и екосистеми, където разходите за саниране или рехабилитация надхвърлят увеличаването на стойността на земята или имота и са изпълнени условията, посочени в член 45;
- н) помощ за опазване на биологичното разнообразие и за изпълнение на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последствията от него, когато са изпълнени условията, посочени в член 45;
- о) помощ за насърчаване на енергията от възобновяеми източници съгласно членове 41, 42 и 43, когато помощта се предоставя автоматично в съответствие с обективни и недискриминационни критерии и без допълнително упражняване на преценка от страна на държавата членка и мярката е приета и влязла в сила преди започването на работа по подпомаганя проект или подпомаганата дейност;
- п) помощи за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, ако са изпълнени условията, посочени в член 19в;

▼ **M6**

- р) помощ за МСП под формата на временни публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроеенергия, за смекчаване на въздействието от увеличения на цените след военната агресия на Русия срещу Украйна, ако са изпълнени условията, посочени в член 19г.

▼ **B**

Член 7

Интензитет на помощта и допустими разходи▼ **M6**

1. За да се изчислят интензитетът на помощта и допустимите разходи, всички използвани данни се събират преди приспадането на данъци или други такси. Данъкът върху добавената стойност, начислен върху допустимите разходи, който подлежи на възстановяване съгласно приложимото национално данъчно право, обаче не се взема предвид при изчисляване на интензитета на помощта и допустимите разходи. Допустимите разходи се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални. Размерите на допустимите разходи може да се изчисляват в съответствие с опростени варианти за разходите, при условие че дадената операция е поне частично финансирана от фонд на Съюза, позволяващ използването на опростени варианти за разходите, и категорията разходи е допустима съгласно съответната разпоредба за освобождаване. В такъв случай са приложими опростените варианти за разходите, предвидени в съответните правила за управление на фонда на Съюза. Освен това, що се отнася до проекти, изпълнявани в съответствие с планове за възстановяване и устойчивост, одобрени от Съвета съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, размерите на допустимите разходи също може да се изчисляват в съответствие с опростени варианти за разходите, при условие че се ползват опростените варианти на разходите, определени в Регламент (ЕС) № 1303/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1060. Освен това за помощи по членове 25а и 25б непреките разходи могат да се изчисляват в съответствие с правилата, установени в член 25а, параграф 3 и член 25б, параграф 3.

▼ **B**

2. Когато помощите не се предоставят под формата на безвъзмездни средства, а под друга форма, размерът на помощта е брутният еквивалент на безвъзмездна помощ на помощта.

3. ► **M1** Платимите в бъдеще помощи, включително помощите, които се предоставят на няколко части, се сконтират към тяхната стойност към момента на предоставянето им. ◀ Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта.

▼ **M1**▼ **B**

5. Когато помощите се предоставят под формата на възстановяеми аванси, които, при липсата на общоприета методология за изчисляване на техния брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, са изразени като процент от допустимите разходи, и

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

▼B

мярката предвижда, че при успешен резултат от проекта, за който се съди въз основа на реалистична и предпазлива хипотеза, авансовите плащания ще бъдат изплатени с лихвен процент, равен поне на сконтовия процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, максималните интензитети на помощта, посочени в глава III, могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта.

6. В случаите, в които регионалните помощи се предоставят под формата на възстановяеми аванси, максималните интензитети на помощта, определени в картата на регионалните помощи, която е в сила към момента на предоставяне на помощта, не могат да бъдат увеличени.

*Член 8***Натрупване**

1. За да се установи дали са спазени праговете за уведомяване в член 4 и максималните интензитети на помощта, определени в глава III, се вземе предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или подпомагания проект или предприятие.

▼M6

2. Когато финансиране от Съюза, управлявано централно от институциите, агенциите, съвместни предприятия или други органи на Съюза, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, е съчетано с държавна помощ, само тази държавна помощ се взема предвид с цел да се установи дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощта или максималните размери на помощта, при условие че общият размер на публично финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надхвърля най-благоприятния процент на финансиране, установен в приложимите правила на законодателството на Съюза. Чрез дерогация общото публично финансиране за проекти, подпомагани по линия на Европейския фонд за отбрана, може да достигне общите допустими разходи по проекта, независимо от максималния процент на финансиране, приложим по този фонд, при условие че са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощта или максималните размери на помощта съгласно настоящия регламент.

▼B

3. Помощите с установими допустими разходи, които са освободени от задължението за уведомяване по смисъла на настоящия регламент, могат да се натрупват със:

а) всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки засягат различни установими допустими разходи;

▼M4

б) всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които се припокриват частично или напълно, само ако това натрупване не води до надхвърляне на най-високия интензитет на помощта или най-високия размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент.

Финансирането, предоставено на крайните бенефициери с подкрепата от фонд InvestEU по раздел 16 от глава III, и покритите с него разходи не се вземат предвид при определянето на съответствието с разпоредбите за натрупване, определени в първото изречение от настоящата буква. Вместо това сумата, която е от значение за определяне на спазването на разпоредбите за натрупване в първото изречение от настоящата буква, се изчислява, както следва. Първо, номиналният размер на финансирането, подкрепяно от фонд InvestEU, се приспада от общите допустими разходи по проекта, като така се получава

▼ **M4**

общият размер на оставащите допустими разходи; второ, максималната помощ се изчислява чрез прилагане на съответния най-висок интензитет на помощта или размер на помощта само към общите останали допустими разходи.

В случаите на членове, при които прагът за уведомяване е изразен като максимален размер на помощта, номиналният размер на финансирането, предоставено на крайните бенефициери с подкрепата от фонда InvestEU също не се взема предвид при определяне дали са спазени праговете за уведомяване в член 4.

Като алтернатива, при привилегирани заеми или гаранции за привилегирани заеми, подкрепени от фонд InvestEU съгласно раздел 16 от глава III брутният еквивалент на безвъзмездна помощ, включен в такива заеми или гаранции, предоставени на крайните бенефициери, може да бъде изчислен в съответствие с член 5, параграф 2, буква б) или в), според случая. Този брутен еквивалент на безвъзмездна помощ може да се използва, за да се гарантира, в съответствие с първото изречение от настоящата буква, че натрупването с всякаква друга помощ за същите установими допустими разходи не води до надхвърляне на най-високия интензитет на помощта или най-големия размер на помощта, приложими за помощта по силата на настоящия регламент или съответния праг за уведомяване съгласно настоящия регламент.

4. Помощите без установими допустими разходи, които са освободени съгласно членове 19б, 20а, 21, 21а, 22 или 23, член 56д, параграф 5, буква а), подточка ii), iii) или iv), член 56д, параграф 10 и член 56е, може да бъдат кумулирани с всякаква друга държавна помощ с установими допустими разходи. Помощите без установими допустими разходи може да бъдат кумулирани с всякаква друга държавна помощ без установими допустими разходи до най-високия относим праг за цялото финансиране, определен в конкретните условия за всеки отделен случай по силата на настоящия или друг регламент за групово освобождаване или с прието от Комисията решение. Помощите без установими допустими разходи, освободени съгласно настоящия регламент, може да бъдат кумулирани с друга помощ без установими допустими разходи, предоставена за отстраняване на сериозни смущения в икономиката на държава членка съгласно член 107, параграф 3, буква б) от Договора, одобрена с прието от Комисията решение. Помощите без установими допустими разходи, освободени съгласно член 56д, параграф 5, буква а), подточка ii), iii) или iv), член 56д, параграф 10 и член 56е, може да бъдат кумулирани с помощ без установими допустими разходи, освободени съгласно същите членове.

▼ **B**

5. Държавните помощи, освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия регламент, не могат да се натрупват с помощ *de minimis* по отношение на същите допустими разходи, ако това натрупване би довело до интензитет на помощта, надхвърлящ праговете, установени в глава III от настоящия регламент.

6. Чрез дерогация от параграф 3, буква б), в съответствие с предвиденото в членове 33 и 34 помощите за работещи с увреждания могат да бъдат натрупвани с други помощи, които са освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия регламент, във връзка със същите допустими разходи, като бъде надхвърлен най-високият приложим праг, предвиден в настоящия регламент, ако това натрупване не води до интензитет на помощта, който надхвърля 100 % от съответните разходи през всеки период, за който са наети съответните работещи.

▼ **M1**

7. Чрез дерогация от параграфи 1—6, когато се определя дали са спазени таваните за регионална оперативна помощ в най-отдалечените региони, посочени в член 15, параграф 4, следва да се вземат предвид само регионалните оперативни помощи в най-отдалечените региони, приведени в действие съгласно настоящия регламент.

*Член 9***Публикуване и информация**▼ **M6**

1. Съответната държава членка осигурява публикуването в модула ⁽¹⁾ за прозрачност на Европейската комисия или на подробен уебсайт за държавна помощ, на национално или регионално равнище, на следното:

- а) обобщената информация, посочена в член 11, в стандартизирания формат, определен в приложение II, или връзка, която предоставя достъп до нея;
- б) пълния текст на всяка мярка за помощ съгласно предвиденото в член 11 или връзка, която предоставя достъп до пълния текст;
- в) информацията, посочена в приложение III— за всяка предоставена индивидуална помощ, надвишаваща 100 000 EUR, или относно помощ, включена във финансови продукти с участието на фонда InvestEU в съответствие с раздел 16 — за всяка индивидуална помощ над 500 000 EUR, или относно бенефициери, извършващи дейност в областта на първичното селскостопанско производство или в сектора на рибарството и аквакултурите, различни от онези, за които се прилага раздел 2а — за всяка предоставена индивидуална помощ, надхвърляща 10 000 EUR.

Що се отнася до помощта, предоставена в полза на проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20, информацията, посочена в настоящия параграф, се помещава на уебсайта на държавата членка, в която е разположен съответният управителен орган, съгласно определението в член 21 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ или в член 45 от Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, в зависимост от това кой е приложим. Като алтернативен вариант участващите държави членки могат да решат, че всяка от тях следва да предоставя информацията относно мерките за помощ на тяхната територия на съответните уебстраници.

Задълженията за публикуване, установени в първата алинея на настоящия параграф, не се прилагат за помощи, предоставени за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20а, както и водени от общностите проекти за местно развитие по член 19б.

⁽¹⁾ Функцията за публично търсене в базата данни за прозрачност на държавните помощи е достъпна на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 259).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94).

▼ M6

2. Що се отнася до схемите под формата на данъчни предимства и схемите по членове 16, 21a и 22 ⁽¹⁾, условията, посочени в параграф 1, първа алинея, буква в) от настоящия член, се смятат за изпълнени, ако държавите членки публикуват необходимата информация за размера на индивидуалните помощи в следните диапазони (в милиони евро):

0,01—0,1 (само за риболов и аквакултури, както и първично селскостопанско производство);

0,1—0,5;

0,5—1;

1—2;

2—5;

5—10;

10—30; и

30 и повече.

▼ B

3. За схеми по член 51 от настоящия регламент задълженията за публикуване, посочени в настоящия регламент, не се прилагат за крайните потребители.

▼ M4

3a. Ако финансов продукт е внедрен от държава членка по раздел „Държави членки“ на InvestEU или от национална насърчителна банка, действаща като партньор по изпълнението или като финансов посредник по линия на InvestEU, държавата членка остава задължена да осигури публикуването на информация, както е посочено в параграф 1, първа алинея, буква в). Това задължение обаче се счита за изпълнено, ако партньорът по изпълнението представи на Комисията информацията, посочена в параграф 1, първа алинея, буква в), не по-късно от 30 юни на годината, следваща финансовата година, през която е отпусната помощта, и ако гаранционното споразумение, подписано между Комисията и партньора по изпълнението, предвижда изискването на Комисията да бъде предоставена информацията, посочена в параграф 1, първа алинея, буква в).

▼ M6

4. Информацията, посочена в параграф 1, буква в), се организира и е достъпна по стандартизиран начин, описан в приложение III, и дава възможност за ефективно търсене и изтегляне. Информацията се публикува в срок от 6 месеца, считано от датата, на която е предоставена помощта, или — за помощ под формата на данъчни предимства — в рамките на 1 година от датата, на която трябва да се представи данъчната декларация, и е на разположение за период от най-малко 10 години, считано от датата, на която е предоставена помощта. По отношение на помощ под формата на данъчни предимства, ако няма официално изискване за годишна декларация, за дата на предоставяне за целите на настоящия параграф ще се счита 31 декември от годината, за която е предоставена помощта.

▼ B

5. Комисията публикува на своя уебсайт:

а) връзките към уебсайтовете за държавни помощи, посочени в параграф 1 от настоящия член;

⁽¹⁾ За схемите по членове 16, 21a и 22 от настоящия регламент изискването за публикуване на информацията относно всяка предоставена индивидуална помощ, надхвърляща 100 000 EUR, може да бъде премахнато по отношение на МСП, които не са осъществявали търговски продажби на пазара.

▼B

б) обобщената информация, посочена в член 11.

6. Държавите членки осигуряват съответствие с разпоредбите на настоящия член най-късно две години след влизане в сила на настоящия регламент.

ГЛАВА II**КОНТРОЛ***Член 10***Отмяна на груповото освобождаване**

Когато държава членка предоставя помощ, която предполагаемо е освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, без да са изпълнени условията в глави I, II и III, след като предостави на съответната държава членка възможността да изложи своите аргументи, Комисията може да приеме решение, съгласно което в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора тя трябва да бъде уведомена за всички или за някои бъдещи мерки за помощ, приети от съответната държава членка, които иначе биха изпълнили изискванията на настоящия регламент. Мерките, които подлежат на задължение за уведомяване, могат да бъдат ограничени до мерките, по които се предоставят определени видове помощи или които са в полза на определени бенефициери, или до мерки за помощ, приети от някои органи на съответната държава членка.

▼M2*Член 11***Докладване****▼M4**

1. Държавите членки или съответно за помощи, предоставени в полза на проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ по член 20, държавата членка, в която е разположен управителният орган съгласно определението в член 21 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 или в член 45 от Регламент (ЕС) 2021/1059, в зависимост от това кой е приложим, предоставят на Комисията:

- а) чрез електронната система на Комисията за уведомяване обобщената информация за всяка мярка за помощ, освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, в стандартизиран формат, посочен в приложение II, заедно с връзка за достъп до пълния текст на мярката за помощ, включително и до нейните изменения, в срок от 20 работни дни след влизането ѝ в сила; както и
- б) годишен доклад, както е посочено в Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията ⁽¹⁾ в електронен формат относно прилагането на настоящия регламент, който съдържа информацията, посочена в този регламент, за всяка цяла година или всяка част от годината, през която се прилага настоящият регламент. За финансови продукти, внедрени от държава членка в раздел „Държави членки“ на InvestEU или от национална насърчителна банка, действаща като партньор по изпълнението или като финансов посредник по линия на InvestEU, това задължение на държавата членка се счита за изпълнено, ако партньорът по изпълнението предоставя годишните доклади на Комисията съгласно съответните изисквания за докладване, определени в гаранционното споразумение, подписано между Комисията и партньора по изпълнението.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 140, 30.4.2004, стр. 1).

▼ **M6**

Първа алинея не се прилага по отношение на помощите, отпуснати за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20а, както и за водени от общностите проекти за местно развитие, посочени в член 19б.

▼ **M2**

2. Когато вследствие на удължаването на срока за прилагане на настоящия регламент до 31 декември 2023 г. с Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията ⁽¹⁾, държава членка планира да удължи мерките, за които обобщената информация е била предоставена на Комисията в съответствие с параграф 1 от настоящия член, тази държава членка актуализира обобщената информация относно удължаването на тези мерки и съобщава тази информация на Комисията в срок от 20 работни дни след влизането в сила на акта, с който държавата членка удължава съответната мярка.

▼ **M1***Член 12***Мониторинг**▼ **M4**

1. За да може Комисията да контролира помощите, освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия регламент, държавите членки или, за помощи, предоставени в полза на проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20, държавата членка, в която е разположен управителният орган, пазят подробна документация, съдържаща информацията и придружаващата документация, които са необходими, за да се установи спазването на всички условия, определени в настоящия регламент. Тази информация се съхранява за период от 10 години от датата на предоставяне на помощта *ad hoc* или от датата на предоставяне на последната помощ по схемата.

Алинея първа не се прилага по отношение на помощите, отпуснати за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20а, както и за проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост и за водени от общностите проекти за местно развитие, посочени в член 19б.

▼ **M1**

2. В случай на схеми, по които автоматично се предоставя фискална помощ, като тези, основаващи се на данъчните декларации на бенефициерите, и когато не се извършва предварителна проверка дали всички условия за съвместимост са спазени за всеки бенефициер, държавите членки проверяват редовно, най-малкото *ex post* и въз основа на извадка, че са спазени всички условия за допустимост, и правят направени необходимите заключения. Държавите членки пазят подробна документация за проверките за период от поне 10 години от датата на тяхното извършване.

3. Комисията може да поиска от всяка държава членка цялата информация и придружаващата документация, която Комисията счита за необходима за целите на мониторинга на прилагането на

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1407/2013 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и съответни промени (ОВ L 215, 7.7.2020 г., стр. 3)

▼ M1

настоящия регламент, включително информацията, посочена в параграфи 1 и 2. Съответната държава членка предоставя на Комисията поисканата информация и придружаваща документация в срок от 20 работни дни от получаването на искането или в по-дълъг срок, който може да е определен в искането.

▼ B

ГЛАВА III

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ*РАЗДЕЛ I**Регионални помощи*

Подраздел А

Регионални инвестиционни и оперативни помощи**▼ M6***Член 13***Приложно поле на регионалната помощ**

Настоящият раздел не се прилага за:

- а) помощта в сектора на стоманата, лигнита и въглищата;
- б) помощи за транспортния сектор, както и за свързаната с него инфраструктура; помощи за производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури, с изключение на регионални инвестиционни помощи в най-отдалечените региони и схеми за регионални оперативни помощи; и помощи за сектора на широколентовия интернет, с изключение на схеми за регионални оперативни помощи;
- в) регионални помощи под формата на схеми, предназначени за ограничен брой конкретни стопански сектори; схеми, предназначени за туристически дейности или преработка и продажба на селскостопански продукти, не се считат за предназначени за конкретни стопански сектори;
- г) регионални оперативни помощи, предоставени на предприятия, чиито основни дейности спадат към раздел К „Финансови и застрахователни дейности“ от NACE Rev. 2, или на предприятия, които извършват дейности в група, чиито основни дейности спадат към клас 70.10 „Дейности на централни офиси“ или 70.22 „Консултантски дейности в областта на управлението“ от NACE Rev. 2.

▼ B*Член 14***Регионални инвестиционни помощи**

1. Мерките за регионална инвестиционна помощ са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощи се предоставят в подпомагани региони.

▼ M6

3. В подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора, помощи може да бъдат предоставяни за първоначална инвестиция под всякаква форма независимо от размера на бенефициера. В подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, помощите може да бъдат предоставяни на МСП за първоначална инвестиция под всякаква форма или на големи предприятия единствено за първоначална инвестиция, с която се дава начало на нова стопанска дейност в съответния регион.

4. Допустимите разходи включват една или няколко от следните категории:

- а) инвестиционни разходи в материални и нематериални активи или
- б) планираните разходи за заплати в сферата на заетостта, създадени в резултат от първоначална инвестиция, изчислени за две години или
- в) комбинация от част от разходите, посочени в букви а) и б), ако комбинираната сума не надхвърля по-голямата от двете суми в букви а) или б).

5. Инвестицията се поддържа в съответния регион най-малко пет години или три години в случай на МСП след изпълнението на инвестицията. Това не възпрепятства замяната на съоръжения или оборудване, които са остарели или повредени през този период, при условие че стопанската дейност се запазва в засегнатия регион за минималния период.

6. Придобитите активи са нови, освен в случай на МСП и когато става дума за придобиване на стопански обект.

Разходите, свързани с наемането на материални активи, може да бъдат отчитани при следните условия:

- а) за земя и сгради продължителността на наемането трябва бъде най-малко пет години след очакваната дата на приключване на инвестицията за големи предприятия, а за МСП — три години;
- б) за съоръжения или машини наемането трябва да е под формата на финансов лизинг, в който да се съдържа задължението бенефициерът на помощта да закупи актива след изтичането на лизинга.

В случай на първоначална инвестиция, както е посочено в член 2, точка (49), буква б) или точка (51), буква б), по принцип се вземат предвид само разходите за закупуване на активите от трети страни, които не са свързани с купувача. Ако обаче член на семейството на първоначалния собственик или един или повече служители поемат малко предприятие, не се прилага условието активите да бъдат изкупени от трети страни, които не са свързани с купувача. Трансакцията се осъществява при пазарни условия. Ако придобиването на активите на стопански обект е придружено от допълнителна инвестиция, която отговаря на условията за регионална помощ, допустимите разходи за тази допълнителна инвестиция следва да се добавят към разходите за закупуване на активите на стопанския обект. Ако помощта е била предоставена за придобиването на активите преди самото закупуване, разходите за тези активи се приспадат от допустимите разходи, свързани с придобиването на стопански обект.

▼ M6

7. За помощи, отпуснати на големи предприятия за основна промяна в производствения процес, допустимите разходи надхвърлят амортизацията на активите, свързани с дейността, която предстои да бъде модернизирана, през предходните три финансови години. За помощи, отпуснати на големи предприятия или МСП за диверсификацията на съществуващ стопански обект, допустимите разходи надхвърлят с поне 200 % счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, осчетоводени през финансовата година преди започването на работите по проекта.

▼ B

8. Нематериалните активи са допустими за изчисляването на инвестиционните разходи, ако отговарят на следните условия:

- а) да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта;
- б) да бъдат амортизируеми;
- в) да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и

▼ M6

г) да бъдат включени в активите на предприятието, което получава помощта, и да останат свързани с проекта, за който е отпусната помощта, за срок от минимум пет години (три години за МСП).

За големи предприятия разходите за нематериални активи са допустими само до 50 % от общите допустими инвестиционни разходи за първоначалната инвестиция. За МСП са допустими 100 % от разходите за нематериални активи.

▼ B

9. Когато допустимите разходи са изчислени въз основа на планираните разходи за заплати, както е посочено в параграф 4, буква б), трябва да са изпълнени следните условия:

▼ M6

- а) инвестиционният проект води до нетно увеличение на броя на служителите в съответния стопански субект в сравнение със средния им брой през предходните 12 месеца след приспадане от броя на създадените работни места на всички работни места, закрити през този период, изразени в единици труд за година;
- б) всяко работно място е заето в срок до три години от приключването на инвестицията;

▼ M4

- в) всяко работно място, създадено чрез инвестицията, се запазва в съответния регион за период от най-малко пет години от датата, на която на длъжността е назначено лице за първи път, или три години в случая на МСП, освен ако работното място е закрито между 1 януари 2020 г. и 30 юни 2021 г.

▼ M6

▼ **B**

12. ► **M6** Интензитетът на помощта не надхвърля максималния интензитет на помощта, определен в картата на регионалните помощи, която е в сила към момента на отпускане на помощта в засегнатия регион. ◀ Когато интензитетът на помощта се изчислява въз основа на параграф 4, буква в), максималният интензитет на помощта не надхвърля най-благоприятния размер, получен при прилагането на този интензитет на основата на инвестиционните разходи или разходите за заплати. За големи инвестиционни проекти размерът на помощта не надхвърля коригирания размер на помощта, изчислен в съответствие с механизма, определен в член 2, точка 20.

13. ► **M6** Всяка първоначална инвестиция, свързана със същата или подобна дейност, започната от един и същ бенефициер (на равнище група) в срок от три години, считано от започването на работите по друга подпомогната инвестиция в същия регион от ниво 3 по Общата класификация на териториалните единици за статистически цели, се смята за част от един и същ инвестиционен проект. ◀ Когато единият инвестиционен проект е голям инвестиционен проект, общият размер на помощта за единия инвестиционен проект не надхвърля коригирания размер на помощта за големи инвестиционни проекти.

▼ **M6**

14. Получателят на помощта предоставя финансова вноска от най-малко 25 % от допустимите разходи чрез свои собствени ресурси или чрез външно финансиране във форма, която не включва държавно подпомагане. Изискването за собствен принос от 25 % не се прилага за инвестиционна помощ, предоставена за инвестиции в най-отдалечените региони, доколкото е необходима по-малка вноска, за да бъде съобразен изцяло максималният интензитет на помощта.

15. За първоначални инвестиции, свързани с проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, които попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1299/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1059, интензитетът на помощта на региона, в който се намира първоначалната инвестиция, се прилага за всички бенефициери, участващи в проекта. Ако първоначалната инвестиция е разположена в два или повече подпомогани региона, максималният интензитет на помощта е интензитетът, приложим в подпомогания регион, където са направени най-големите допустимите разходи. В подпомоганите региони, които отговарят на условията за получаване на помощ съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора, настоящата разпоредба се прилага по отношение на големи предприятия само ако с първоначалната инвестиция се дава начало на нова стопанска дейност.

▼ **M1**

16. Бенефициерът потвърждава, че не е извършвал преместване към предприятието, в което предстои да бъде осъществена първоначалната инвестиция, за която се иска помощ, през двете години, предхождащи заявлението за помощ, и се ангажира да не прави това за период до две години след приключването на първоначалната инвестиция, за която се иска помощ. ► **M2** По отношение на задълженията за уведомяване, поети преди 31 декември 2019 г., загуба на работни места в същата или подобна дейност в едно от първоначалните предприятия на бенефициера в ЕИП, настъпила между 1 януари 2020 г. и 30 юни 2021 г., не се счита за прехвърляне по смисъла на член 2, параграф 61а от настоящия регламент. ◀

17. В сектора на рибарството и аквакултурите не се предоставя помощ на предприятия, извършили едно или повече от нарушенията, посочени в член 10, параграф 1, букви а)—г) и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, и за дейности по член 11 от посочения регламент.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003, (ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 20.5.2014 г., стр. 1).

▼ **M1***Член 15***Регионални оперативни помощи**

1. Схемите за регионална оперативна помощ в най-отдалечените региони, в слабо населените райони и в най-слабо населените райони са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. В слабо населените райони схемите за регионални оперативни помощи компенсират допълнителните разходи за транспорт на стоки, които са произведени в райони, които отговарят на условията за оперативна помощ, както и допълнителните разходи за транспорт на стоки, които подлежат на допълнителна преработка в тези райони, при следните условия:

а) помощта може предварително да бъде изразена количествено по обективен начин въз основа на фиксирана сума или сума за тонкилометър или друга подходяща единица;

▼ **M6**

б) допълнителните транспортни разходи се изчисляват въз основа на пробег на стоките в рамките на националните граници на съответната държава членка, като се използва транспортното средство, което води до най-ниски разходи за бенефициера. Държавата членка може да наложи екологични стандарти, на които трябва да отговаря избраният вид транспорт, и ако такива стандарти бъдат наложени на бенефициера, той може да изчисли допълнителните транспортни разходи въз основа на най-ниската цена за изпълнение на тези екологични стандарти.

▼ **M1**

Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допълнителните разходи за транспорт, определени в настоящия параграф.

▼ **M6**

3. В слабо и много слабо населените райони схемите за регионалните оперативни помощи предотвратяват или намаляват обезлюдяването при следните условия:

▼ **M1**

а) производствената дейност на бенефициерите е във въпросния район;

б) годишният размер на помощта за всеки бенефициер по всички схеми за оперативна помощ не надхвърля 20 % от годишните разходи за труд, извършени от бенефициера в съответния район.

4. ► **C1** В най-отдалечените региони схемите за оперативна помощ трябва да компенсират допълнителните оперативни разходи, възникнали в тези региони като пряко следствие от едно или няколко от постоянните неблагоприятни условия, посочени в член 349 от Договора, когато стопанската дейност на бенефициерите се намира в най-отдалечен регион и при условие че годишният размер на помощта за бенефициер по всички схеми за оперативна помощ, изпълнени по силата на настоящия регламент, не превишава един от следните проценти: ◀

▼ M1

- а) 35 % от годишната брутна добавена стойност, създадена от бенефициера в съответния най-отдалечен регион;
- б) 40 % от годишните разходи за труд, реализирани от бенефициера в съответния най-отдалечен регион;
- в) 30 % от годишния оборот на бенефициера, реализиран в съответния най-отдалечен регион.

▼ B**Подраздел Б****Помощи за градско развитие***Член 16***Регионални помощи за градско развитие**

1. Регионалните помощи за градско развитие са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Проектите за градско развитие отговарят на следните критерии:

- а) те се изпълняват посредством фондове за градско развитие в подпомагани региони;
- б) те са съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове;
- в) те подкрепят прилагането на „интегрирана стратегия за устойчиво градско развитие“.

▼ M6

3. Общата инвестиция в проект за градско развитие по мярка за помощ за градско развитие не надхвърля 22 милиона евро.

▼ M4

4. Допустимите разходи са общите разходи за проекта за градско развитие, доколкото те са в съответствие с членове 37 и 65 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 или членове 67 и 68 от Регламент (ЕС) 2021/1060, в зависимост от това кой е приложим.

▼ B

5. Помощите, предоставени от фонд за градско развитие в полза на допустимите проекти за градско развитие, могат да бъдат под формата на капитал, квазикапиталово участие, заеми, гаранции или комбинация от тях.

▼ M6

6. Помощите за градско развитие привличат допълнителни инвестиции от независими частни инвеститори, отговарящи на определението в член 2, точка (72), на равнището на фондовете за градско развитие или проектите за градско развитие, които общо възлизат на най-малко 20 % от цялото финансиране, предоставено за проекта за градско развитие.

▼ B

7. Частните и публичните инвеститори могат да предоставят парични средства или вноски в натура, или комбинация от тях за изпълнението на проект за градско развитие. Вноските в натура се вземат предвид по пазарната им стойност, която се удостоверява от независим квалифициран експерт или надлежно упълномощен официален орган.

▼B

8. Мерките за градско развитие отговарят на следните условия:

- а) управителите на фондове за градско развитие се избират посредством открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимите правила на Съюза и държавите членки. В частност, не се допуска дискриминация между управителите на фондове за градско развитие въз основа на тяхното място на установяване или регистриране независимо от държавата членка. За управителите на фондове за градско развитие може да се предвиди изискване те да отговарят на предварително определени критерии, които са обективно оправдани с естеството на инвестициите;
- б) независимите частни инвеститори се избират чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото съюзно и национално право с цел да бъдат установени подходящи механизми за споделяне на рисковете и ползите, като за инвестициите, които не са гаранции, се отдава предпочитание на асиметричното разпределение на печалбата пред защитата срещу рисковете от загуби. Ако частните инвеститори не се подбират по такава процедура, справедливият процент на възвръщаемост за частните инвеститори се определя от независим експерт, избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура;
- в) в случай на асиметрично разпределение на загубата между публичните и частните инвеститори, първата загуба, поета от публичния инвеститор, се ограничава до 25 % от общия размер на инвестицията;
- г) в случай на гаранции в полза на частни инвеститори, участващи в проекти за градско развитие, размерът на гаранцията е ограничен до 80 %, а таванът за общите загуби, поети от съответната държава членка, е 25 % от съответния гарантиран портфейл;
- д) инвеститорите имат право да бъдат представени в управленските органи на фонда за градско развитие, като например надзорния съвет или консултативния комитет;
- е) фондът за градско развитие се учредява съгласно приложимите закони. Държавите членки предвиждат финансов и правен анализ, за да се гарантира стабилна от търговска гледна точка инвестиционна стратегия за изпълнение на мярката за помощ за градско развитие.

9. Фондовете за градско развитие се управляват на търговски принцип и те гарантират, че решенията за финансиране се вземат с цел постигане на печалба. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителите на фондовете за градско развитие отговарят на следните условия:

- а) те са задължени по силата на закон или договор да действат добросъвестно и с грижата на професионален управител, както и да избягват конфликтите на интереси; те прилагат най-добрите практики и подлежат на регулаторен контрол;
- б) възнаграждението на управителите на фондове за градско развитие съответства на пазарните практики. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителят е избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура въз основа на обективни критерии, свързани с опита, експертните знания и оперативния и финансовия капацитет;

▼B

- в) управителите на фондове за градско развитие получават възнаграждение, обвързано с постигнатите резултати, или споделят част от инвестиционните рискове, като съинвестират собствени средства, така че техните интереси постоянно да отговарят на интересите на публичните инвеститори;
- г) управителите на фондове за градско развитие изготвят инвестиционна стратегия, критерии и график на инвестициите в проекти за градско развитие, с които установяват предварително тяхната финансовата жизнеспособност и очакваното им въздействие върху градското развитие;
- д) за всяка капиталова и квазикапиталова инвестиция е налице ясна и реалистична стратегия за излизане.

10. Когато фондът за градско развитие предоставя заеми или гаранции за проекти за градско развитие, трябва да са изпълнени следните условия:

- а) за заеми: номиналният размер на заема се взема предвид при изчисляването на максималния размер на инвестицията за целите на параграф 3 от настоящия член;
- б) за гаранции: номиналният размер на съответния заем, за който се издава гаранцията, се взема предвид при изчисляването на максималния размер на инвестицията за целите на параграф 3 от настоящия член.

11. Държавата членка може да възложи изпълнението на мярката за градско развитие на упълномощен субект.

*РАЗДЕЛ 2***Помощи за МСП***Член 17***Инвестиционни помощи за МСП**

1. Инвестиционните помощи за МСП, развиващи дейност на територията на Европейския съюз и извън нея, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼M6

2. Допустимите разходи включват една или няколко от следните категории:

- а) разходите за инвестиции в материални и нематериални активи, включително еднократни неподлежащи на амортизация разходи, пряко свързани с инвестицията и първоначалното ѝ изпълнение;
- б) планираните разходи за заплати за работни места, пряко създадени от инвестиционния проект, изчислени за две години;
- в) комбинация от част от разходите, посочени в букви а) и б), ако комбинираната сума не надхвърля по-голямата от двете суми в букви а) или б).

3. За да са допустими разходите за целите на настоящия член, инвестицията включва:

▼ M6

- а) инвестиция в материални и нематериални активи, свързани със създаването на нов стопански обект; разширяването на съществуващ обект; диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент; или промяна в целия производствен процес на продукта(ите) или цялостно предоставяне на услугата(ите), засегната(и) от инвестицията в стопанския субект; или
- б) придобиване на активи, принадлежащи на стопански обект, който е бил закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен. Само по себе си придобиването на акциите на дадено предприятие не се счита за инвестиция. Трансакцията се осъществява при пазарни условия. По принцип се вземат предвид единствено разходите за закупуване на активите от трети страни, които не са свързани с купувача. Ако обаче член на семейството на първоначалния собственик или един или повече служители поемат малко предприятие, не се прилага условието активите да бъдат изкупени от трети страни, които не са свързани с купувача.

Следователно заместваща инвестиция не представлява инвестиция по смисъла на този параграф.

За. Разходите, свързани с наемането на материални активи, може да бъдат отчитани при следните условия:

- а) за земя и сгради продължителността на наемането трябва бъде най-малко три години след очакваната дата на приключване на инвестицията;
- б) за съоръжения или машини наемането трябва да е под формата на финансов лизинг, в който да се съдържа задължението бенефициерът на помощта да закупи актива след изтичането на лизинга.

▼ B

4. Нематериалните активи отговарят на всяко едно от следните условия:

- а) те са използвани единствено в стопанския обект, което получава помощта;

▼ M6

- б) те са амортизируеми;

▼ B

- в) те са закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача;

▼ M6

- г) те са включени в активите на предприятието, което получава помощта, за срок от поне три години.

▼ B

5. Заетостта, създадена пряко от инвестиционния проект, отговаря на следните условия:

- а) тя е създадена до три години от приключването на инвестицията;
- б) отчита се нетно увеличение на броя на служителите в съответния стопански обект в сравнение с техния среден брой за предходните 12 месеца;
- в) тя се поддържа за период от поне три години, считано от датата, на която съответното работно място е заето за пръв път.

▼B

6. Интензитетът на помощта не надхвърля:
- а) 20 % от допустимите разходи за малки предприятия;
 - б) 10 % от допустимите разходи за средни предприятия.

*Член 18***Помощи за консултантски услуги в полза на МСП**

1. Помощите за консултантски услуги в полза на МСП са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.
3. Допустимите разходи включват разходите за консултантски услуги, предоставени от външни консултанти.
4. Съответните услуги не са постоянна или периодична дейност, нито са свързани с обичайните оперативни разходи на предприятието, като например рутинните услуги за данъчни консултации, редовни юридически консултации или реклама.

*Член 19***Помощи за участие на МСП в панаири**

1. Помощите за участие на МСП в панаири са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват разходите за наемане, поддръждане и обслужване на щанда на предприятието при участието му в който и да е панаир или в което и да е изложение.
3. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

▼M6*Член 19 а***Помощи за разходи на МПС, направени в резултат на участие в проекти за водено от общностите местно развитие**

1. Помощите за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за водено от общностите местно развитие, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1303/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1060, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ **M6**

2. Следните разходи, посочени в член 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 или член 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060, в зависимост от това кой е приложим, са допустими за водени от общностите проекти за местно развитие:

- а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с оглед на изготвянето и изпълнението на стратегията за водено от общностите местно развитие;
- б) изпълнение на одобрени операции;
- в) подготовка и изпълнение на дейностите за сътрудничество;
- г) текущи разходи, свързани с управлението и изпълнението на стратегията за водено от общностите местно развитие;
- д) популяризиране на стратегията за водено от общностите местно развитие с цел да се улесни обменът между заинтересованите страни, за да се предостави информация, да се популяризират стратегията и проектите и да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на операции и подготовката на заявления.

3. Интензитетът на помощта не надвишава максималното равнище на помощта, предвидено в специфичните за фонда регламенти за подкрепата на водено от общностите местно развитие.

*Член 19б***Ограничен размер на помощите за МСП, които се възползват от проекти за водено от общностите местно развитие**

1. Помощите за предприятия, които участват или се възползват от водени от общностите проекти за местно развитие, посочени в член 19а, параграф 1, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, установени в настоящия член и в глава I.
2. Общият размер на помощта по настоящия член, отпусната на проект, не надвишава 200 000 EUR.

*Член 19в***Помощи за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия**

1. Помощите за микропредприятия под формата на публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I. Настоящият член се прилага за:
 - а) публични интервенции в ценообразуването, намаляващи прилаганите от доставчиците цени за микропредприятията за единица електроенергия, газ или топлинна енергия;
 - б) плащания към микропредприятия, било то пряко или чрез доставчици, за единица потребление на електроенергия, газ или топлинна енергия, компенсиращи част от разходите за това потребление.

▼ **M6**

2. С мерките по параграф 1:
 - а) не се създава дискриминация нито между доставчиците, нито между микропредприятията;
 - б) се предвижда, че всички доставчици имат право да предоставят оферти за доставка на електроенергия, газ или топлинна енергия на микропредприятия на една и съща основа;
 - в) се предвижда механизъм, чрез който, при предоставяне чрез доставчик, се гарантира, че помощта се предава във възможно най-голяма степен на крайния бенефициер; и
 - г) се достига до цена, която е по-висока от себестойността, на равнище, на което може да възникне ефективна ценова конкуренция.
3. Размерът на помощта е равен на отпуснатото плащане или, в случай на публични интервенции в ценообразуването, не надвишава разликата между пазарната цена, която би трябвало да бъде платена за общото потребление на електроенергия, газ и/или топлинна енергия от бенефициер, и цената, която трябва да бъде платена за това потребление след публичната интервенция.

Член 19c

Помощи за МСП под формата на временни публични интервенции, свързани с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроенергия, за смекчаване на въздействието от увеличението на цените след военната агресия на Русия срещу Украйна

1. Помощите за МСП под формата на публични интервенции по отношение на доставката на електроенергия, природен газ или топлинна енергия, доколкото тя се произвежда от природен газ или електроенергия, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I. Настоящият член се прилага за:
 - а) публични интервенции в ценообразуването, намаляващи прилаганите от доставчиците цени за единица електроенергия, газ или топлинна енергия;
 - б) плащания, предоставени на МСП, било то пряко или чрез доставчици, за единица потребление на електроенергия, газ или топлинна енергия, компенсиращи част от разходите за това потребление.
2. С мерките по параграф 1:
 - а) се залага ограничение до максимум 70 % от потреблението на бенефициера на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електроенергия, през периода, обхванат от мярката за помощ;
 - б) не се създава дискриминация нито между доставчиците, нито между МСП;
 - в) се предвиждат компенсации на доставчиците, ако публичната интервенция изисква от тях да доставят по цени под себестойността;

▼ **M6**

- г) се предвижда, че всички доставчици имат право да предоставят оферти за доставка на електроенергия, газ или топлинна енергия на една и съща основа;
- д) се предвижда механизъм, чрез който, при предоставяне чрез доставчик, се гарантира, че помощта се предава във възможно най-голяма степен на крайния бенефициер; и
- е) се достига до средна единична цена на доставките, равна поне на средната цена за единица електроенергия, газ или топлинна енергия съответно за крайни клиенти в съответната държава членка за периода от 1 януари до 31 декември 2021 г.

3. Плащанията към доставчици за доставки за МСП, наложени в резултат на публични интервенции за ценообразуване под разходите на доставчика, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че:

- а) публичните интервенции в ценообразуването отговарят на изискванията в параграф 2; и
- б) компенсационното плащане не надвишава разликата между цената, която доставчикът би могъл да очаква да постигне, когато прилага пазарните цени за доставка без интервенцията, и цената, определена под себестойността чрез публична интервенция.

4. Настоящият член се прилага за помощи, предоставени за разходите за електроенергия, газ или топлинна енергия, потребени през период, в който публичните интервенции в ценообразуването в полза на МСП, които получават доставки на газ, електроенергия или топлинна енергия, са изрично разрешени съгласно вторичното законодателство въз основа на член 122 от Договора. Помощите се предоставят не по-късно от 12 месеца след края на този период.

5. Размерът на помощта е равен на плащането, предоставено на МСП или доставчика, или, в случай на публични интервенции в ценообразуването, не надвишава разликата между пазарната цена, която би трябвало да бъде платена за общото потребление на енергия от бенефициер, и цената, която трябва да бъде платена за това потребление след публичната интервенция.

▼ **M4***Раздел 2а****Помощ за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“****Член 20***Помощи за разходи, извършени от предприятия при участието им в проект по цел „Европейско териториално сътрудничество“**

1. Помощите за разходи, възникнали за предприятия при участието им в Европейското териториално сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1059, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M4

2. Доколкото са свързани с проекта за сътрудничество, следните разходи, които имат значението, което им е дадено в Делегиран регламент (ЕС) № 481/2014 ⁽¹⁾ на Комисията или в членове 38—44 от Регламент (ЕС) 2021/1059, в зависимост от това кой е приложим, представляват допустими разходи:

- а) разходи за персонал;
- б) разходи за офиси и административни разходи;
- в) пътни и квартирни разходи;
- г) разходи за външни експертни оценки и услуги;
- д) разходи за оборудване;
- е) разходи за инфраструктура и строителство.

3. Интензитетът на помощта не надхвърля максималното равнище на съфинансиране, предвидено в Регламент (ЕС) № 1303/2013 или в Регламент (ЕС) 2021/1060 и/или в Регламент (ЕС) 2021/1059, в зависимост от това кой е приложим.

*Член 20а***Помощи в малък размер за участие на предприятия в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“**

1. Помощите за предприятия за участието им в Европейското териториално сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1059, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M6

2. Общият размер на помощта по настоящия член, която се предоставя на предприятие за проект, не надхвърля 22 000 EUR.

▼ B*РАЗДЕЛ 3***Помощи за достъп на МСП до финансиране****▼ M6***Член 21***Помощи за рисково финансиране**

1. Схемите за помощи за рисково финансиране в полза на МСП са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 481/2014 на Комисията от 4 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на специалните разпоредби за допустимостта на разходите по програмите за сътрудничество (ОВ L 138, 13.5.2014 г., стр. 45).

▼ M6

2. Държавите членки пряко или чрез упълномощен субект прилагат мярката за рисково финансиране посредством един или повече финансови посредници. Държавите членки или упълномощените субекти предоставят публична вноска на финансовите посредници в съответствие с параграфи 9—13; от своя страна в съответствие с параграфи 14—17 финансовите посредници извършват инвестиции за рисково финансиране, съответстващи на изискванията в параграфи 4—8, в допустимите съгласно параграф 3 предприятия. Нито държавите членки, нито упълномощените субекти инвестират пряко в отговарящите на условията предприятия без участието на финансов посредник.

3. Допустими са предприятията, които са МСП, нерегистрирани на фондовата борса, към момента на първоначалната инвестиция за рисково финансиране, и които отговарят поне на едно от следните условия:

а) те не упражняват дейност на нито един пазар;

б) те функционират на който и да е пазар

i) по-малко от 10 години след регистрацията им; или

ii) по-малко от седем години след първата им търговска продажба.

Когато един от периодите на допустимост, посочени в буква б), подточки i) и ii), е бил приложен към дадено предприятие, само този период може да се приложи и към всяка последваща помощ за рисково финансиране за същото предприятие. За предприятия, които са придобили друго предприятие или са учредени чрез сливане, прилаганият период на допустимост обхваща също така дейностите съответно на придобитото предприятие или на слетите предприятия, с изключение на такива придобити или слети предприятия, чийто оборот възлиза на по-малко от 10 % от оборота на придобиващото предприятие през финансовата година, предхождаща придобиването, или, в случай на предприятия, учредени чрез сливане, по-малко от 10 % от общия оборот, който сливащите се предприятия са имали през финансовата година, предхождаща сливането. Що се отнася до периода на допустимост, посочен в подточка i), ако се прилага, за допустимите предприятия, които не подлежат на регистриране, периодът на допустимост започва да тече или от момента, в който предприятието започне своята стопанска дейност, или от момента, от който подлежи на данъчно облагане за тази дейност, в зависимост от това кой от тези два момента настъпва по-рано;

в) те се нуждаят от първоначална инвестиция, която надхвърля 50 % от средния им годишен оборот през предходните 5 години и почива върху финансово-икономически план, изготвен с оглед на нова икономическа дейност. Чрез дерогация от първото изречение този праг се ограничава до 30 % по отношение на следните инвестиции, които се считат за първоначални инвестиции в нова икономическа дейност:

i) инвестиции, с които значително се подобряват екологичните показатели на дейността в съответствие с член 36, параграф 2;

▼ M6

- ii) други екологично устойчиви инвестиции съгласно определението в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2020/852;
 - iii) инвестиции, насочени към увеличаване на капацитета за добив, разделяне, рафиниране, обработка или рециклиране на суровина от изключителна важност, посочена в приложение IV.
4. Инвестицията за рисково финансиране може да обхваща също и последващи инвестиции в допустими предприятия, включително след периода на допустимост, посочен в параграф 3, буква б), ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- а) не е надвишен общият размер на рисково финансиране, посочен в параграф 8;
 - б) възможността за последващи инвестиции е била предвидена в първоначалния бизнес план;
 - в) предприятието, което получава последващите инвестиции, не е станало „свързано предприятие“ — по смисъла на член 3, параграф 3 от приложение I — с друго предприятие, което не е финансовият посредник или независимият частен инвеститор, предоставящ рисково финансиране по мярката, освен ако новият субект не е МСП.
5. Инвестициите за рисково финансиране в допустими предприятия може да бъдат под формата на капитал, квазикапиталови инвестиции, заеми, гаранции или комбинация от тях.
6. Когато се предоставя гаранция, гаранцията не надхвърля 80 % от заема, предоставен на допустимото предприятие, за който е издадена.
7. Що се отнася до инвестиции за рисково финансиране под формата на капиталови и квазикапиталови инвестиции в допустими предприятия, мярка за рисково финансиране може да покрива заместващ капитал, само ако той е съчетан с нов капитал, представляващ най-малко 50 % от всеки инвестиционен кръг в допустимите предприятия.
8. Общият неизплатен размер на инвестицията за рисковото финансиране, посочен в параграф 5, по която и да било мярка за рисково финансиране не може да надхвърля 16,5 милиона евро за допустимо предприятие. При изчисляването на максималния размер на инвестицията за рисково финансиране се взема предвид следното:
- а) в случай на заеми и квазикапиталови инвестиции, структурирани като заем — номиналната неизплатена сума по инструмента;
 - б) в случай на гаранции — номиналният неизплатен остатък от заема, за който е издадена гаранцията.
9. Публичната вноска, предоставена на финансовите посредници, може да бъде под една от следните форми:
- а) капиталово или квазикапиталово участие, или финансова дотация за предоставяне на инвестиция за рисково финансиране пряко или непряко на допустими предприятия;
 - б) заеми за пряко или непряко предоставяне на инвестиция за рисково финансиране на допустими предприятия;

▼ **M6**

в) гаранции за покриване на загубите от инвестиция за рисково финансиране пряко или непряко на допустимите предприятия.

10. Механизмите за споделяне на рисковете и ползите между държавата членка (или нейния упълномощен субект), от една страна, и частните инвеститори, финансовите посредници или управителите на фондове, от друга, са адекватни и отговарят на следните условия:

а) за помощи за рисково финансиране под форми, различни от гаранции, се отдава предпочитание на възвръщаемостта от печалби, която е приоритетна (асиметрично разпределение на печалбата или стимули за постигане на резултати, по-високи от тези в зададените цели), пред защитата срещу рисковете от загуби (защита от резултати, по-ниски от тези в зададените цели);

б) в случай на асиметрично разпределение на загубите сред публичните и частните инвеститори първата загуба, поета от публичния инвеститор, се ограничава до 25 % от инвестицията за рисково финансиране;

в) за помощи за рисково финансиране под формата на гаранции размерът на гаранцията се ограничава до 80 %, а общите загуби, поети от съответната държава членка, се ограничават до максимум 25 % от съответния гарантиран портфейл. Само гаранциите, които покриват очакваните загуби на съответния гарантиран портфейл, може да бъдат предоставени безвъзмездно. Ако гаранцията предвижда също и покриване на неочаквани загуби, за частта от гаранцията, покриваща неочакваните загуби, финансовият посредник изплаща гаранционна премия, която съответства на пазарните условия.

11. Когато публичната вноска, предоставена на финансовия посредник, е под формата на капитал и квазикапитал, както е посочено в параграф 9, буква а), за управлението на ликвидността могат да се използват не повече от 30 % от съвкупния капиталов принос на финансовия посредник и записания и непоискан капитал.

12. За мерките за рисково финансиране, насочени към предоставяне на инвестиции за рисково финансиране под формата на капитал, квазикапитал или заеми на допустими предприятия, с предоставената на финансовия посредник публична вноска трябва да се привлече допълнително финансиране от независими частни инвеститори на равнището на финансовите посредници или допустимите предприятия, така че общият процент на частно участие да достигне следните минимални прагове:

а) 10 % от инвестицията за рисково финансиране, предоставена на допустимите предприятия, посочени в параграф 3, буква а);

б) 40 % от инвестицията за рисково финансиране, предоставена на допустимите предприятия, посочени в параграф 3, буква б);

в) 60 % от инвестицията за рисково финансиране, предоставена на допустимите предприятия, посочени в параграф 3, буква в), и за последващи инвестиции в допустими предприятия след периода на допустимост, посочен в параграф 3, буква б).

▼ M6

Финансирането, предоставено от независими частни инвеститори, които се ползват от помощ за рисково финансиране под формата на данъчни стимули в съответствие с член 21а, не се взема предвид за целите на постигането на общия процент на частно участие, посочен в първа алинея от настоящия параграф.

Процентът на частно участие, посочен в първа алинея, букви б) и в), се намалява до 20 % съгласно буква б) и до 30 % съгласно буква в) за инвестиции, които или: са направени в подпомагани региони, определени в карта на регионалните помощи, валидна към момента на предоставянето на инвестицията за рисково финансиране и одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, буква а) от Договора; или получават подкрепа въз основа на плана за възстановяване и устойчивост на държавата членка, одобрен от Съвета; или получават подпомагане по линия на Европейския фонд за отбрана в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/697 или на космическата програма на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾; или получават подпомагане по линия на фондовете на ЕС, чиито средства се разходват при споделено управление и попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 или Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾.

13. Когато мерките за рисково финансиране се изпълняват посредством финансов посредник и са предназначени за допустими предприятия на различни етапи от тяхното развитие, както е посочено в параграфи 3 и 4, финансовият посредник трябва да постигне процент на частно участие, който съответства най-малко на среднопретеглената стойност, изчислена въз основа на размера на индивидуалните инвестиции в съответния портфейл и получена при прилагането на минималните проценти на участие за такива инвестиции съгласно предвиденото в параграф 12, освен ако изискваното участие от независимите частни инвеститори не е постигнато на равнището на допустимите предприятия.

14. Финансовите посредници и управителите на фондове се подбират посредством открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото законодателство на Съюза и на държавите членки. Държавите членки може да изискват допустимите финансови посредници и управители на фондове да изпълняват предварително зададени критерии, които са обективно обусловени от естеството на инвестициите. Процедурата се основава на обективни критерии, свързани с опита, експертните знания и оперативния и финансовия капацитет, и отговаря на следните кумулативни условия:

- а) с нея се гарантира, че допустимите финансови посредници и управители на фондове са учредени в съответствие с приложимите закони;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на космическа програма на Съюза и Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 69);

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1).

▼ M6

б) с нея не се допуска дискриминация между финансови посредници и управители на фондове въз основа на тяхното място на установяване или регистриране независимо от държавата членка;

в) с нея се цели да се въведат адекватни условия за споделяне на риска, както се посочва в параграф 10, и решения, съобразени с печалбата, както се посочва в параграф 15.

15. С мерките за финансиране на риска се гарантира, че финансовите посредници, които получават публични вноски, вземат решения, съобразени с печалбата, когато предоставят на допустимите предприятия инвестиции за рисково финансиране. Това задължение е спазено, когато са изпълнени следните кумулативни условия:

а) държавата членка или упълномощеният с изпълнението на мярката субект предвижда финансов и правен анализ, за да се гарантира стабилна от търговска гледна точка инвестиционна стратегия за изпълнение на мярката за рисково финансиране, в това число подходяща политика за диверсификация на риска, насочена към постигането на икономическа жизнеспособност и ефективен мащаб по отношение на големината и териториалния обхват на съответния инвестиционен портфейл;

б) инвестициите за рисково финансиране, предоставени на допустими предприятия, се основават на надежден финансово-икономически план, който съдържа подробности за развитието на продукта, продажбите и рентабилността и с който предварително се установява финансовата жизнеспособност;

в) за всяка капиталова и квазикапиталова инвестиция е налице ясна и реалистична стратегия за излизане.

16. Финансовите посредници се управляват на търговски принцип. Това изискване е изпълнено, когато финансовият посредник, и в зависимост от вида на мярката за рисково финансиране, управителят на фонд отговарят на следните кумулативни условия:

а) те са задължени по силата на закон или договор да действат в съответствие с най-добрите практики, добросъвестно и с грижата на професионален управител и да избягват конфликтите на интереси; осъществява се регулаторен надзор, когато това е целесъобразно;

б) тяхното възнаграждение съответства на пазарните практики. Счита се, че това изискване е изпълнено, при условие че те са избрани в отворена, прозрачна и недискриминационна процедура на подбор в съответствие с параграф 14;

в) те споделят част от инвестиционните рискове, като или инвестират свои собствени средства, или получават възнаграждение, обвързано с постигнатите резултати, и така гарантират, че техните интереси винаги отговарят на интересите на държавата членка или на нейния упълномощен субект;

г) те изготвят инвестиционна стратегия, критерии и график на инвестициите;

д) инвеститорите имат право да бъдат представени в управленските органи на инвестиционния фонд, като например надзорния съвет или консултативния комитет, ако има такива.

▼ M6

17. В мярка за рисково финансиране, където инвестицията за рисково финансиране се предоставя на допустими предприятия под формата на гаранции, заеми или квазикапиталови инвестиции, структурирани като дълг, финансовият посредник предприема инвестиции за рисково финансиране в допустими предприятия, които без помощта не биха били извършени или биха били извършени по ограничен или различен начин. Финансовият посредник трябва да е в състояние да докаже, че използва механизъм, с който се гарантира, че всички предимства са прехвърлени във възможно най-голяма степен на отговарящите на условията предприятия под формата на по-големи обеми финансиране, портфейли с по-голяма степен на риск, по-ниски изисквания за обезпечение, по-ниски гаранционни премии или по-ниски лихви.

18. Мерките за рисково финансиране, с които се предоставят инвестиции за рисково финансиране в полза на МСП, които не отговарят на условията, посочени в параграф 3, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че са изпълнени следните кумулативни условия:

- а) на равнището на МСП помощта отговаря на условията, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията ⁽¹⁾, Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията ⁽²⁾ или Регламент (ЕС) № 717/2014, който от тях е приложим;
- б) изпълнени са всички условия, посочени в настоящия член, с изключение на условията в параграфи 3, 4, 8, 12 и/или 13;
- в) за мерките за рисково финансиране, с които се предоставят инвестиции за рисково финансиране на допустими предприятия под формата на капитал, квазикапитал или заеми, мярката трябва да привлече допълнително финансиране от независими частни инвеститори на равнището на финансовите посредници или МСП, така че общият процент на частно участие да достигне поне 60 % от рисковото финансиране, предоставено на МСП.

Процентът на частно участие, посочен в първа алинея, буква в), се намалява до 30 % за инвестиции, които или: са направени в подпомагани региони, определени в карта на регионалните помощи, валидна към момента на предоставянето на инвестицията за рисково финансиране и одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, буква а) от Договора; или получават подкрепа въз основа на плана за възстановяване и устойчивост на държавата членка, одобрен от Съвета; или получават подпомагане от Европейския фонд за отбрана в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/697 или от космическата програма на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/696, или от фондовете на Съюза, чиито средства се разходват при споделено управление и попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 или Регламент (ЕС) 2021/2115.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352, 24.12.2013 г., стр. 9).

▼ M6

Член 21а

Помощи за рисково финансиране за МСП под формата на данъчни стимули за частни инвеститори, които са физически лица

1. Схемите за помощи за рисково финансиране в полза на МСП под формата на данъчни стимули за независими частни инвеститори, които са физически лица, предоставящи рисково финансиране пряко или косвено на допустими предприятия, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустими са предприятията, които отговарят на критериите, определени в член 21, параграф 3. Общата инвестиция за рисково финансиране, предоставена по член 21 и по настоящия член, за всяко допустимо предприятие не надвишава максималната сума, посочена в член 21, параграф 8.

3. Когато независимият частен инвеститор предоставя рисково финансиране непряко чрез финансов посредник, допустимата инвестиция е под формата на придобиване на акции или участия във финансовия посредник, който на свой ред предоставя инвестиции за рисково финансиране на допустими предприятия в съответствие с член 21, параграфи 5—8. Не може да се дават данъчни стимули по отношение на услугите, предоставяни от финансовия посредник или неговите управители.

4. Когато независимият частен инвеститор предоставя рисково финансиране пряко на допустимото предприятие, допустимата инвестиция представлява единствено придобиването на новоemisитирани от допустимо предприятие обикновени акции с пълно поемане на риска. Тези акции се запазват за най-малко три години. Заместващият капитал може да бъде обхванат единствено от условията, изложени в член 21, параграф 7. Що се отнася до възможните форми на данъчно стимулиране, загуби, породени от разпореждане с акциите, може да се приспадат от данъка върху доходите. При данъчно облекчение върху дивидентите всеки дивидент, получен за акции, осигуряващи квалифицирано дялово участие, може да бъде (напълно или частично) освободен от данък върху доходите. Всяка печалба от продажбата на акции, осигуряващи квалифицирано дялово участие, може да бъде (напълно или частично) освободена от данък върху капиталовата печалба или погасяването на данъчното задължение по отношение на такава печалба може да се разсрочи, ако печалбата се реинвестира в нови акции, осигуряващи квалифицирано дялово участие, в срок от една година.

5. Когато независимият частен инвеститор предоставя рисково финансиране без посредници на допустимото предприятие, за да се гарантира адекватно участие от страна на независимия частен инвеститор в съответствие с член 21, параграф 12, данъчното облекчение, което представлява максималната кумулативна стойност на данъчните облекчения по всички данъчни стимули, взети заедно, не надхвърля следните максимални прагове:

- а) 50 % от допустимата инвестиция, направена от независимия частен инвеститор в допустимите предприятия, посочени в член 21, параграф 3, буква а);
- б) 35 % от допустимата инвестиция, направена от независимия частен инвеститор в допустимите предприятия, посочени в член 21, параграф 3, буква б);

▼ **M6**

- в) 20 % от допустимата инвестиция, направена от независимия частен инвеститор в допустимите предприятия, посочени в член 21, параграф 3, буква в), или от последваща допустима инвестиция в допустимо предприятие след периода на допустимост, посочен в член 21, параграф 3, буква б).

Праговете на данъчното облекчение за преките инвестиции, посочени в първата алинея, може да бъдат увеличени до 65 % за буква а), до 50 % за буква б) и до 35 % за буква в) във връзка с инвестиции, които или: са направени в подпомагани региони, определени в карта на регионалните помощи, валидна към момента на предоставянето на инвестицията за рисково финансиране и одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, буква а) от Договора; или получават подкрепа въз основа на плана за възстановяване и устойчивост на държавата членка, одобрен от Съвета; или получават подпомагане по линия на Европейския фонд за отбрана в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/697 или на космическата програма на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/696; или получават подпомагане по линия на фондовете на ЕС, чиито средства се разходват при споделено управление и попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 или Регламент (ЕС) 2021/2115.

6. Когато независимият частен инвеститор предоставя рисково финансиране непряко чрез финансов посредник в съответствие с член 21, параграф 12 данъчното облекчение, което представлява максималната кумулативна стойност на данъчните облекчения по всички данъчни стимули, взети заедно, не надхвърля 30 % от допустимата инвестиция, направена от независимия частен инвеститор в допустимо предприятие съгласно член 21, параграф 3. Този праг на данъчното облекчение може да се увеличи до 50 % за инвестиции, които или: са направени в подпомагани региони, определени в карта на регионалните помощи, валидна към момента на предоставянето на инвестицията за рисково финансиране и одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, буква а) от Договора; или получават подкрепа въз основа на плана за възстановяване и устойчивост на държавата членка, одобрен от Съвета; или получават подпомагане по линия на Европейския фонд за отбрана в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/697 или на космическата програма на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/696; или получават подпомагане по линия на фондовете на ЕС, чиито средства се разходват при споделено управление и попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 или Регламент (ЕС) 2021/2115.

▼ **B***Член 22***Помощи за стартиращи предприятия**

1. Схемите за помощи за стартиращи предприятия са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ **M6**

2. За да отговарят на изискванията за подпомагане, предприятията трябва да бъдат малки предприятия до пет години от регистрирането им, които не са регистрирани на фондовата борса и отговарят на следните кумулативни условия:

▼ M6

- а) не са придобили дейността на друго предприятие, освен ако оборотът от придобитата дейност не представлява по-малко от 10 % от оборота на допустимото предприятие през финансовата година, предшестваща придобиването;
- б) все още не са разпределяли печалби;
- в) не е придобило друго предприятие или не е било създадено чрез сливане, освен ако оборотът на придобитото предприятие не представлява по-малко от 10 % от оборота на допустимото предприятие през финансовата година, предхождаща придобиването, или оборотът на предприятието, създадено чрез сливане, не е с по-малко от 10 % по-голям от общия оборот, който слетите предприятия са имали през финансовата година, предхождаща сливането.

За допустимите предприятия, които не подлежат на регистриране, се смята, че петгодишният период на допустимост започва да тече или от момента, в който предприятието започне своята стопанска дейност, или от момента, от който подлежи на данъчно облагане за тази дейност, в зависимост от това кой от тези два момента настъпи по-рано.

Като изключение от първа алинея, буква в) предприятия, създадени чрез сливане на предприятия, които отговарят на условията за помощ съгласно настоящия член, също се смятат за допустими предприятия до пет години, считано от датата на регистрация на най-старото от слетите предприятия.

3. Помощите за стартиращи предприятия са под формата на:

- а) заеми с лихвени проценти, които не съответстват на пазарните условия, с продължителност 10 години и максимален номинален размер от 1,1 милион евро или 1,65 милиона евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 2,2 милиона евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора. За заеми с продължителност от 5 до 10 години максималните размери може да бъдат коригирани, като посочените по-горе суми се умножат по съотношението 10 години/действителна продължителност на заема. За заеми с продължителност по-кратка от 5 години максималният размер съответства на заемите с продължителност 5 години;
- б) гаранции с премии, които не съответстват на пазарните условия, с продължителност 10 години и максимален размер на гарантирания заем от 1,65 милиона евро или 2,48 милиона евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 3,3 милиона евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора. За гаранции с продължителност от 5 до 10 години максималният гарантиран размер на заема може да бъде коригиран, като посочените по-горе суми се умножат по съотношението 10 години/действителна продължителност на заема. За гаранции с продължителност под 5 години максималният гарантиран размер е същият като за гаранции с продължителност 5 години. Гаранцията не надхвърля 80 % от заема, за който е издадена;
- в) безвъзмездни средства, включително капиталови или квазикапиталови инвестиции, намаление на лихвени проценти и гаранционни премии с брутен еквивалент на безвъзмездна помощ до 0,5 милиона евро или 0,75 милиона евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 1 милион евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора;

▼ M6

- г) данъчно стимулиране за допустими предприятия в размер на до 0,5 милиона евро или 0,75 милиона евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 1 милион евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора.

▼ B

4. Бенефициерът може да получи подпомагане чрез комбинация от инструментите за помощ, посочени в параграф 3 от настоящия член, при условие че частта от сумата, предоставена чрез един инструмент за помощ, изчислена въз основа на максималния размер на помощта, разрешен за този инструмент, се взема предвид, за да се определи оставащата част от максималния размер на помощта, разрешен за другите инструменти, които са част от тази комбинация от инструменти.

5. Максималните размери, посочени в параграф 3, могат да бъдат удвоени за малки и иновационни предприятия.

▼ M6

6. В случай че схема за помощ за стартиращи предприятия се изпълнява чрез един или повече финансови посредници, се прилагат условията по отношение на финансовите посредници, определени в член 21, параграфи 10, 14, 15, 16 и 17.

7. В допълнение към сумите, посочени в параграфи 3, 4 и 5, схемите за помощи за стартиращи предприятия могат да бъдат под формата на прехвърляне на интелектуална собственост (ИС) или предоставяне на свързаните права на достъп, безплатно или под пазарната стойност. Прехвърлянето или предоставянето се извършва от организация за научни изследвания и разпространение на знания по смисъла на член 2, точка 83, която е разработила съответната ИС чрез своя собствена независима или съвместна научноизследователска и развойна дейност, към допустимо предприятие по смисъла на параграф 2. При прехвърлянето или предоставянето са изпълнени всички от следните условия:

- а) целта на прехвърлянето на ИС или предоставянето на свързани права за достъп е да бъде пуснат нов продукт или нова услуга на пазара; и
- б) стойността на ИС е определена на нейната пазарна цена, какъвто е случаят, ако е определена според един от следните методи:
 - i) сумата е установена посредством открита, прозрачна и недискриминационна конкурентна процедура;
 - ii) в оценката на независим експерт се потвърждава, че сумата е най-малко равна на пазарната цена;
 - iii) в случаите, в които допустимото предприятие има право на първи отказ по отношение на ИС, създадена в сътрудничество с организация за научни изследвания и разпространение на знания, когато организацията за научни изследвания и разпространение на знания упражнява съответното право да набира икономически по-изгодни оферти от трети страни, така че допустимото предприятие, участващо в сътрудничеството, трябва съответно да адаптира своята оферта.

▼ M6

Стойността на всяка вноска, както финансова, така и нефинансова, на допустимото предприятие за покриване на разходите за дейностите на организацията за научни изследвания и разпространение на знания, от която е създадена въпросната ИС, може да се приспадне от стойността на ИС, посочена в настоящата буква.

- в) размерът на помощта, предоставена чрез прехвърляне на ИС или предоставяне на свързани права за достъп по настоящия параграф, не надхвърля 1 милион евро. Размерът на помощта съответства на стойността на ИС, посочена в буква б), намалена с посоченото по-горе приспадане, предвидено в последното изречение на буква б), и с всяко възнаграждение, дължимо от бенефициера за тази ИС. Стойността на ИС, посочена в буква б), може да надхвърля 1 милион евро, в който случай частта от сумата над 1 милион евро може да се осигурява от допустимото предприятие, като се ползват собствен капитал или други средства.

▼ В*Член 23*

Помощи за алтернативни търговски платформи, специализирани в МСП

1. Помощите за алтернативни търговски платформи, специализирани в МСП, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Когато операторът на платформата е малко предприятие, мярката за помощ може да бъде под формата на помощ за стартиращи предприятия в полза на оператора на платформата, като в този случай се прилагат условията, посочени в член 22.

▼ M6

Мярката за помощ може да бъде под формата на данъчни стимули в полза на независими частни инвеститори, които са физически лица, във връзка с техните инвестиции за рисково финансиране, направени чрез алтернативна търговска платформа в предприятия, които отговарят на условията за помощ съгласно изискванията в член 21а, параграфи 2 и 5.

▼ В*Член 24*

Помощи за проучвателни разходи

1. Помощите за проучвателни разходи са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M6

2. Допустимите разходи са:
 - а) разходите за първоначален преглед и официален финансов и правен анализ, предприети от страна на управителите на финансови посредници или инвеститорите за установяване на предприятия, които отговарят на условията за помощ съгласно членове 21, 21а и 22;

▼ M6

б) разходите за инвестиционно проучване, както са определени в член 36, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията⁽¹⁾, в отделно допустимо предприятие съгласно членове 21, 21а и 22, при условие че това проучване се разпространява публично, а ако е разпространено до клиенти на изработилите инвестиционното проучване преди публичното му разпространяване, то се разпространява публично в същата форма и не по-късно от три месеца след първото разпространение до клиентите.

3. Посоченото в параграф 2, буква б) от настоящия член инвестиционно проучване отговаря на изискванията, установени в членове 36 и 37 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565.

4. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

▼ B*РАЗДЕЛ 4****Помощи за научноизследователска и развойна дейност и иновации****Член 25***Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност****▼ M4**

1. Помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност, включително проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ по линия на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, и съфинансираните проекти за научноизследователска и развойна дейност и, когато е приложимо, помощите за съфинансирани действия за формиране на екипи са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ B

2. Подпомаганата част от проекта за научноизследователска и развойна дейност попада изцяло в рамките на една или повече от следните категории:

- а) фундаментални научни изследвания;
- б) индустриални научни изследвания;
- в) експериментално развитие;
- г) проучвания на осъществимостта.

3. Допустимите разходи на проектите за научноизследователска и развойна дейност се разпределят към определена категория научноизследователска и развойна дейност и са следните:

- а) разходи за персонал; изследователи, технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за проекта;

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ L 87, 31.3.2017 г., стр. 1).

▼B

- б) разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; в случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия период на тяхното използване, за допустими се считат само амортизационните разходи, съответстващи на продължителността на проекта, които се изчисляват въз основа на общоприетите счетоводни принципи;
- в) разходи за сгради и земя, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта. По отношение на сградите за допустими се считат само амортизационните разходи, съответстващи на продължителността на проекта, изчислени въз основа на общоприетите счетоводни принципи. По отношение на земята допустимите разходи включват разходите за търговски трансфер или действително направените капиталови разходи;
- г) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;

▼M6

- д) допълнителни режимни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, възникнали пряко в резултат от проекта; без да се засяга член 7, параграф 1, трето изречение, подобни разходи по проекти за научноизследователска и развойна дейност може да се изчислят по алтернативен начин — въз основа на подхода на опростените варианти на разходите чрез фиксирана ставка от не повече от 20 %, приложена към общите допустими разходи по проекти за научноизследователска и развойна дейност, посочени в букви а)–г). В този случай разходите по проекти за научноизследователска и развойна дейност, използвани за изчисляването на непреките разходи, се установяват посредством обичайните счетоводни практики и обхващат единствено допустимите разходи по проекти за научноизследователска и развойна дейност, посочени в букви а)–г).

▼B

- 4. Допустимите разходи за проучванията на осъществимостта включват разходите за проучването.
- 5. Интензитетът на помощта за всеки бенефициер не надхвърля:
 - а) 100 % от допустимите разходи за фундаментални научни изследвания;
 - б) 50 % от допустимите разходи за индустриални научни изследвания;
 - в) 25 % от допустимите разходи за експериментално развитие;
 - г) 50 % от допустимите разходи за проучвания на осъществимостта.

▼M6

- 6. Интензитетите на помощта за индустриални научни изследвания и експериментално развитие могат да бъдат увеличени до максимален интензитет на помощта от 80 % от допустимите разходи в съответствие с букви а)–г), при което букви б), в) и г) не трябва да се комбинират помежду си:
 - а) с 10 процентни пункта за средни предприятия и с 20 процентни пункта за малки предприятия;
 - б) с 15 процентни пункта, ако е изпълнено едно от следните условия:
 - і) проектът включва ефективно сътрудничество:
 - между предприятия с участието на поне едно МСП или се осъществява в поне две държави членки или в държава членка и договаряща страна по Споразумението за ЕИП и нито едно от предприятията не поема повече от 70 % от допустимите разходи, или

▼ **M6**

- между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания;
- ii) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри или безплатен софтуер или софтуер с отворен код;
- iii) бенефициерът се ангажира своевременно да предоставя лицензи за резултатите от изследванията, проведени в рамките на подпомагани проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са защитени с права върху интелектуална собственост, на пазарна цена и на неизключителна и недискриминационна основа с цел те да се използват от заинтересованите страни в ЕИП;
- iv) при условие че проектът за научноизследователска и развойна дейност се осъществява в подпомаган регион, който отговаря на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора;
- в) с 5 процентни пункта, при условие че проектът за научноизследователска и развойна дейност се осъществява в подпомаган регион, който отговаря на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора;
- г) с 25 процентни пункта, при условие че проектът за научноизследователска и развойна дейност:
 - i) е избран от държава членка след открита покана за участие в проект, разработен съвместно от поне три държави членки или договарящи се страни по Споразумението за ЕИП; и
 - ii) включва ефективно сътрудничество между предприятия в поне две държави членки или договарящи страни по Споразумението за ЕИП, когато бенефициерът е МСП, или в най-малко три държави членки или договарящи страни по Споразумението за ЕИП, когато бенефициерът е голямо предприятие; и
 - iii) ако е изпълнено поне едно от следните две условия:
 - резултатите от проекта за научноизследователска и развойна дейност се разпространяват широко в поне три държави членки или договарящи страни по Споразумението за ЕИП чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри или безплатен софтуер, или софтуер с отворен код; или
 - бенефициерът се ангажира своевременно да предоставя лицензи за резултатите от изследванията, проведени в рамките на подпомагани проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са защитени с права върху интелектуална собственост, на пазарна цена и на неизключителна и недискриминационна основа с цел те да се използват от заинтересованите страни в ЕИП.

▼ **B**

7. Интензитетите на помощта за проучвания на осъществимостта могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта за средни предприятия и с 20 процентни пункта за малки предприятия.

▼ M4

Член 25а

Помощи за проекти, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“

1. Помощите за МСП за проекти за научноизследователска и развойна дейност, както и проучвания на осъществимостта, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ по линия на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите дейности на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, с изключение на дейностите, които излизат извън обхвата на действията за експериментално развитие.

3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

4. Максималният размер на помощта не надвишава 2,5 милиона евро на МСП за проект за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост.

5. Общият размер на публичното финансиране, предоставено за всеки проект за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост, не надвишава процента на финансиране, определен за този проект за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост съгласно правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

Член 25б

Помощ за действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“

1. Помощите за действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ по линия на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите дейности на подпомаганото действие са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи на подпомаганото действие са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

4. Общият размер на публичното финансиране, предоставено за всяко подпомагано действие, не надвишава максималното равнище на подкрепа, предвидено в програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

▼ **M4***Член 25в***Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност**

1. Помощи, предоставени за съфинансирани проекти за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост (включително проекти за научноизследователска и развойна дейност, изпълнявани в рамките на европейско институционализирано партньорство въз основа на член 185 или 187 от Договора, или действие за съфинансиране по програмата, определено в правилата на програма „Хоризонт Европа“), които се изпълняват от най-малко три държави членки или алтернативно от две държави членки и поне една асоциирана държава, подбрани въз основа на оценяване и класиране, извършени от независими експерти в рамките на транснационални покани за представяне на предложения в съответствие с правилата на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, предвидени в настоящия член и глава I.

2. Допустимите дейности на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, с изключение на дейностите, които излизат извън обхвата на действията за експериментално развитие.

3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

4. Общият размер на предоставеното публично финансиране не надвишава процента на финансиране, определен за проекта за научноизследователска и развойна дейност или проучването за осъществимост след избора, класирането и оценяването съгласно правилата на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“.

5. Предоставеното по програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“ финансиране обхваща най-малко 30 % от общите допустими разходи за действие за научни изследвания и иновации или за действие за иновации, определено по програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

*Член 25г***Помощ за действия за формиране на екипи**

1. Помощ, предоставена за съфинансирани действия за формиране на екипи, в които участват най-малко две държави членки, подбрани въз основа на оценяване и класиране, извършени от независими експерти в рамките на транснационални покани за предоставяне на предложения по правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите дейности на съфинансираното действие за формиране на екипи са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“. Изключват се дейностите, различни от дейностите за експериментално развитие.

▼ **M4**

3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“. В допълнение към това са допустими инвестиционни разходи за материални и нематериални активи, свързани с проекта.

4. Общият размер на предоставеното публично финансиране не надвишава процента на финансиране, определен за действието за формиране на екипи вследствие на избора, класирането и оценяването съгласно правилата на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“. В допълнение към това за инвестиции в инвестиционни разходи за материални и нематериални активи, свързани с проекта, помощта не надхвърля 70 % от инвестиционните разходи.

5. За инвестиционни помощи за инфраструктура по линия на действие за формиране на екипи се прилагат следните допълнителни условия:

- а) когато инфраструктурата извършва както стопанска, така и нестопанска дейност, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани;
- б) цената за експлоатацията или използването на инфраструктурата отговаря на пазарната цена;
- в) достъпът до инфраструктурата е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично;
- г) когато инфраструктурата получава публично финансиране както за стопански, така и за нестопански дейности, държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, за да се гарантира, че приложимият интензитет на помощта не е надхвърлен в резултат на увеличаване на дела на стопанските дейности в сравнение с очакваното положение към датата на предоставяне на помощта.

▼ **M6***Член 25d*

Помощи, включени в съфинансирането на проекти, подпомагани по линия на Европейския фонд за отбрана или Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната

1. Помощите, предоставяни с цел да се съфинансира проект за научно-изследователска и развойна дейност, подпомаган от Европейския фонд за отбрана или Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната и оценен, класиран и избран в съответствие с правилата по линия на Европейския фонд за отбрана или Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи по подпомагания проект са тези, които са определени за допустими съгласно правилата по линия на Европейския фонд за отбрана или Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната.

▼M6

3. Общият размер на предоставеното публично финансиране може да достигне до 100 % от допустимите разходи по проекта, което означава, че за разходите по проекта, за които не се предоставя финансиране от Съюза, може да се предостави държавна помощ.

4. В случай че интензитетът на помощта, получавана от бенефициера, надхвърля максималния интензитет, от който бенефициерът би могъл да се ползва съгласно член 25, параграфи 5, 6 и 7, бенефициерът трябва да плати според пазарните цени на органа, предоставящ помощта, за да ползва правата върху интелектуалната собственост или прототипите — резултат от проекта, за цели, различни от отбраната. При всички положения максималната сума, която следва да се плати на органа, предоставящ помощта, не надхвърля разликата между помощта, получена от бенефициера, и максималния размер на помощта, която бенефициерът би получил, ако е налице максималният интензитет на помощта, разрешен за този бенефициер съгласно член 25, параграфи 5, 6 и 7.

▼B*Член 26***Инвестиционни помощи за научноизследователски инфраструктури**

1. Помощите за изграждане или модернизиране на научноизследователски инфраструктури, които извършват стопанска дейност, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Когато научноизследователската инфраструктура извършва както стопанска, така и нестопанска дейност, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани.

3. Цената за експлоатацията или използването на инфраструктурата отговаря на пазарната цена.

4. Достъпът до инфраструктурата е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично.

5. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи в материални и нематериални активи.

▼M6

6. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 60 %, при условие че поне две държави членки предоставят публично финансиране, или за научноизследователска инфраструктура, оценена и избрана на равнището на Съюза.

▼B

7. Когато научноизследователската инфраструктура получава публично финансиране както за стопански, така и за нестопански дейности, държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, за да се гарантира, че приложимият интензитет на помощта не е надхвърлен в резултат на увеличаването на дела на стопанските дейности в сравнение с очакваното положение към датата на предоставяне на помощта.

▼ **M6***Член 26а***Инвестиционни помощи за инфраструктури за изпитване и експериментиране**

1. Помощите за изграждане или модернизиране на инфраструктури за изпитване и експериментиране са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. При липсата на пазарна цена, цената, начислена за експлоатацията или за използването на инфраструктурата, отговаря на пазарната цена или отразява разходите, свързани с тях, плюс разумен марж.
3. Достъпът до инфраструктурата е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично.
4. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи в материални и нематериални активи.
5. Интензитетът на помощта не надвишава 25 % от допустимите разходи.
6. Интензитетът на помощта може да се увеличи до достигане на максимален интензитет на помощта от 40 %, 50 % и 60 % от допустимите инвестиционни разходи, съответно за големи, средни и малки предприятия, както следва:
 - а) с 10 процентни пункта за средни предприятия и 20 процентни пункта за малки предприятия;
 - б) с още 10 процентни пункта за трансгранични инфраструктури за изпитване и експериментиране, за които поне две държави членки предоставят публично финансиране, или за инфраструктури за изпитване и експериментиране, оценени и подбрани на равнището на Съюза;
 - в) с още 5 процентни пункта за инфраструктури за изпитване и експериментиране, поне 80 % от годишния капацитет на които се разпределят за МСП.

▼ **B***Член 27***Помощи за иновационни кълъстери**

1. Помощите за иновационни кълъстери са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ **M6**

2. Инвестиционна помощ може да се предоставя на собственика на иновационния кълъстер. Оперативна помощ може да се предоставя на оператора на иновационния кълъстер. В случай че операторът не е собственик, операторът може или да има юридическа правосубектност, или да представлява обединение на предприятия без правосубектност. Във всички случаи във всяко предприятие трябва да се води отделно счетоводно отчитане на разходите и приходите за всяка дейност (притежаване, експлоатация и използване на кълъстер) в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

▼B

3. Достъпът до помещенията, съоръженията и дейностите на клъстера е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятия, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи на иновационния клъстер, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично.

▼M6

4. Таксите за ползване на съоръженията на клъстера и за участие в неговите дейности трябва да съответстват на пазарната цена или да отразяват действителните разходи, включително разумен марж.

▼B

5. Инвестиционни помощи могат да бъдат предоставени за изграждането или модернизирането на иновационни клъстери. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи в материални и нематериални активи.

6. Интензитетът на помощта на инвестиционните помощи за иновационни клъстери не надхвърля 50 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 15 процентни пункта за иновационни клъстери, разположени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за иновационни клъстери, разположени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

7. Оперативни помощи могат да бъдат предоставени за експлоатацията на иновационни клъстери. Продължителността им не надхвърля десет години.

8. Допустимите разходи на оперативните помощи за иновационни клъстери включват разходите за персонал и административните разходи (включително режимните разходи), свързани със:

- а) стимулиране на клъстера да подобри сътрудничеството, обмена на информация и предоставянето или канализирането на специализирани и персонализирани услуги в подкрепа на бизнеса;
- б) маркетинг на клъстера с цел увеличаване на участието на нови предприятия или организации и повишаване на неговата видимост;
- в) управление на съоръженията на клъстера; организиране на програми за обучение, семинари и конференции в подкрепа на обмена на знания и работата в мрежа, и транснационално сътрудничество.

9. Интензитетът на помощта на оперативните помощи не надхвърля 50 % от общите допустими разходи през периода, за който е предоставена помощта.

*Член 28***Помощи за иновации в полза на МСП**

1. Помощите за иновации за МСП са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ B

2. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за получаване, валидиране и защита на патенти и други нематериални активи;
 - б) разходи за командироване на висококвалифициран персонал от организация за научноизследователска дейност и разпространяване на знания или голямо предприятие, като този персонал извършва научноизследователска и развойна дейност и иновации на новосъздадена длъжност в организацията на бенефициера и не замества друг персонал;

▼ M6

- в) разходи за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите, включително услугите, предоставяни от организации за научни изследвания и разпространение на знания, научноизследователски инфраструктури, инфраструктури за изпитване и експериментиране или иновационни клъстери.

▼ B

3. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

▼ M6

4. По-специално за помощта за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 100 % от допустимите разходи, при условие че общият размер на помощта не надхвърля 220 000 EUR за предприятие за всеки тригодишен период.

▼ B*Член 29***Помощи за иновации на процеси и организации**

1. Помощите за иновации на процеси и организации са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Помощите за големи предприятия са съвместими, само ако предприятията си сътрудничат ефективно с МСП в подпомаганата дейност и сътрудническите си МСП извършват поне 30 % от общите допустимите разходи.
3. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за персонал;
 - б) разходи за инструменти, оборудване, сгради и земя, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта;
 - в) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица;
 - г) допълнителни режимни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, извършени пряко в резултат от проекта.
4. Интензитетът на помощта не надхвърля 15 % от допустимите разходи за големи предприятия и 50 % от допустимите разходи за МСП.

Член 30

Помощи за научноизследователска и развойна дейност в секторите на рибарството и аквакултурите

1. Помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност в сектора на рибарството и аквакултурите са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Подпомаганите проекти са от интерес за всички предприятия от съответния сектор или подсектор.
3. Преди датата на започване на подпомагания проект в интернет се публикува:
 - а) информация, че подпомаганият проект ще бъде осъществен;
 - б) целите на подпомагания проект;
 - в) приблизителната дата на публикуване на очакваните от подпомагания проект резултати и мястото на публикуването в интернет;
 - г) бележка, че резултатите от подпомагания проект ще бъдат на разположение безвъзмездно на всички предприятия, които извършват дейност в съответния сектор или подсектор.
4. Резултатите от подпомагания проект се предоставят в интернет от крайната дата на подпомагания проект или от датата, на която на членовете на дадена организация бъде предоставена информация относно тези резултати, в зависимост от това коя от двете дати е по-рано. Тези резултати са на разположение в интернет за период от най-малко 5 години, който започва от крайната дата на подпомагания проект.
5. Помощите се предоставят пряко на организацията за научноизследователска дейност и разпространение на знания и не включват прякото предоставяне на помощи, които не са свързани с научни изследвания, в полза на предприятие, което произвежда, преработва или търгува с продукти от риболов или аквакултури.
6. Допустимите разходи включват разходите, посочени в член 25, параграф 3.
7. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

РАЗДЕЛ 5

Помощи за обучение

Член 31

Помощи за обучение

1. Помощите за обучение са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Помощи не се предоставят в случаите, в които обучението се провежда от предприятия с цел да спазят задължителните национални стандарти за обучение.

▼B

3. Допустимите разходи включват:

▼C3

а) разходи за персонал на обучаващите за часовете, през които обучаващите участват в обучението;

▼M1

б) оперативни разходи на обучаващите и обучаваните, които са пряко свързани с проекта за обучение, като пътни разходи, разходи за настаняване, материали и консумативи, пряко свързани с проекта, амортизация на инструменти и оборудване, доколкото те се използват изключително за проекта за обучение;

▼B

в) разходи за консултантски услуги, свързани с проекта за обучение;

▼C3

г) разходи за персонал на обучаваните и общи косвени разходи (административни разходи, наеми, режимни разходи) за часовете, през които обучаваните участват в обучението.

▼B

4. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи. Той може да бъде увеличен до 70 % от допустимите разходи при следните условия:

- а) с 10 процентни пункта, ако обучението се предлага на работещи с увреждания или работещи в неравностойно положение;
- б) с 10 процентни пункта, ако помощта се предоставя на средни предприятия, и с 20 процентни пункта, ако помощта се предоставя на малки предприятия.

5. Когато помощите се предоставят в сектора на морския транспорт, интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 100 % от допустимите разходи, при условие че са изпълнени следните условия:

- а) обучаващите се не са активни членове на екипажа, а част от извънщатния състав на борда на кораба; и
- б) обучението се провежда на борда на кораби, вписани в регистрите на Съюза.

*РАЗДЕЛ 6****Помощи за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания****Член 32***Помощи за наемане на работещи в неравностойно положение под формата на субсидии за заплати**

1. Схемите за помощ за наемане на работещи в неравностойно положение са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи включват разходите за заплати за най-много 12 месеца от момента на наемането на работещ в неравностойно положение. Когато съответният работещ е в силно неравностойно положение, допустимите разходи включват разходите за заплати за най-много 24 месеца, считано от момента на назначението.

▼B

3. Когато назначението не представлява нетно увеличение на броя на персонала в съответното предприятие в сравнение със средния брой на персонала през последните дванадесет месеца, длъжността трябва да е била овакантирана поради доброволно напускане, увреждане, пенсиониране по възраст, доброволно намаляване на работното време или правомерно уволнение поради извършено нарушение, а не в резултат от съкращаване на персонал.
4. Освен в случай на правомерно уволнение поради извършено нарушение, работещите в неравностойно положение имат право на непрекъсната заетост за минимален период в съответствие с националното законодателство или колективните споразумения в областта на трудовите договори.
5. Ако периодът на заетост е по-кратък от 12 месеца или от 24 месеца за работещите в силно неравностойно положение, помощта се намалява пропорционално.
6. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

*Член 33***Помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати**

1. Помощите за наемане на работещи с увреждания са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват разходите за заплати за периода, през който са наети работещите с увреждане.
3. Когато назначението не представлява нетно увеличение на броя на персонала в съответното предприятие в сравнение със средния брой на персонала през последните дванадесет месеца, длъжността трябва да е била овакантирана поради доброволно напускане, увреждане, пенсиониране по възраст, доброволно намаляване на работното време или правомерно уволнение поради извършено нарушение, а не в резултат от съкращаване на персонал.
4. Освен в случай на правомерно уволнение поради извършено нарушение, работещите с увреждания имат право на непрекъсната заетост за минимален период в съответствие с националното законодателство или колективните споразумения, които са правнообвързващи за предприятието и уреждат трудовите договори.
5. Интензитетът на помощта не надхвърля 75 % от допустимите разходи.

*Член 34***Помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания**

1. Помощите за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼B

2. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за приспособяване на помещенията;
 - б) разходи за наемане на персонал единствено за времето, прекарано в оказване на помощ на работещите с увреждания и за обучение на този персонал за оказване на помощ на работещите с увреждания;
 - в) разходи за приспособяване или придобиване на оборудване или за придобиване и валидиране на софтуер за използване от работещите с увреждания, в това число приспособени или подпомагачи технологични съоръжения, които са в допълнение към разходите, които бенефициерът би понесъл, ако беше наел работещи без увреждания;
 - г) разходи, пряко свързани с превоза до работното място на работещите с увреждания и за свързаните с работата дейности;
 - д) разходи за заплати за часовете, прекарани от работещите с увреждания за рехабилитация;
 - е) когато бенефициерът осигурява защитени работни места, разходите за изграждане, внедряване или модернизация на производствените звена на съответното предприятие, както и всички разходи за управление и транспорт, при условие че тези разходи са пряко свързани с наемането на работещи с увреждания.
3. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

*Член 35***Помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение**

1. Помощите за компенсиране на разходите за оказване на помощ за работещи в неравностойно положение са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи включват:

▼C4

- а) разходи за наемане на персонал само за времето, прекарано в оказване на помощ на работещи в неравностойно положение за най-много 12 месеца от момента на наемането на работещ в неравностойно положение или за най-много 24 месеца от момента на наемането на работещ в силно неравностойно положение;
- б) разходи за обучение на този персонал за оказване на помощ на работещите в неравностойно положение.

▼B

3. Предоставеното подпомагане включва мерки за насърчаване на автономността и адаптирането на работещите в неравностойно положение към работната среда, като работещите получават подкрепа при социалните и административните процедури, комуникацията с предприемачите и управлението на конфликти.

4. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

▼B

РАЗДЕЛ 7

Помощи за опазване на околната среда**▼M6**

Член 36

Инвестиционни помощи за опазване на околната среда, включително за декарбонизация

1. Инвестиционните помощи за опазване на околната среда, помощите за намаляването и премахването на емисии на парникови газове, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

1а. Настоящият член не се прилага по отношение на мерки, за които в членове 36а, 36б и 38—48 са предвидени по-специфични правила. Настоящият член също така не се прилага по отношение на инвестиции в оборудване, машини и съоръжения за промишлено производство, при които се използват изкопаеми горива, включително тези, при които се използва природен газ. Това не засяга възможността да се предоставят помощи за инсталирането на допълнителни компоненти, чрез които се подобрява равнището на опазване на околната среда на съществуващите оборудване, машини и съоръжения за промишлено производство, в който случай инвестицията не поражда увеличаване на производствения капацитет нито по-високо потребление на изкопаеми горива.

1б. Настоящият член се прилага и по отношение на инвестиции в оборудване и машини, използващи водород, както и в инфраструктура за пренос на водород, доколкото използваният или пренасяният водород отговаря на критериите за водород от възобновяеми източници. Той се прилага и за инвестиции в оборудване и машини, използващи горива на основата на водород, чието енергийно съдържание се получава посредством възобновяеми източници, различни от биомаса, и които са произведени в съответствие с методиките, определени за възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход в Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове.

Настоящият член също така се прилага за помощ за инвестиции в инсталации, оборудване и машини, произвеждащи или използващи водород от електролиза на вода, както и в специализираната инфраструктура, посочена в член 2, точка (130), последното изречение, използвана за пренос на водород от електролиза на вода, който не отговаря на критериите за водород от възобновяеми източници, доколкото може да се докаже, че чрез произвеждания, използвания или пренасяния водород от електролиза на вода се постига намаление на емисиите на парникови газове през цялостния жизнен цикъл в размер на най-малко 70 % спрямо относителното сравнение с изкопаеми горива от 94 g CO₂eq/MJ. За да се определи намалението на емисиите на парникови газове през цялостния жизнен цикъл по настоящата алинея, емисиите на парникови газове, свързани за производството на електричество, използвано за производството на въглерод, се определят от пределния генератор в тръжната зона, където електролизаторът се намира в периодите за отстраняване на дисбаланса, когато електролизаторът консумира електроенергия от мрежата.

▼ M6

В случаите, посочени в първата и втората алинея, през целия жизнен цикъл на инвестицията се използва, пренася или — когато е целесъобразно — се произвежда единствено водород, отговарящ на условията, определени в тези алинеи. Пред държавата членка се заявява ангажимент за това.

▼ B

2. Инвестицията отговаря на едно от следните условия:

▼ M6

а) тя осигурява изпълнението на проект, с който се постига по-добро опазване на околната среда при изпълнение на дейностите на бенефициера и се надхвърлят приложимите стандарти на Съюза, независимо от наличието на задължителни национални стандарти, които са по-строги от стандартите на Съюза; за проекти, свързани със специална инфраструктура за водород, посочена в член 2, точка (130), последното изречение и определена като такава по смисъла на параграф 16, отпадна топлина или CO₂, или проекти, включващи свързване с енергийна инфраструктура за водород по смисъла на параграф 16), отпадна топлина или CO₂, повишаването на равнището на опазване на околната среда може също така да е благодарение на дейностите на друг субект, участващ в инфраструктурната верига; или

б) тя осигурява изпълнението на проект, с който се постига по-добро опазване на околната среда при изпълнение на дейностите на бенефициера при липсата на стандарти на Съюза; за проекти, свързани със специална инфраструктура за водород, посочена в член 2, точка (130), последното изречение и определена като такава по смисъла на параграф 16, отпадна топлина или CO₂, или проекти, включващи свързване с енергийна инфраструктура за водород по смисъла на параграф 16), отпадна топлина или CO₂, повишаването на равнището на опазване на околната среда може също така да е благодарение на дейностите на друг субект, участващ в инфраструктурната верига; или

в) тя осигурява изпълнението на проект, с който се постига по-добро опазване на околната среда при изпълнение на дейностите на бенефициера с оглед постигане на съответствие със стандартите на Съюза, които са приети, но все още не са влезли в сила; за проекти, свързани със специална инфраструктура за водород, посочена в член 2, точка (130), последното изречение и определена като такава по смисъла на параграф 16, отпадна топлина или CO₂, или проекти, включващи свързване с енергийна инфраструктура за водород по смисъла на параграф 16), отпадна топлина или CO₂, повишаването на равнището на опазване на околната среда може също така да е благодарение на дейностите на друг субект, участващ в инфраструктурната верига.

2а. Инвестициите в улавяне и пренос на CO₂ трябва да отговарят на следните кумулативни условия:

а) улавянето и/или преносът на CO₂, включително отделните елементи от веригата на УСВ или УИВ, се интегрират в пълна верига на УСВ и/или УИВ;

б) нетната настояща стойност (ННС) на инвестиционния проект през целия му жизнен цикъл е отрицателна. За целите на изчисляването на ННС на проекта се вземат под внимание избегнатите разходи, свързани с емисии на CO₂;

▼ M6

в) допустими са само и единствено допълнителните инвестиционни разходи, произтичащи от улавянето на CO₂ от отделяща CO₂ инсталация (промишлена инсталация или електроцентрала) или пряко от атмосферния въздух, както и от междинното съхраняване и транспортирането на уловените емисии на CO₂.

26. Когато с помощта се цели да се намалят или избегнат преките емисии, помощта не трябва да води просто до прехвърляне на съответните емисии от един сектор към друг, а трябва да намали като цяло целевите емисии. по-специално, когато с помощта се цели да се намалят емисиите на парникови газове, помощта не трябва просто да измества тези емисии от един сектор в друг, а трябва да ги намали като цяло.

3. Помощи не могат да се предоставят, когато инвестициите са предприети с цел да се гарантира, че предприятията просто спазват действащите стандарти на Съюза. По настоящия член може да се предоставят помощи, с които на предприятията се осигурява възможност да спазят стандартите на Съюза, които са приети, но все още не са влезли в сила, при условие че инвестицията, за която се отпуска помощта, се изпълнява и завършва поне 18 месеца преди датата на влизане в сила на съответния стандарт.

4. Допустими са допълнителните разходи за инвестиции, определени чрез сравняване на разходите за инвестицията с тези по съпоставителен сценарий, който би се реализирал, ако не се предостави помощта, както следва:

а) когато съпоставителният сценарий се състои в правене на не толкова екологосъобразна инвестиция, която съответства на обичайната търговска практика в сектора или за дадената дейност, допустимите разходи представляват разликата между разходите за инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, и разходите за не толкова екологосъобразната инвестиция;

б) когато съпоставителният сценарий се състои в правене на същата инвестиция на по-късен етап, допустимите разходи представляват разликата между разходите за инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, и нетната настояща стойност на разходите за по-късното инвестиране, скантирана до момента, в който би била направена подпомаганата инвестиция;

в) когато съпоставителният сценарий се състои в поддържане в експлоатация на съществуващите инсталации и оборудване, допустимите разходи представляват разликата между разходите за инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, и нетната настояща стойност на инвестициите в поддръжката, ремонта и осъвременяването на съществуващите инсталации и оборудване, скантирана до момента, в който би била направена подпомаганата инвестиция;

г) в случай на оборудване — предмет на споразумения за отдаване под наем, допустимите разходи представляват разликата в нетната настояща стойност за наемане на оборудването, за което се предоставя държавна помощ, и за наемане на не толкова екологосъобразното оборудване, което би се ползвало, ако не се предостави помощта; разходите за наемането не включват разходи, свързани с експлоатацията на оборудването или инсталацията (разходи за гориво, застраховка, поддръжка, други консумативи), независимо дали те са част от договора за отдаване под наем.

▼ M6

Във всички ситуации, изброени в първа алинея, букви а)—г), съпоставителният сценарий съответства на инвестиция със сравними производителност и жизнен цикъл, която отговаря на стандартите на Съюза, които вече са в сила. Съпоставителният сценарий е надежден с оглед на правните изисквания, пазарните условия и стимулите, породени от системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС).

Когато инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, се състои в инсталирането на допълнителен компонент към вече съществуващо съоръжение, за което няма съпоставителна инвестиция, която да е по-малко екологосъобразна, допустими са общите инвестиционни разходи.

Когато инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, се състои в изграждането на специална инфраструктура за водород, посочена в член 2, точка (130), последното изречение и определена като такава по смисъла на параграф 16, отпадна топлина или CO₂, която е необходима, за да се осигури повишаването на равнището на опазване на околната среда, посочено в параграфи 2 и 2а, допустими са общите инвестиционни разходи. Разходите за изграждане или модернизиране на хранилища, с изключение на хранилища за водород от възобновяеми източници и водород, попадащ в приложното поле на втората алинея на параграф 16, не са допустими.

Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високото равнище на опазване на околната среда.

5. Интензитетът на помощта не надвишава 40 % от допустимите разходи. Когато инвестицията, с изключение на тези, почиващи върху употребата на биомаса, води до намаляване със 100 % на преходните емисии на парникови газове, интензитетът на помощта може да достигне 50 %.

6. В случай на инвестиции, свързани с УСВ и/или УИВ, интензитетът на помощта не надвишава 30 % от допустимите разходи.

▼ B

7. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия, и с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия.

8. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

▼ M6

9. Интензитетът на помощта може да достигне 100 % от инвестиционните разходи, когато помощта се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на всички условия по-долу, както и на тези, определени в член 2, точка (38):

а) предоставянето на помощ се основава на обективни, ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, определени предварително и публикувани поне шест седмици преди крайния срок за подаване на заявления, с цел да се гарантира практически осъществима конкуренция;

▼ **M6**

- б) при изпълнението на дадена схема, в случай на тръжна процедура, при която всички участници в търга получават помощи, дизайнът на тази тръжна процедура се коригира, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури, например чрез намаляване на бюджета или обема;
- в) последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (например последващи преговори относно резултатите от процедурата) не се допускат;
- г) най-малко 70 % от общите критерии за подбор, използвани за класиране на офертите и в крайна сметка за разпределяне на помощта в конкурентната тръжна процедура, се определят по отношение на помощта във връзка с приноса на проекта към екологичните цели на мярката, например искана помощ за единица защита на околната среда, която трябва да бъде доставена.

10. Като алтернатива на параграфи 4—9 размерът на помощта не надвишава разликата между инвестиционните разходи, пряко свързани с постигането на по-високо ниво на опазване на околната среда, и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предвидително въз основа на реалистични предвиждания и се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства.

11. Чрез дерогация от параграф 4, първа алинея, букви а)—г) и параграфи 9 и 10 допустимите разходи могат да бъдат определени без идентифициране на съпоставителния сценарий и без да се провежда конкурентна тръжна процедура. В този случай допустимите разходи включват инвестиционните разходи, пряко свързани с постигането на по-високо ниво на опазване на околната среда, а приложимите интензитети на помощта и бонусите, посочени в параграфи 5 - 8, се намаляват с 50 %.

*Член 36а***Инвестиционни помощи за инфраструктури за зареждане с електроенергия или гориво**

1. Инвестиционните помощи за инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Настоящият член обхваща единствено помощта, отпусната за инфраструктури за зареждане с електроенергия или гориво, с които превозните средства, мобилното оборудване за обслужване на терминал и мобилното оборудване за наземно обслужване се снабдяват с електроенергия или водород. За подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво, доставяща водород, бенефициерът се ангажира пред държавата членка, че най-късно до 31 декември 2035 г. инфраструктурата за зареждане с гориво вече ще доставя единствено водород от възобновяеми източници. Настоящият член не се прилага за помощите за инвестиции, свързани с инфраструктура за зареждане с електроенергия и гориво в пристанищата.

▼ M6

3. Допустимите разходи са тези за изграждане, инсталиране, модернизиране или разширяване на инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво. Към тези разходи може да спадат разходите за самата инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво или свързаното с нея техническо оборудване, разходите за инсталиране или модернизиране на електрически или други компоненти, включително електрически кабели и силови трансформатори, които са необходими за свързване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво към мрежата или към местна единица за производство или съхранение на електроенергия или водород, както и разходите за строителни работи, адаптация на земя или път, инсталационните разходи и разходите за получаване на необходимите разрешителни.

Допустимите разходи може също така да обхващат инвестиционните разходи за производство на място на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници и инвестиционните разходи на единиците за съхранение, свързани със съхранението на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници. Номиналният производствен капацитет на инсталацията за производство на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници на място не надхвърля максималната обявена изходна мощност или капацитета за зареждане с гориво на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво, към която инсталацията е свързана.

4. Помощта по този член се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на всички условия по-долу, както и на тези, определени в член 2, точка (38):

- а) предоставянето на помощ се основава на обективни, ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, определени предварително и публикувани поне шест седмици преди крайния срок за подаване на заявления, с цел да се гарантира практически осъществима конкуренция;
- б) по време на изпълнението на дадена схема, в случай на тръжна процедура, при която всички участници в търга получават помощи, дизайнът на тази тръжна процедура се коригира, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури, например чрез намаляване на бюджета или обема;
- в) последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (например последващи преговори относно резултатите от процедурата) не се допускат;
- г) най-малко 70 % от общите критерии за подбор, използвани за класиране на офертите и в крайна сметка за разпределяне на помощта в конкурентния тържен процес, се определят по отношение на помощта във връзка с приноса на проекта към екологичните цели на мярката, например искана помощ за зарядна точка или точка за зареждане.

5. Когато помощта по този член се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на условията по параграф 4, интензитетът на помощта може да достигне до 100 % от допустимите разходи.

▼ M6

6. Чрез дерогация от параграф 4, помощта може да бъде предоставена без да се провежда конкурентна тръжна процедура, когато се предоставя въз основа на схема за помощ. В такъв случай интензитетът на помощта не надхвърля 20 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 20 процентни пункта за средни предприятия и с 30 процентни пункта за малки предприятия. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществявани в подпомагани региони, определени в карта на регионалните помощи, валидна към момента на предоставянето на помощта и одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществявани в подпомагани региони, определени в карта на регионалните помощи, валидна към момента на предоставянето на помощта и одобрена в изпълнение на член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

7. Помощта, предоставена на което и да било предприятие, не надхвърля 40 % от общия бюджет на съответната схема.

8. Когато инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво е с отворен достъп за ползватели, различни от бенефициера или бенефициерите на помощта, помощта се предоставя само за изграждането, инсталирането, модернизирването или разширяването на публично достъпна инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, осигуряваща недискриминационен достъп на ползвателите, включително по отношение на тарифи, автентификация и методи на плащане, както и други условия за използване. Начисляваните такси на ползватели, различни от бенефициера или бенефициерите на помощта, за използването на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво съответстват на пазарните цени.

9. Операторите на инфраструктура за зареждане с електроенергия или с гориво, които предлагат или позволяват плащания, отнасящи се до тяхната инфраструктура, въз основа на договор, не дискриминират доставчиците на услуги за мобилност, например като прилагат необосновани преференциални условия за достъп или чрез диференциране на цените, което не почива върху обективна обосновка.

10. Необходимостта от помощ за инвестиции в инфраструктура за зареждане с електроенергия или с гориво от същата категория като инфраструктурата, която подлежи на подпомагане с помощи (например в случая на инфраструктурата за зареждане с електроенергия — с нормално или високо напрежение), се проверява чрез предварителна открита обществена консултация или чрез независимо пазарно проучване, които не са по-стари от една година към момента на влизане в сила на мярката за помощ. Поспециално се определя дали няма вероятност такава инвестиция да се реализира при търговски условия в срок от три години от влизането в сила на мярката за помощ.

Задължението за провеждане на предварителна обществена консултация или независимо пазарно проучване, посочено в първа алинея, не се прилага към помощта за изграждането, инсталирането, осъвременяването или разширяването на инфраструктура за презареждане с електроенергия или гориво, която не е достъпна за обществеността.

11. Като изключение от параграф 10 необходимостта от помощ за инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво за пътни превозни средства се допуска, когато превозни средства, задвижвани изключително с електроенергия (за инфраструктурите за зареждане с електроенергия), или превозни средства, задвижвани поне частично с водород (за инфраструктурите за зареждане с гориво), представляват съответно по-малко от 3 % от целия автопарк от същата категория, регистриран в съответната държава членка. За целите на настоящия параграф леките автомобили и леките търговски превозни средства се считат за част от същата категория превозни средства.

▼ **M6**

12. Всяка концесия или всяко друго възлагане на трета страна на експлоатацията на подпомаганата инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво се извършва по конкурентен, прозрачен и недискриминационен начин, като се спазват приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.

13. Когато помощ се предоставя за разгръщането на нова инфраструктура за зареждане с електроенергия, която дава възможност за пренос на електроенергия с изходна мощност по-малка или равна на 22 kW, инфраструктурата трябва да е в състояние да поддържа функции за интелигентно зареждане.

Член 36б

Инвестиционна помощ за придобиването на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии и за модернизирането на превозни средства

1. Инвестиционната помощ за придобиване на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви и ниски емисии за нуждите на автомобилния, железопътния и морския транспорт и за транспорта по вътрешните водни пътища, както и за модернизирането на превозни средства, които не са въздухоплавателни, така че да отговарят на изискванията за чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощ се предоставя за покупката или наемането за период от най-малко 12 месеца на чисти превозни средства, задвижвани поне частично с електроенергия или водород, или за превозни средства с нулеви емисии, както и за модернизирането на превозни средства, така че да отговарят на изискванията за чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии.

3. Допустимите разходи включват:

- а) за инвестиции, които се състоят в покупката на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии — допълнителните разходи за покупката на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии. Те се изчисляват като разликата между инвестиционните разходи за покупката на чистото превозно средство или превозното средство с нулеви емисии и инвестиционните разходи за покупката на превозно средство от същата категория, което отговаря на приложимите стандарти на Съюза, които вече са в сила, и би било придобито без помощта;
- б) за инвестиции, които се състоят в наемането на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии — допълнителните разходи за наемането на чистото превозно средство или превозното средство с нулеви емисии. Те се изчисляват като разликата между нетната настояща стойност за наемане на чистото превозно средство или превозното средство с нулеви емисии и нетната настояща стойност за наемане на превозно средство от същата категория, което отговаря на приложимите стандарти на Съюза, които вече са в сила, и би било наето без помощта. За целите на определянето на допустимите разходи не се вземат под внимание оперативните разходи, свързани с експлоатацията на превозното средство, включително разходите за електроенергия, застраховка и поддръжка, независимо дали те са включени в договора за наем;
- в) за инвестиции, които се състоят в модернизиране на превозни средства, така че да отговарят на изискванията за чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии — разходите, свързани с инвестицията в модернизирането.

▼ **M6**

4. Помощта по този член се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на всички условия по-долу, както и на тези, определени в член 2, точка (38):

- а) предоставянето на помощ се основава на обективни, ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, определени предварително и публикувани поне шест седмици преди крайния срок за подаване на заявления, с цел да се гарантира практически осъществима конкуренция;
- б) по време на изпълнението на дадена схема, в случай на тръжна процедура, при която всички участници в търга получават помощи, дизайнът на тази тръжна процедура се коригира, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури, например чрез намаляване на бюджета или обема;
- в) последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (например последващи преговори относно резултатите от процедурата) не се допускат;
- г) най-малко 70 % от общите критерии за подбор, използвани за класиране на офертите и в крайна сметка за разпределяне на помощта в конкурентния тръжен процес, се определят по отношение на помощта във връзка с приноса на проекта към екологичните цели на мярката, например искана помощ за екологично чисто превозно средство или превозно средство с нулеви емисии.

5. Когато помощта по този член се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на условията по параграф 4, интензитетът на помощта не надхвърля:

- а) 100 % от допустимите разходи за покупката или наемането на превозни средства с нулеви емисии или модернизирането на превозни средства, така че да отговарят на изискванията за превозни средства с нулеви емисии;
- б) 80 % от допустимите разходи за покупката или наемането на чисти превозни средства или модернизирането на превозни средства, чрез което могат да отговарят на изискванията за чисти превозни средства.

6. Чрез дерогация от параграф 4 помощ може да се предоставя, без да се провежда конкурентна тръжна процедура, когато помощта се предоставя въз основа на схема за помощ.

В тези случаи интензитетът на помощта не надвишава 20 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощ може да се увеличи с 10 процентни пункта за превозни средства с нулеви емисии и с 20 процентни пункта за средни предприятия или с 30 процентни пункта за малки предприятия.

7. Чрез дерогация от параграф 4, помощта може да бъде предоставена и извън конкурентна тръжна процедура, когато се предоставя на предприятия, които са спечелили обществена поръчка за услуги, отнасяща се до предоставяне на услуги за обществен сухопътен, железопътен или воден превоз на пътници, в хода на откритата, прозрачна и недискриминационна публична тръжна процедура единствено във връзка с придобиването на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии, използвани за предоставяне на услуги за обществен превоз на пътници съгласно обществената поръчка.

▼ M6

В такъв случай интензитетът на помощта не надхвърля 40 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 10 процентни пункта за превозни средства с нулеви емисии.

*Член 38***Инвестиционни помощи за мерки за енергийна ефективност, различни от тези в сгради**

1. Инвестиционните помощи, които позволяват на предприятията да подобрят енергийната ефективност и са различни от тези в сгради, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Не се предоставят помощи по силата на настоящия член за инвестиции, предприети с цел спазване на стандартите на Съюза, които вече са приети и са влезли в сила. Помощ може да се предоставя по настоящия член за инвестиции, предприети за спазване на стандартите на Съюза, които са приети, но все още не са в сила, при условие че инвестицията се изпълнява и завършва поне 18 месеца преди датата на влизане в сила на стандарта.

2а. Настоящият член не се прилага за помощ за комбинирано производство на енергия и помощ за централно отопление и/или охлаждане.

2б. Помощта за инсталирането на енергийно оборудване, при което се използват изкопаеми горива, включително природен газ, не е освободена по настоящия член от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

3. Допустимите разходи са допълнителните инвестиционни разходи, необходими за постигане на по-високо равнище на енергийна ефективност. Те се определят чрез сравняване на разходите за инвестицията с тези по съпоставителен сценарий, който би се реализирал, ако не се предостави помощта, както следва:

- а) когато съпоставителният сценарий се състои в извършването на инвестиция за постигане на не толкова висока енергийна ефективност, която съответства на обичайната търговска практика в сектора или за дадената дейност, допустимите разходи представляват разликата между разходите за инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, и разходите за инвестицията за постигане на не толкова висока енергийна ефективност;
- б) когато съпоставителният сценарий се състои в правене на същата инвестиция на по-късен етап, допустимите разходи представляват разликата между разходите за инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, и нетната настояща стойност на разходите за по-късното инвестиране, скантирана до момента, в който би била направена подпомаганата инвестиция;

▼ M6

- в) когато съпоставителният сценарий се състои в поддържане в експлоатация на съществуващите инсталации и оборудване, допустимите разходи представляват разликата между разходите за инвестицията, за която се отпуска държавна помощ, и нетната настояща стойност на инвестицията в поддръжката, ремонта и осъвременяването на съществуващите инсталации и оборудване, сконтирана до момента, в който би била направена подпомаганата инвестиция;
- г) в случай на оборудване — предмет на споразумения за отдаване под наем, допустимите разходи представляват разликата в нетната настояща стойност за наемане на оборудването, за което се предоставя държавна помощ, и за наемане на не толкова енергийноэффективното оборудване, което би се ползвало, ако не се предостави помощ; разходите за наемането не включват разходи, свързани с експлоатацията на оборудването или инсталацията (разходи за гориво, застраховка, поддръжка, други консумативи), независимо дали са част от договора за отдаване под наем.

Във всички ситуации, изброени в първа алинея, букви а)—г), съпоставителният сценарий съответства на инвестиция със сравними производителност и жизнен цикъл, която отговаря на стандартите на Съюза, които вече са в сила. Съпоставителният сценарий е надежден с оглед на правните изисквания, пазарните условия и стимулите, породени от системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС).

Когато инвестицията представлява ясно определима инвестиция, предназначена единствено за подобряване на енергийната ефективност, за което няма по-малко енергийно ефективна съпоставителна инвестиция, допустими са общите инвестиционни разходи.

Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност.

▼ B

4. Интензитетът на помощта не надхвърля 30 % от допустимите разходи.
5. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.
6. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

▼ M6

7. Интензитетът на помощта може да достигне 100 % от общите инвестиционни разходи, когато помощта се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на всички условия по-долу, както и на тези, определени в член 2, точка (38):
 - а) предоставянето на помощ се основава на обективни, ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, определени предварително и публикувани поне шест седмици преди крайния срок за подаване на заявления, с цел да се гарантира практически осъществима конкуренция;

▼ M6

- б) по време на изпълнението на дадена схема, в случай на тръжна процедура, при която всички участници в търга получават помощи, дизайнът на тази тръжна процедура се коригира, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури, например чрез намаляване на бюджета или обема;
 - в) последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (например последващи преговори относно резултатите от процедурата) не се допускат;
 - г) най-малко 70 % от общите критерии за подбор, използвани за класиране на офертите и в крайна сметка за разпределяне на помощта в конкурентния тръжен процес, се определят по отношение на помощта във връзка с приноса на проекта към екологичните цели на мярката, например искана помощ за единица спестена енергия или единица получена енергийна ефективност. Тежестта на тези критерии възлиза на не по-малко от 70 % от общата тежест на всички критерии за подбор.
8. Чрез дерогация от параграф 3, букви а)—г) и параграф 7 допустимите разходи могат да бъдат определени без идентифициране на съпоставителния сценарий и без да се провежда конкурентна тръжна процедура. В този случай допустимите разходи включват общите инвестиционни разходи, пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност, а приложимите интензитети на помощта и бонусите, посочени в параграфи 4, 5 и 6, се намаляват с 50 %.

*Член 38а***Инвестиционна помощ за мерки за енергийна ефективност в сградите**

1. Инвестиционните помощи, които позволяват на предприятията да постигнат енергийна ефективност, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Не се предоставят помощи по силата на настоящия член за инвестиции, предприети с цел спазване на стандартите на Съюза, които вече са приети и са влезли в сила.
3. Помощи могат да се предоставят по силата на настоящия член за инвестиции, предприети с цел спазване на стандартите на Съюза, които вече са приети, но все още не са влезли в сила. Когато съответните стандарти на Съюза са минимални стандарти за енергийни характеристики, помощта трябва да бъде предоставена, преди стандартите да станат задължителни за съответното предприятие. В такъв случай държавата членка трябва да гарантира, че бенефициерите представят точен план и график за саниране, които показват, че подпомаганото саниране е най-малкото достатъчно, за да се осигури съответствие с минималните стандарти за енергийни характеристики. Когато съответните стандарти на Съюза са различни от минималните стандарти за енергийни характеристики, инвестицията трябва да бъде изпълнена и завършена най-малко 18 месеца преди стандартът на Съюза да влезе в сила.
4. Настоящият член не се прилага за помощ за комбинирано производство на енергия и помощ за централно отопление и/или охлаждане.

▼ M6

5. Допустимите разходи включват общите инвестиционните разходи. Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност в сградата.

6. Помощите трябва да доведат до измерено като първична енергия подобряване на енергийните характеристики на сградата, което е най-малко: 20 % в сравнение с положението преди инвестицията, когато става въпрос за саниране на съществуващи сгради, или ii) 10 % в сравнение с положението преди инвестицията, когато става въпрос за мерки за саниране, свързани с инсталацията или замяната на само един тип сградни компоненти по смисъла на член 2, параграф 9 от Директива 2010/31/ЕС, и когато подобни целеви мерки за саниране не съставляват повече от 30 % от частта от бюджета на схемата за мерки за енергийна ефективност, или iii) 10 % в сравнение с прага, определен за изискванията за сгради с почти нулево потребление на енергия в националните мерки за транспониране на Директива 2010/31/ЕС в случая на нови сгради. Първоначалното търсене на първична енергия и очакваното подобрене се установяват чрез позоваване на сертификат за енергийните характеристики по смисъла на член 2, параграф 12 от Директива 2010/31/ЕС.

7. Помощта, предоставена за подобряване на енергийната ефективност на сградата, може да се комбинира с помощ за някоя или всички от следните мерки:

- а) инсталирането на оборудване на място за производство на електроенергия, отопление или охлаждане посредством възобновяеми енергийни източници, включително, но не само, слънчеви панели и термопомпи;
- б) инсталирането на оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталациите за възобновяема енергия на място. Годишно оборудването за съхранение поема поне 75 % от енергията, която съхранява, от пряко свързана инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници;
- в) свързването с енергийно ефективна районна отоплителна и охлаждателна система и необходимото за целта оборудване;
- г) изграждането и инсталирането на инфраструктура за зареждане, която да използват ползвателите на сградата, и на свързана инфраструктура, като например изграждане на кабелни канали, когато съоръженията за паркиране са разположени в сградата или физически са близо до нея;
- д) инсталирането на оборудване за цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната подготвеност за интелигентно управление, включително пасивно вътрешно окабеляване или структурирано окабеляване за мрежи за данни, както и допълнителната част от широколентовата инфраструктура в имота, към който принадлежи сградата, но без окабеляване за мрежи за данни извън имота;
- е) инвестиции в зелени покриви и оборудване за съхранение и употреба на дъждовна вода.

В случай на такива комбинирани работи, определени в букви а)–е), общите инвестиционни разходи за различните инсталации съставляват допустимите разходи. Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-висока енергийна ефективност или по-добри екологични характеристики.

8. Помощта може да бъде предоставена или на собственика(ите) на сградата, или на наемателя(ите), в зависимост от това кой възлага мярката за енергийна ефективност.

▼ M6

9. Помощ може да бъде предоставена и за подобряване на енергийната ефективност на оборудването за отопление и охлаждане в сградата.

10. Помощта за инсталирането на енергийно оборудване, при което се използват изкопаеми горива, включително природен газ, не е освободена по настоящия член от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

11. Интензитетът на помощта не надвишава 30 % от допустимите разходи.

12. Като изключение от параграф 11, когато инвестицията се състои в инсталирането или замяната на само един тип сградни компоненти по смисъла на член 2, параграф 9 от Директива 2010/31/ЕС, интензитетът на помощта не надхвърля 25 %.

13. Като изключение от параграфи 11 и 12, когато помощ за инвестиции в сгради, предприети с цел спазване на минималните стандарти за енергийни характеристики, които отговарят на критериите за стандарти на Съюза, се предоставя по-малко от 18 месеца преди стандартите на Съюза да влязат в сила, интензитетът на помощта не трябва да надхвърля 15 % от допустимите разходи, когато инвестицията се състои в инсталирането или замяната на само един тип сградни компоненти по смисъла на член 2, параграф 9 от Директива 2010/31/ЕС, и 20 % във всички други случаи.

14. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

15. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

16. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за помощ, предоставена за подобряване на енергийната ефективност на съществуващи сгради, когато помощта стимулира измерено в първична енергия подобряване на енергийните характеристики на сградата, което е най-малко 40 % в сравнение с положението преди инвестицията. Това увеличение в интензитета на помощта не се прилага, когато инвестицията не води до подобряване на енергийните характеристики на сградата до равнище над това, наложено с минималните стандарти за енергийни характеристики, отговарящи на критериите за стандарти на Съюза, които влизат в сила по-малко от 18 месеца след момента, в който инвестицията е изпълнена и завършена.

Член 386

Помощи за улесняване на сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат

1. Помощите за улесняване на сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M6

2. Помощ може да се предоставя съгласно настоящия член за улесняване на сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат по смисъла на член 2, параграф 27 от Директива 2012/27/ЕС.

3. Допустими за помощ по настоящия член са МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация, които са доставчици на мерки за подобряване на енергийната ефективност и които са крайните бенефициери на помощта.

4. Помощта е под формата на първостепенен заем или гаранция за доставчика на мерките за подобряване на енергийната ефективност съгласно договор за енергоспестяване с гарантиран резултат или се състои във финансов продукт, предназначен за рефинансиране на доставчика (например факторинг или форфетиране).

5. Продължителността на заема или гаранцията за доставчика на мерки за повишаване на енергийната ефективност не надвишава 10 години.

6. Когато помощта е под формата на първостепенен заем, размерът на съвместната инвестиция от страна на търговските кредитни институции, предлагащи разсрочване на дългове, не може да възлиза на по-малко от 30 % от стойността на портфейла с договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, във връзка с който се отпуска заемът, а сумата, връщана от доставчика на мерки за повишаване на енергийната ефективност, е поне равна на номиналната стойност на заема.

7. Когато помощта е под формата на гаранция, гаранцията не надвишава 80 % от главницата на заема, за който е издадена, а загубите се поемат пропорционално и при еднакви условия от кредитната институция и държавата. Гарантираният размер се намалява пропорционално, така че гаранцията никога да не покрива повече от 80 % от непогасената част от заема.

8. Номиналната стойност на цялото оставащо финансиране, което се предоставя на даден бенефициер, не надвишава 30 милиона евро.

▼ M4*Член 39***Инвестиционна помощ за проекти за енергийна ефективност в сгради под формата на финансови инструменти****▼ B**

1. Инвестиционните помощи за проекти за енергийна ефективност на сгради са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M6

2. Допустими за помощ по настоящия член са инвестициите за подобряване на енергийната ефективност на сградите.

2а. Помощта, предоставена за подобряване на енергийната ефективност на сградата, може да се комбинира с помощ за някоя или всички от следните мерки:

- а) инсталирането на оборудване на място за производство на електроенергия, отопление или охлаждане посредством възобновяеми енергийни източници, включително, но не само, слънчеви панели и термпомпи;
- б) инсталирането на оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталациите за възобновяема енергия на място. Годишното оборудването за съхранение поема поне 75 % от енергията, която съхранява, от пряко свързана инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници;

▼ M6

- в) инвестиции в свързването с енергийно ефективна районна отоплителна и/или охладителна система и необходимото за целта оборудване;
- г) изграждането и инсталирането на инфраструктурата за презареждане, която да използват ползвателите на сградата, и свързаната инфраструктура, като например изграждане на канали, когато паркингът за автомобили е разположен или в сградата, или физически е близо до нея;
- д) инсталирането на оборудване за цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната подготвеност за интелигентно управление. Допустимите инвестиции може да включват интервенции, ограничени до пасивно вътрешно окабеляване или структурирано окабеляване за мрежи за данни, както и допълнителната част от ширококоловата инфраструктура в имота, към който принадлежи сградата, но без окабеляване за мрежи за данни извън имота;
- е) инвестиции в зелени покриви и оборудване за съхранение и употреба на дъждовна вода.

3. Допустимите разходи са общите разходи по проекта за енергийна ефективност, с изключение на сградите, посочени в параграф 2а, при които допустимите разходи са общите разходи по проекта за енергийна ефективност, както и инвестиционните разходи за различните съоръжения, изброени в параграф 2а.

▼ M4

4. Помощта се отпуска под формата на дарение, собствен капитал, гаранция или заем за фонд за енергийна ефективност или друг финансов посредник, който я предава във възможно най-голяма степен на крайните бенефициери — собственици на сгради или наематели — под формата на по-големи обеми на финансиране, по-ниски изисквания за обезпечение, по-ниски премии за гаранция или по-ниски лихвени проценти.

5. ► **M6** Фондът за енергийна ефективност или друг финансов посредник отпуска заеми или гаранции на допустимите проекти за енергийна ефективност. Номиналната стойност на заема или гарантираната сума не надвишава 25 милиона евро на ниво крайни бенефициери и проекти, с изключение на случаите на комбинирани инвестиции, посочени в параграф 2а, при които тази стойност не надвишава 30 милиона евро. ◀ Гаранцията не надхвърля 80 % от заема, за който е издадена.

▼ B

6. Размерът на погасяването от страна на собствениците на сградата към фонда за енергийна ефективност или друг финансов посредник е не по-малък от номиналния размер на заема.

▼ M6

7. Помощите за енергийна ефективност трябва да привлекат допълнителни инвестиции от независими частни инвеститори, отговарящи на определенията в член 2, точка (72), достигащи поне 30 % от цялото финансиране, предоставено за проекта за енергийна ефективност. Когато помощите се предоставят от фонд за енергийна ефективност, привличането на такива частни инвестиции може да се извърши на равнището на фонда за енергийна ефективност и/или на равнището на проекти за енергийна ефективност, така че да бъде събрана обща сума, представляваща поне 30 % от цялото финансиране, предоставено на проекта за енергийна ефективност.

▼B

8. Когато предоставят помощи за енергийна ефективност, държавите членки могат да създадат фондове за енергийна ефективност и/или да използват финансови посредници. В такъв случай трябва да бъдат изпълнени следните условия:

- а) управителите на финансови посредници и управителите на фондове за енергийна ефективност се подбират посредством открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото законодателство на Съюза и на държавите членки. В частност, не се допуска дискриминация въз основа на тяхното място на установяване или регистриране независимо от държавата членка. По отношение на финансовите посредници и управителите на фондове за енергийна ефективност може да се предвиди изискване те да отговарят на предварително определени критерии, които са обективно оправдани с естеството на инвестициите;
- б) независимите частни инвеститори се избират чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото съюзно и национално законодателство с цел да бъдат установени подходящи механизми за споделяне на рисковете и ползите, като за инвестициите, които не са гаранции, се отдава предпочитание на асиметричното разпределение на печалбата пред защитата срещу рисковете от загуби. Ако частните инвеститори не се избират по такава процедура, справедливата норма на възвръщаемост за частните инвеститори се определя от независим експерт, избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура;
- в) в случай на асиметрично разпределение на загубата между публичните и частните инвеститори, първата загуба, поета от публичния инвеститор, е ограничена до 25 % от общия размер на инвестицията;
- г) в случай на гаранции размерът на гаранцията е ограничен до 80 %, а общите загуби, поети от съответната държава членка, са ограничени до 25 % от съответния гарантиран портфейл. Само гаранциите, които покриват очакваните загуби на съответния гарантиран портфейл, могат да бъдат предоставени безвъзмездно. Ако гаранцията предвижда също и покриване на неочаквани загуби, за частта от гаранцията, покриваща неочакваните загуби, финансовият посредник изплаща гаранционна премия, която съответства на пазарните условия;
- д) инвеститорите имат право да бъдат представени в управленските органи на фонда за енергийна ефективност или финансовия посредник, като например надзорния съвет или консултативния комитет;

▼M6

- е) фондовете за енергийна ефективност и финансовите посредници се учредяват съгласно приложимото законодателство и държавите членки осигуряват финансов и правен анализ, за да се провери, че ще бъде приложена стабилна от търговска гледна точка инвестиционна стратегия за изпълнение на мярката за помощ за енергийна ефективност.

▼B

9. Финансовите посредници, в това число фондовете за енергийна ефективност, се управляват на търговски принцип и гарантират, че решенията за финансиране се вземат с цел постигане на печалба. Това изискване се счита за изпълнено, когато финансовите посредници и, според случая, управителите на фондовете за енергийна ефективност отговарят на следните условия:

▼B

- а) те са задължени по закон или договор да действат добросъвестно и с грижата на професионален управител, както и да избягват конфликтите на интереси; те прилагат най-добрите практики и подлежат на регулаторен контрол;
- б) тяхното възнаграждение съответства на пазарните практики. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителят е избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура въз основа на обективни критерии, свързани с опита, експертните знания и оперативния и финансовия капацитет;
- в) те получават възнаграждение, обвързано с постигнатите резултати, или споделят част от инвестиционните рискове, като съинвестират собствени средства, така че да се гарантира, че техните интереси отговарят постоянно на интересите на публичния инвеститор;
- г) те изготвят инвестиционна стратегия, критерии и график на инвестициите в проекти за енергийна ефективност, като установяват предварително финансовата жизнеспособност и тяхното очаквано въздействие върху енергийната ефективност;
- д) за публичните средства, инвестирани във фонда за енергийна ефективност, е налице ясна и реалистична стратегия за излизане, която позволява на пазара, когато е готов за това, да финансира проекти за енергийна ефективност.

▼M6

10. Не се предоставят помощи по силата на настоящия член за инвестиции, предприети с цел спазване на стандартите на Съюза, които вече са приети и са влезли в сила.

11. Помощи могат да се предоставят по силата на настоящия член за инвестиции, предприети с цел спазване на стандартите на Съюза, които вече са приети, но все още не са влезли в сила. Когато съответните стандарти на Съюза са минимални стандарти за енергийни характеристики, помощта трябва да бъде предоставена, преди стандартите да станат задължителни за съответното предприятие. В този случай държавата членка трябва да гарантира, че бенефициерите представят точен план и график за саниране, които показват, че подпомаганото саниране е най-малкото достатъчно, за да се осигури съответствие с минималните стандарти за енергийни характеристики. Когато съответните стандарти на Съюза са различни от минималните стандарти за енергийни характеристики, инвестицията трябва да бъде изпълнена и завършена най-малко 18 месеца, преди стандартът да влезе в сила.

12. Помощ може да бъде предоставена и за подобряване на енергийната ефективност на оборудването за отопление и охлаждане в сградата.

13. Помощта за инсталирането на енергийно оборудване, при което се използват изкопаеми горива, включително природен газ, не е освободена по настоящия член от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

14. Държавата членка може да възложи изпълнението на мярката на упълномощен субект.

▼ M6

Член 41

Инвестиционни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници, на водород от възобновяеми източници и на високоефективно комбинирано производство на енергия

1. Инвестиционната помощ за насърчаване на енергията от възобновяеми източници, от водород от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на енергия, с изключение на електроенергията, произведена от водород от възобновяеми източници, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

1а. Инвестиционната помощ за проекти за съхранение на електроенергия по настоящия член е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само доколкото тя се предоставя на комбинирани проекти за възобновяема енергия и за съхранение („зад измервателния уред“), когато и двата елемента представляват компоненти на една и съща инвестиция или когато хранилището е свързано със съществуваща инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници. Годишно компонентът за съхранение поема поне 75 % от енергията, която съхранява, от пряко свързана инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници. Всички компоненти на инвестицията (за производство и за съхранение) се считат за единен интегриран проект за целите на проверките за съответствие с праговете, определени в член 4. Същите правила се прилагат за съхранението на топлинна енергия, съоръженията за което са пряко свързани с инсталация за производство на енергия от възобновяеми източници.

2. Инвестиционната помощ за производство и съхранение на биогорива, течни горива от биомаса, биогаз (включително биометан) и газообразни и твърди горива от биомаса е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само доколкото подпомаганите горива отговарят на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове, и са произведени от суровините, посочени в приложение IX от посочената директива. Годишно компонентът за съхранение поема поне 75 % от горивото, което съхранява, от пряко свързани инсталации за производство на биогорива, течни горива от биомаса, биогаз (включително биометан) и газообразни и твърди горива от биомаса. Всички компоненти на инвестицията (за производство и за съхранение) се считат за единен интегриран проект за целите на проверките за съответствие с праговете, определени в член 4 от настоящия регламент.

3. Инвестиционната помощ за производството на водород е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само за инсталации, които произвеждат водород изключително от възобновяеми източници. За проектите за водород от възобновяеми източници, които включват електролизатор и един или повече генератори, работещи с възобновяеми източници, зад една точка за свързване към електроенергийната мрежа, капацитетът на електролизатора не надвишава комбинирания капацитет на генераторите, работещи с възобновяеми източници. Инвестиционната помощ може да обхваща специализирана инфраструктура за пренос или разпределение на водород от възобновяеми източници, както и съоръжения за съхранение на водород от възобновяеми източници.

▼ **M6**

4. Инвестиционната помощ за генератори за високоефективно комбинирано производство на енергия е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само доколкото те осигуряват цялостни икономии на първична енергия в сравнение с отделното производство на топлинна енергия и електроенергия, както е предвидено в Директива 2012/27/ЕС, или всякакво последващо законодателство, което заменя изцяло или частично този акт. Инвестиционната помощ за проекти за съхранение на електроенергия и топлинна енергия, пряко свързани с високоефективно комбинирано производство на енергия въз основа на възобновяеми енергийни източници се освобождава от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора при условията, определени в параграф 1а от настоящия член.

4а. Инвестиционната помощ за високоефективно комбинирано производство на енергия е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само ако не е предназначена за инсталации за комбинирано производство на енергия, работещи с изкопаеми горива, с изключение на природен газ, когато е гарантирано постигането на целите в областта на климата за 2030 г. и 2050 г в съответствие с раздел 4.30 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията ⁽¹⁾.

5. Инвестиционните помощи се предоставят за новоинсталирани или реновирани мощности. Сумата на помощта не зависи от производителността.

6. Допустимите разходи включват общите инвестиционните разходи.

7. Интензитетът на помощта не надхвърля:

- а) 45 % от допустимите разходи за инвестиции в разработването на възобновяеми енергийни източници, включително термопомпи, в съответствие с приложение VII от Директива 2018/2001, водород от възобновяеми източници и високоефективно комбинирано производство на енергия въз основа на възобновяеми енергийни източници;
- б) 30 % от допустимите разходи за всякаква друга инвестиция, попадаща в приложното поле на настоящия член.

▼ **B**

8. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

▼ **M6**

10. Интензитетът на помощта може да достигне 100 % от допустимите разходи, когато помощта се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на всички условия по-долу, както и на тези, определени в член 2, точка (38):

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията от 4 юни 2021 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на техническите критерии за проверка с цел определяне на условията, при които дадена икономическа дейност се квалифицира като допринасяща съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата, и с цел определяне дали тази икономическа дейност не нанася значителни вреди във връзка с постигането на някоя от другите екологични цели (ОВ L 442, 9.12.2021 г., стр. 1).

▼ M6

- а) предоставянето на помощ се основава на обективни, ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, определени предварително и публикувани поне шест седмици преди крайния срок за подаване на заявления, с цел да се гарантира практически осъществима конкуренция;
- б) по време на изпълнението на дадена схема, в случай на тръжна процедура, при която всички участници в търга получават помощи, дизайнът на тази тръжна процедура се коригира, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури, например чрез намаляване на бюджета или обема;
- в) последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (като например последващи преговори относно резултатите от процедурата или разпределянето) не се допускат;
- г) най-малко 70 % от общите критерии за подбор, използвани за класиране на офертите и в крайна сметка за разпределяне на помощта в конкурентната тръжна процедура, се определят като помощ за единица енергиен капацитет от възобновяеми източници или високоефективно комбинирано производство на енергия.

▼ B*Член 42***Оперативни помощи за насърчаване на електроенергията от възобновяеми източници****▼ M6**

1. Оперативната помощ за насърчаване на електроенергията от възобновяеми енергийни източници, с изключение на електроенергията, произведена от водород от възобновяеми източници, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Помощта се предоставя в рамките на конкурентна тръжна процедура, която отговаря на всички условия по-долу, както и на тези, определени в член 2, точка (38):
 - а) предоставянето на помощ се основава на обективни, ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, определени предварително и публикувани поне шест седмици преди крайния срок за подаване на заявления, с цел да се гарантира практически осъществима конкуренция;
 - б) по време на изпълнението на дадена схема, в случай на тръжна процедура, при която всички участници в търга получават помощи, дизайнът на тази тръжна процедура се коригира, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури, например чрез намаляване на бюджета или обема;
 - в) последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (като например последващи преговори относно резултатите от процедурата или разпределянето) не се допускат;

▼ **M6**

г) най-малко 70 % от общите критерии за подбор, използвани за класиране на офертите и в крайна сметка за разпределяне на помощта в конкурентната тръжна процедура, се определят като помощ за единица произведена електроенергия или мощност от възобновяеми източници.

Тръжната процедура е отворена за всички производители, които произвеждат електроенергия от възобновяеми енергийни източници, на недискриминационна основа.

3. Тръжната процедура може да бъде ограничена до конкретни технологии, когато:

- а) мярката е насочена конкретно към подпомагането на демонстрационни проекти;
- б) мярката е насочена не само към декарбонизацията, но и към проблеми, свързани с качеството на въздуха, или други видове замърсяване;
- в) дадена държава членка е определила причини да очаква, че допустимите сектори или иновативни технологии имат потенциала да дадат важен и икономически ефективен принос за опазването на околната среда и дълбоката декарбонизация в дългосрочен план;
- г) мярката е необходима за постигането на нужната диверсификация с цел да се предотврати задълбочаването на проблеми, свързани със стабилността на мрежата;
- д) може да се очаква, че един по-селективен подход ще доведе до по-ниски разходи за постигане на опазване на околната среда (например чрез намаляване на разходите за интегриране на системата в резултат на диверсификацията, включително между възобновяемите енергийни източници, което може да включва и оптимизация на потреблението и/или съхранение) и/или ще доведе до по-малко нарушаване на конкуренцията.

Държавите членки извършват подробна оценка на приложимостта на тези условия и докладват за тази оценка на Комисията съгласно условията в член 11, параграф 1, буква а).

4. Когато тръжната процедура е ограничена до една или повече иновативни технологии, помощта, отпусната за тези технологии, не надвишава общо 5 % от планирания нов електроенергиен капацитет от възобновяеми енергийни източници на година.

5. Помощи се предоставят като премия в допълнение към пазарната цена или под формата на договор за разлика, като производителите продават своята електроенергия пряко на пазара.

6. Бенефициерите на помощи продават своята електроенергия на пазара и се изисква да спазват стандартни отговорности за балансиране. Бенефициерите могат да възложат тези отговорности за балансиране на други предприятия от свое име, като например на доставчици на агрегирани услуги. Освен това не се предоставят помощи за никакви периоди, когато цените са отрицателни. За да се избегнат съмнения, това се прилага, считано от момента, в който цените станат отрицателни.

▼ **M6**

7. Малките инсталации за електроенергия от възобновяеми източници може да се възползват от помощи под формата на пряко ценово подпомагане, което покрива пълните разходи за експлоатация, и от освобождаване от изискването да продават произведената електроенергия на пазара, в съответствие с член 4, параграф 3 от Директива (ЕС) 2018/2001. За целите на настоящия параграф инсталациите ще се смятат за малки, ако мощността им е под приложимия праг, определен в член 5, параграф 2, буква б) или член 5, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2019/943.

11. Помощи се отпускат единствено в хода на жизнения цикъл на проекта.

Член 43

Оперативна помощ за насърчаване на енергия от възобновяеми източници и от водород от възобновяеми източници в малки проекти и общности за възобновяема енергия

1. Оперативната помощ за насърчаване на енергията от възобновяеми източници и от водород от възобновяеми източници в малки проекти и общности за възобновяема енергия, с изключение на електроенергията, произведена от водород от възобновяеми източници, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. За целите на настоящия член малките проекти се определят, както следва:

- i) за производство или съхранение на електроенергия — проекти с инсталирана мощност, по-малка или равна на 1 MW;
- ii) за потребление на електроенергия — проекти с максимално търсене, по-малко или равно на 1 MW;
- iii) за технологии за производство на топлинна енергия и газ — проекти с инсталирана мощност, по-малка или равна на 1 MW, или еквивалент на такава;
- iv) за производство на водород от възобновяеми източници — проекти с инсталирана мощност, по-малка или равна на 3 MW, или еквивалент на такава;
- v) за производство на биогорива, течни горива от биомаса, биогаз (включително биометан) и газообразни и твърди горива от биомаса — проекти с инсталирана мощност, по-малка или равна на 50 000 тона годишно;
- vi) за проекти, които са 100 % собственост на МСП, и демонстрационни проекти — проекти с инсталирана мощност или максимално търсене, по-малки или равни на 6 MW;
- vii) за проекти, които са 100 % собственост на микропредприятия или малки предприятия само за производство на вятърна енергия — проекти с инсталирана мощност, по-малка или равна на 18 MW.

▼ M6

2а. Помощта за общности за възобновяема енергия е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само за проекти с инсталирана мощност или максимално търсене, по-малки или равни на 6 MW, от всички възобновяеми източници, с изключение само на вятърната енергия, за която помощ се предоставя за инсталации с инсталирана мощност, по-малка или равна на 18 MW.

2б. Оперативна помощ за производството на водород е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само за инсталации, които произвеждат водород изключително от възобновяеми източници.

3. Оперативната помощ за производството на биогорива, течни горива от биомаса, биогаз (включително биометан) и газообразни и твърди горива от биомаса е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само доколкото подпомаганите горива отговарят на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове, и са произведени от суровините, посочени в приложение IX от посочената директива.

5. Помощта се ограничава до минимума, необходим за изпълнение на подпомагания проект или подпомаганата дейност. Това условие се смята за изпълнено, ако помощта съответства на нетните допълнителни разходи („недостига на финансиране“), необходими за постигане на целта на мярката за помощ, в сравнение със съпоставителен сценарий, при който не е предоставена помощ. Подробна оценка на нетните допълнителни разходи не се изисква, когато размерът на помощта се определя посредством конкурентна тръжна процедура, тъй като чрез последната се дава надеждна оценка на минималното равнище на помощта, искана от потенциалните бенефициери.

6. Помощи се отпускат единствено в хода на жизнения цикъл на проекта.

7. Помощи се предоставят като премия в допълнение към пазарната цена или под формата на договор за разлика, като производителите продават своята електроенергия директно на пазара.

8. Бенефициерите подлежат на стандартни отговорности за балансиране. Бенефициерите могат да възложат тези отговорности за балансиране на други предприятия от свое име, като например на колективни потребители. Освен това не се предоставят помощи за никакви периоди, когато цените са отрицателни. За да се избегнат съмнения, това се прилага, считано от момента, в който цените станат отрицателни.

9. Малките инсталации за електроенергия от възобновяеми източници и демонстрационните проекти може да се възползват от помощи под формата на пряко ценово подпомагане, което покрива пълните разходи за експлоатация, и от освобождаване от изискването да продават произведената електроенергия на пазара, в съответствие с член 4, параграф 3 от Директива (ЕС) 2018/2001. За целите на настоящия параграф инсталациите ще се смятат за малки, ако мощността им е под приложимия праг, определен в член 5, параграф 2, буква б) или член 5, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2019/943.

▼ M6

Член 44

Помощи под формата на намаления на данъци по Директива 2003/96/ЕО

1. Схемите за помощ под формата на намаления на данъците, които отговарят на условията в Директива 2003/96/ЕО на Съвета, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Бенефициерите на намаление на данъци се подбират въз основа на прозрачни и обективни критерии.

3. Бенефициерите на намаление на данъци плащат най-малко минималното ниво на данъчно облагане, определено в приложение I към Директива 2003/96/ЕО, с изключение на намаленията:

- а) предоставени въз основа на член 15, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96/ЕО за облагаемите продукти, използвани при фискален контрол в пилотни проекти за технологично развитие на продукти, които са щадящи за околната среда, или продукти от възобновяеми енергийни източници;
- б) предоставени въз основа на член 15, параграф 1, буква б), първо, второ, четвърто и пето тире от Директива 2003/96/ЕО за електроенергия i) от слънчева, вятърна енергия, от енергията на вълните, приливите и отливите или с геотермален произход, ii) от хидравличен произход, произведена в хидроелектрически инсталации, iii) генерирана от метан, изпускан в изоставени въглищни мини, и iv) генерирана от горивни клетки;
- в) предоставени въз основа на член 15, параграф 1, буква б), трето тире от Директива 2003/96/ЕО за електроенергия, генерирана от биомаса или от продукти, произведени от биомаса, доколкото биомасата отговаря на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове;
- г) предоставени въз основа на член 15, параграф 1, буква г) от Директива 2003/96/ЕО за електроенергия, произведена от комбинирано производство на топло- и електроенергия, при условие че комбинираното производство на енергия от когенератори представлява високоефективно комбинирано производство на енергия, както е определено в член 2, точка (34) от Директива 2012/27/ЕС;
- д) предоставени въз основа на член 15, параграф 1, буква л) от Директива 2003/96/ЕО за продукти, които са включени в код по КН 2705, използвани за отопление;
- е) предоставени въз основа на член 16, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО.

4. Схемите за помощ под формата на намаления на данъци може да се основават на намаление на приложимата данъчна ставка или на заплащането на фиксирана сума на компенсацията, или на комбинация от тези два механизма.

5. Намаленията на данъците, предоставени въз основа на член 16, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО, са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само доколкото подпомаганите горива отговарят на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове, и са произведени от суровините, посочени в приложение IX от посочената директива.

▼ M6

*Член 44a***Помощи под формата на намаления на екологични данъци или парафискални такси**

1. Схемите за помощ под формата на намаления на екологични данъци или парафискални такси са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I. Настоящият член не се прилага за намаления на данъци или такси върху енергийните продукти и електроенергията, определени в член 2 от Директива 2003/96/ЕО.

2. Помощта под формата на намаления на екологични данъци или парафискални такси е съвместима единствено когато намаляването дава възможност да се постигне по-висока степен на опазване на околната среда, като към подлежащите на облагане с екологичен данък или такса се включат предприятия, които не биха могли да продължат да извършват стопанските си дейности, без да се приложи намаляването.

3. Само онези предприятия, които не биха могли да продължат да извършват стопанските си дейности, без да се приложи намаляването, отговарят на условията за получаване на помощта. За целите на настоящия член такива са предприятията, чиито производствени разходи биха се увеличили значително поради облагането с екологичен данък или такса, без същевременно да се прилага намаляването, и които не могат да прехвърлят това увеличение върху потребителите. Увеличението на производствените разходи се изчислява като част от brutната добавена стойност за всеки сектор или всяка категория бенефициери.

4. Бенефициерите се избират въз основа на прозрачни, недискриминационни и обективни критерии. Помощта се предоставя по еднакъв начин на всички допустими предприятия от един и същ сектор или развиващи една и съща икономическа дейност, които са в еднакво или сходно фактическо положение по отношение на целите на мярката за помощ.

5. Брутният еквивалент на безвъзмездна помощ не надвишава 80 % от номиналната стойност на данъка или таксата.

6. Схемите за помощ под формата на намаления на екологични данъци или парафискални такси може да се основават на намаляване на приложимата данъчна ставка или на заплащането на фиксирана сума на компенсацията, или на комбинация от тези два механизма.

*Член 45***Инвестиционни помощи за отстраняване на щети върху околната среда, възстановяване на природни местообитания и екосистеми, опазване или възстановяване на биологичното разнообразие и прилагане на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му**

1. Инвестиционните помощи за отстраняване на щети върху околната среда, възстановяване на природни местообитания и екосистеми, опазване или възстановяване на биологичното разнообразие и прилагане на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че са спазени условията, определени в настоящия член и глава I.

▼ M6

2. Помощи по настоящия член може да се предоставят за следните дейности:

- а) отстраняването на щети върху околната среда, включително щетите върху качеството на почвата, повърхностните или подпочвените води, или на морската околна среда;
- б) възстановяването на природните местообитания и екосистемите от западнало състояние;
- в) опазването или възстановяването на биологичното разнообразие или на екосистемите с цел да се допринесе за постигане на добро състояние на екосистемите или за опазването на екосистеми, които вече са в добро състояние;
- г) прилагането на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му.

3. Настоящият член не се прилага към помощи за отстраняване на щети, нанесени от природни бедствия, например земетресения, лавини, свлачища, наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и горски пожари от естествен произход.

4. Настоящият член не се прилага също за помощи за саниране или рехабилитация след затваряне на енергийни централи и минно-добивни или добивни дейности.

5. Без да се засяга Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ или други относими правила на Съюза относно отговорност за щети върху околната среда, когато се установи субектът или предприятието, носещ(о) отговорност за щетите върху околната среда съгласно правото, приложимо във всяка държава членка, този субект или това предприятие финансира необходимите действия за предотвратяване и отстраняване на влошаването на състоянието на околната среда и нейното замърсяване в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, като не се предоставя помощ за действията, които субектът или предприятието законно би бил(о) задължен(о) да извърши. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, включително правни действия, с цел субектът или предприятието — причинител на екологичните щети, да бъде установен(о) и заставено(о) да поеме съответните разходи. Когато субектът или предприятието, носещ(о) отговорност според приложимото право, не може да бъде установен(о) или заставен(о) да поеме разходите за отстраняване на екологичните щети, причинени от него, по-специално защото отговорното предприятие вече не съществува пред закона и няма друго предприятие, което може да се смята за негов правопреемник, включително в икономически план, или когато няма достатъчно финансова сигурност за покриване на разходите за отстраняване на щетите, може да бъде предоставена помощ за подпомагане на дейностите по отстраняване на щетите или за възстановяване. Не се предоставят помощи за прилагане на компенсаторните мерки, посочени в член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета⁽²⁾. Помощ по настоящия член може да се предоставя, за да се покрият допълнителните разходи, необходими за увеличаване на обхвата или амбицията на тези мерки, така че да се надхвърлят правните задължения по член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО.

⁽¹⁾ Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56).

⁽²⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

▼ **M6**

6. За инвестиции в отстраняването на щети върху околната среда или възстановяването на природни местообитания и екосистеми допустимите разходи включват разходите, направени за действията по саниране или възстановяване, без увеличаването на стойността на земята или имота.

7. Оценките на увеличението на стойността на земята или имота вследствие на саниране или рехабилитация се извършват от независим квалифициран експерт.

8. За инвестиции за опазването или възстановяването на биологичното разнообразие и за прилагането на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му допустимите разходи са общите разходи за действията, водещи до принос за опазването или възстановяването на биологичното разнообразие или до прилагането на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му.

9. Интензитетът на помощта не надхвърля:

- а) 100 % от допустимите разходи за инвестиции в отстраняването на щети върху околната среда или възстановяването на природни местообитания и екосистеми;
- б) 70 % от допустимите разходи за инвестиции в опазването или възстановяването на биологичното разнообразие и в природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му.

10. Интензитетът на инвестициите за опазването или възстановяването на биологичното разнообразие и за прилагането на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощ, предоставена на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощ, предоставена на средни предприятия.

*Член 46***Инвестиционни помощи за енергийнонеэффективно централно отопление и/или охлаждане**

1. Инвестиционните помощи за изграждане, разширяване или модернизиране на енергийнонеэффективни централни отоплителни и/или охладителни системи, които включват изграждане, разширяване или модернизиране на инсталации за производство и съхранение на енергия за отопление или охлаждане и/или начини за съхранение на топлинна енергия и/или разпределителната мрежа, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощ се предоставя единствено за изграждането, разширяването или модернизирането на централни отоплителни и/или охладителни системи, които са или ще станат енергийнонеэффективни по смисъла на член 2, точка (41) от Директива 2012/27/ЕС. Ако системата все още не е станала напълно енергийно ефективна в резултат на подпомаганите работи по разпределителната мрежа, последващите модернизации, изисквани за изпълнение на условията, включени в определението за енергийно ефективни районни отоплителни и/или охладителни системи, започват по отношение на съоръжения за производство и съхранение на енергия за отопление и/или охлаждане, за които се предоставят помощи, в рамките на три години от започването на подпомаганите работи по разпределителната мрежа.

▼ M6

3. Помощи може да се предоставят за производство на енергия, основащо се на възобновяеми енергийни източници, включително чрез термопомпи, които съответстват на изискванията в приложение VII към Директива (ЕС) 2018/2001, отпадна топлина или високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, както и за начини за съхранение на топлинна енергия. Помощта за производство на енергия чрез използване на отпадъци може да се основава или на отпадъци, които отговарят на определението за възобновяеми енергийни източници, или на отпадъци, използвани за гориво в инсталации, които отговарят на определението за високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия. По отношение на отпадъците, използвани като гориво, не трябва да се заобикаля принципът за йерархията на отпадъците, както е определен в член 4, точка (1) от Директива 2008/98/ЕО.

4. Не се предоставя помощ за изграждането или модернизирването на работещи с изкопаеми горива съоръжения за производство на енергия, с изключение на природния газ. Помощ за изграждането или модернизирването на работещи с природен газ съоръжения за производство на енергия може да се предоставя само ако бъде гарантирано постигането на целите в областта на климата за 2030 г. и 2050 г. в съответствие с приложение I, раздел 4.30 от Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139.

5. Помощ за модернизации на мрежи за съхранение и разпределение, които пренасят отоплителна и охладителна енергия, генерирана въз основа на изкопаеми горива, може да бъде предоставена само когато са спазени всички условия, описани по-долу:

a) разпределителната мрежа е или става подходяща за пренос на отоплителна или охладителна енергия, генерирана от възобновяеми енергийни източници и/или отпадна топлина;

b) модернизацията не води до засилено производство на енергия от изкопаеми горива, с изключение на природния газ. В случай на модернизация на съхранението или на мрежата, която разпределя отоплителна и охладителна енергия, генерирана от природен газ, доколкото модернизацията води до засилено производство на енергия от природен газ, тези производствени съоръжения е необходимо да бъдат в съответствие с целите в областта на климата за 2030 г. и 2050 г. съгласно приложение I, раздел 4.31 от Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139.

6. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи, свързани с изграждането или модернизирването на енергийно ефективна централна отоплителна и/или охладителна система.

7. Интензитетът на помощта не превишава 30 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

8. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, при които се използват единствено възобновяеми енергийни източници, отпадна топлина или комбинация от двете, включително комбинирано производство на енергия от възобновяеми енергийни източници.

9. Като алтернатива на параграф 7 интензитетът на помощта може да достигне до 100 % от недостига на финансиране. Помощта се ограничава до минимума, необходим за изпълнение на подпомагания проект или подпомаганата дейност. Това условие е изпълнено, ако помощта съответства на недостига на финансиране, както е определено в член 2, точка (118). Подробна оценка на нетните допълнителни разходи не се изисква, когато размерът на помощта се определя посредством конкурентна тръжна процедура, тъй като чрез последната се дава надеждна оценка на минималното равнище на помощта, искана от потенциалните бенефициери.

▼ M6

Член 47

Инвестиционни помощи за ефективност на ресурсите и за подпомагане на прехода към кръгова икономика

1. Инвестиционните помощи за ефективност на ресурсите и кръговост са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощта се предоставя за следните видове инвестиции:

а) инвестиции, с които се подобрява ефективността на ресурсите чрез едно от следните, или и двете:

i) нетно намаление на ресурсите, употребени за производството на дадено количество продукт, в сравнение с предшестващ производствен процес, използван от бенефициера, или с алтернативни проекти или дейности, изброени в параграф 7. Употребените ресурси включват всички употребени материални ресурси с изключение на енергията, а намалението се определя чрез измерване или приблизително определяне на потреблението преди и след изпълнението на мярката за помощ, като се има предвид всяка корекция за външни условия, които може да засегнат потреблението на ресурси;

ii) смяна на първични суровини с вторични (използвани повторно или оползотворени, включително рециклирани) суровини;

б) инвестиции за предотвратяване и намаляване на произвежданите отпадъци, подготовка за повторна употреба, обеззаразяване и рециклиране на отпадъците, произведени от бенефициера, или инвестиции за подготовка за повторна употреба, обеззаразяване и рециклиране на отпадъци, произведени от трети страни, които в противен случай биха останали неизползвани или биха били обезвредени или третиране чрез операция за третиране, която стои на по-ниско място в приоритетния ред на йерархията на отпадъците, посочена в член 4, точка (1) от Директива 2008/98/ЕО, или по не толкова ефективен от гледна точка на ресурсите начин, или биха довели до по-ниско качество на резултата от рециклирането;

в) инвестиции за събиране, сортиране, обеззаразяване, предварително преработване и третиране на други продукти, материали или вещества, произведени от бенефициера или трети страни, които в противен случай биха останали неизползвани или биха били използвани по не толкова ефективен от гледна точка на ресурсите начин;

г) инвестиции за разделното събиране и сортиране на отпадъци с оглед на подготовката им за повторна употреба или рециклиране.

3. Помощите за операции за обезвреждане и оползотворяване на отпадъци с цел генериране на енергия не са освободени по настоящия член от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

▼M6

4. Помощта не освобождава предприятията, генериращи отпадъци, от всякакви разходи или задължения, свързани с третирането на отпадъци, за които те носят отговорност съгласно правото на Съюза или националното право, включително съгласно схеми за разширена отговорност на производителя, или от разходи, които следва да се считат за нормални разходи за едно предприятие.

5. С помощта не трябва да се стимулира произвеждането на отпадъци или увеличеното използване на ресурси.

6. Инвестициите, свързани с технологии, представляващи вече икономически изгодна и установена търговска практика в целия Съюз, не се освобождават съгласно настоящия член от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

7. Допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи, определени чрез сравняване на общите инвестиционни разходи по проекта с тези на не толкова екологосъобразен проект или дейност, което е един от следните елементи:

- а) съпоставителен сценарий, който се състои в сравнима инвестиция, която би била надеждно реализирана в нов или предшестващ производствен процес без помощ и с която не се постига същото равнище на ефективност по отношение на ресурсите;
- б) съпоставителен сценарий, който се състои в третиране на отпадъци чрез операция за третиране, която стои на по-ниско място в приоритетния ред на йерархията на отпадъците, посочена в член 4, точка (1) от Директива 2008/98/ЕО, или третиране на отпадъците, другите продукти, материалите или веществата по не толкова ефективен от гледна точка на ресурсите начин;
- в) съпоставителен сценарий, който се състои в сравнима инвестиция в конвенционален производствен процес, в който се използва първична или изходна суровина, ако полученият вторичен (повторно използваният или оползотвореният) продукт технически и икономически е взаимозаменяем с първичния продукт

Във всички ситуации, изброени в първа алинея, букви а) и в), съпоставителният сценарий съответства на инвестиция със сравними производителност и жизнен цикъл, която отговаря на стандартите на Съюза, които вече са в сила. Съпоставителният сценарий е надежден с оглед на правните изисквания, пазарните условия и стимулите.

Когато инвестицията се състои в инсталирането на допълнителен компонент към вече съществуващо съоръжение, за което няма по-малко екологосъобразен еквивалент, или когато кандидатът за помощ е в състояние да докаже, че инвестицията не би се реализирала, без да се отпусне помощ, допустимите разходи са общите инвестиционни разходи.

8. Интензитетът на помощта не надхвърля 40 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

▼B

9. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

▼ **M6**

10. Не се предоставят помощи по силата на настоящия член за инвестиции, предприети с цел спазване на стандартите на Съюза, които вече са приети и са влезли в сила. Помощ може да се предоставя по настоящия член за инвестиции, предприети за спазване на стандартите на Съюза, които са приети, но все още не са в сила, при условие че инвестицията се изпълнява и завършва поне 18 месеца преди датата на влизане в сила на стандарта.

*Член 48***Инвестиционни помощи за енергийна инфраструктура**

1. Инвестиционните помощи за изграждането или модернизирването на енергийна инфраструктура са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощите за енергийна инфраструктура, която е частично или изцяло освободена от достъп на трета страна или тарифно регулиране в съответствие със законодателството за вътрешния пазар на електроенергия, не са освободени по настоящия член от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

3. Помощите за инвестиции в проекти за съхранение на електричество и газ не са освободени от задължението за уведомяване съгласно настоящия член.

4. Помощите за газова инфраструктура са освободени от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора единствено когато въпросната инфраструктура е предназначена за използване за водород и/или възобновяеми газове, или се използва за пренос на водород или възобновяеми газове, които съставляват повече от 50 % от пренасяното по инфраструктурата гориво.

5. Допустимите разходи включват общите инвестиционни разходи.

6. Интензитетът на помощта може да достигне до 100 % от недостига на финансиране. Помощта се ограничава до минимума, необходим за изпълнение на подпомагания проект или подпомаганата дейност. Това условие е изпълнено, ако помощта съответства на недостига на финансиране, както е определено в член 2, точка (118). Подробна оценка на нетните допълнителни разходи не се изисква, когато размерът на помощта се определя посредством конкурентна тръжна процедура, тъй като чрез нея се дава надеждна оценка на минималното равнище на помощта, искана от потенциалните бенефициери.

*Член 49***Помощи за проучвания и консултантски услуги относно опазването на околната среда и енергийните въпроси**

1. Помощите за проучвания или консултантски услуги, включително за обследване за енергийна ефективност, които са пряко свързани с допустимите за помощ инвестиции по настоящия раздел, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, установени в настоящия член и в глава I.

▼M6

2. Когато цялото проучване или консултантска услуга се отнася до инвестиции, допустими за помощ по настоящия раздел, допустимите разходи са разходите за проучването или консултантската услуга. Когато само част от проучването или консултантската услуга се отнася до инвестиции, допустими за помощ по настоящия раздел, допустимите разходи са разходите за частта от проучването или консултантската услуга, която е свързана с тези инвестиции.

2а. Помощи се предоставят, независимо дали констатациите от проучването или консултантската услуга бъдат последвани от инвестиция, допустима за помощ съгласно настоящия раздел.

3. Интензитетът на помощта не превишава 60 % от допустимите разходи.

4. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 20 процентни пункта за проучвания или консултантски услуги, предприети от името на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за проучвания или консултантски услуги, предприети от името на средни предприятия.

5. Не се предоставят помощи за обследване за енергийна ефективност с цел спазване на Директива 2012/27/ЕС, освен когато обследването за енергийна ефективност не е в допълнение към задължителното енергийно обследване по силата на посочената директива.

▼B

РАЗДЕЛ 8

Помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия

Член 50

Схеми за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия

1. Схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от земетресения, лавини, свличания, наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и горски пожари, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощи се предоставят, ако са изпълнени следните условия:

- а) компетентните държавни органи на държавата членка официално са признали характера на събитието като природно бедствие; и
- б) налице е пряка причинно-следствена връзка между природното бедствие и щетите, понесени от засегнатото предприятие.

3. Схемите за помощ, свързани с конкретно природно бедствие, се въвеждат най-късно три години след като е настъпило събитието. Помощи по такива схеми се предоставят до четири години след настъпване на събитието.

4. Допустимите разходи включват разходите, възникнали вследствие на нанесените щети като пряко последствие от природното бедствие, оценени от независим експерт, признат от компетентния национален орган или от застрахователна компания. Тези щети могат да включват материални щети, причинени на

▼B

активи, например сгради, оборудване, машини, запаси, и загуби на приходи поради пълното или частично спиране на дейността за максимален период от шест месеца, считано от настъпването на бедствието. Изчисляването на материалните щети се основава на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди бедствието. Те не надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна цена, причинено от бедствието, т.е. разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и веднага след бедствието. Загубата на приходи се изчислява въз основа на финансовите данни на засегнатото предприятие (печалба преди лихви и данъци (ЕВИТ), амортизация и разходи за труд, свързани единствено с обекта, засегнат от природното бедствие) чрез сравнение на финансовите данни за шестте месеца след настъпване на бедствието със средната стойност за три години, избрани от петте години преди настъпването на бедствието (с изключение на двете години с най-добрия и с най-лошия финансов резултат) и се изчислява за същия шестмесечен период от годината. Щетите се изчисляват на равнището на отделния бенефициер.

5. Помощите и всички други получени плащания за компенсация на щетите, включително плащанията по застрахователни полици, не надхвърлят 100 % от допустимите разходи.

*РАЗДЕЛ 9****Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони****Член 51***Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони**

1. Помощите за пътнически въздушен и морски транспорт са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква а) от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Цялата помощ е в полза на крайните потребители, чието място на обичайно пребиваване е в отдалечени региони.

3. Помощите се предоставят за пътнически транспорт по маршрут, свързващ летище или пристанище в отдалечен регион с друго летище или пристанище на територията на Европейското икономическо пространство.

4. Помощите се предоставят без дискриминация по отношение на самоличността на превозвача или вида услуга и без ограничение по отношение на точния маршрут към или от отдалечен регион.

5. Допустимите разходи включват цената на билета за отиване и връщане от или до отдалечения регион, включително всички данъци и такси, фактурирани от превозвача на потребителя.

6. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

▼B*РАЗДЕЛ 10**Помощи за ширококоловитови инфраструктури***▼M6***Член 52***Помощи за фиксирани ширококоловитови мрежи**

1. Помощта за разгръщането на фиксирана ширококоловитова мрежа е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи са всички разходи за изграждането, управлението и експлоатацията на фиксирана ширококоловитова мрежа. Максималният размер на помощта за даден проект се определя въз основа на състезателна процедура за подбор, определена в параграф 6, буква а). Когато инвестиция се извършва в съответствие с параграф 6, буква б) без състезателна процедура за подбор, размерът на помощта не надвишава разликата между допустимите разходи и обичайната оперативната печалба на инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания и се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства. За да бъде реалистично предвидена мярката, е необходимо да се вземат предвид всички разходи и всички приходи, които се очаква да възникнат през целия икономически жизнен цикъл на инвестицията.

3. Допустими са следните алтернативни видове инвестиции:

- а) разгръщане на фиксирана ширококоловитова мрежа за свързване на домакинствата и движещите сили на социално-икономическото развитие в райони, където няма мрежа, която да осигурява скорост на изтегляне от поне 100 Mbps при условия на върхово натоварване (прагови скорости) и да съществува или да е надеждно планирана да бъде разгръната в рамките на съответния времеви хоризонт. Това се потвърждава чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с член 4;
- б) разгръщане на фиксирана ширококоловитова мрежа за свързване на движещите сили на социално-икономическото развитие в райони, където има само една мрежа, осигуряваща скорост на изтегляне от поне 100 Mbps, но не повече от 300 Mbps, при условия на върхово натоварване (прагови скорости), и тази мрежа съществува или е надеждно планирана да бъде разгръната в рамките на съответния времеви хоризонт. Това се потвърждава чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с член 5.

4. Райони, в които има поне една мрежа, която може да бъде модернизирана, за да се осигури скорост на изтегляне от поне 1 Gbps при условия на върхово натоварване, не са допустими за интервенции съгласно параграф 3, букви а) и б). Дадена мрежа се смята за подходяща за модернизация с цел да се осигури скорост на изтегляне от поне 1 Gbps при условия на върхово натоварване, ако тази скорост може да се постигне с маргинални инвестиции, например ако се модернизира активното оборудване, без значителни инвестиции в ширококоловитова инфраструктура.

5. Картографирането и обществената консултация за целите на параграф 3 отговарят на следните кумулативни изисквания:

- а) при картографирането се определят целевите географски региони, които е планирано да бъдат обхванати от публичната интервенция, и се вземат предвид всички съществуващи фиксирани ширококоловитови мрежи. Картографирането се извършва:

▼ **M6**

- i) за фиксирани жични мрежи — на ниво адрес, въз основа на свързани към мрежата помещения;
- ii) за фиксирани безжични мрежи за достъп — на ниво адрес, въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежи с максимални размери 100x100 метра.

Когато разгръщането на мрежата включва едновременно разгръщане на мрежата за достъп и ограничено разгръщане на необходимата допълнителна мрежа за пренос на данни, за да се позволи функционирането на мрежата за достъп, не се изисква картографиране на мрежите за пренос на данни.

До всички елементи на методиката и съответните технически критерии, използвани за картографирането на целевите региони, трябва да се осигури публичен достъп. Картографирането винаги се утвърждава посредством обществена консултация;

- б) обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуване на основните характеристики на планираната публична интервенция и списъка на целевите географски региони, набелязани при картографирането в съответствие с буква а). Тази информация трябва да бъде предоставена на публично достъпен уебсайт на регионално и национално равнище. В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да представят коментари относно планираната публична интервенция и обоснована информация в съответствие с буква а) относно своите мрежи, които предоставят посочените в параграф 3 прагови скорости, съществуващи или надеждно планирани да бъдат разгърнати в целевия регион в рамките на съответния времеви хоризонт. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

6. Интервенцията носи значително подобрение (съществена промяна) в сравнение с мрежите, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт, както е установено чрез картографиране и обществена консултация, проведена в съответствие с параграф 5. Надеждно планираните мрежи се вземат предвид при оценката на съществената промяна единствено ако те самостоятелно биха осигурили ефективност, подобна на тази на планираната с държавно финансиране мрежа в целевите региони в рамките на съответния времеви хоризонт. Съществена промяна настъпва, ако в резултат от интервенцията за предоставяне на субсидии са извършени значителни нови инвестиции в широколентовата мрежа и субсидираната мрежа разкрива съществени нови възможности на пазара по отношение на наличието, капацитета, бързината и конкурентоспособността на услугата за широколентов достъп до интернет в сравнение със съществуващите или надеждно планираните мрежи в рамките на съответния времеви хоризонт. Интервенцията включва повече от 70% инвестиции в широколентова инфраструктура. Във всеки случай чрез допустима интервенция, посочена в параграф 3, трябва да се постигат поне следните подобрения:

- а) за интервенции по параграф 3, буква а) — във финансираната от държавата мрежа скоростта на изтегляне се увеличава поне тройно в сравнение със съществуващите мрежи (целева скорост);
- б) за интервенции по параграф 3, буква б) — във финансираната от държавата мрежа скоростта на изтегляне се увеличава поне тройно в сравнение със съществуващите мрежи и в допълнение се осигурява скорост на изтегляне от най-малко 1 Gbps при условия на върхово натоварване (целева скорост).

▼ M6

7. Помощта се предоставя, както следва:
- а) помощта се предоставя въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта;
 - б) когато помощта се предоставя без състезателна процедура за подбор на публичен орган за разгръщане и управление на фиксирана широколентова мрежа, пряко или чрез вътрешен субект, публичният орган или вътрешният субект, в зависимост от случая, предоставя само услуги на едро, използващи субсидираната мрежа. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна да изгражда или експлоатира мрежата се предоставя посредством открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта.
8. Субсидираната мрежа предлага достъп на едро, както е определен в член 2, точка (139), при справедливи и недискриминационни условия. Чрез дерогация, интервенции, които са допустими съгласно параграф 3, буква а), може да предлагат виртуален необвързан достъп вместо физически необвързан достъп, ако националният регулаторен орган или друг компетентен орган е одобрил предварително продукта за виртуален необвързан достъп. Активен достъп на едро се предоставя за най-малко десет години, считано от началото на експлоатацията на мрежата, а достъпът на едро до широколентовата инфраструктура се предоставя за целия живот на съответните елементи. Достъпът, основан на виртуален необвързан достъп, трябва да бъде предоставен за период от време, равен на жизнения цикъл на инфраструктурата, която е заместена от виртуалния необвързан достъп. Същите условия за достъп се прилагат за цялата мрежа, включително за частите на такава мрежа, за която са използвани съществуващи инфраструктури. Задълженията за достъп се прилагат независимо от промените в собствеността, управлението или функционирането на мрежата. Мрежата осигурява достъп за най-малко три искащи достъп субекта и предоставя най-малко 50% от капацитета на искащите достъп субекти. За да стане достъпът на едро ефективен и да се даде възможност на искащите достъп субекти да предоставят услуги, достъп на едро се предоставя и до части от мрежата, които не са били финансирани от държавата или които може да не са били разгърнати от бенефициера на помощта, например като се предоставя достъп до активно оборудване, дори ако е оставено финансиране само за широколентова инфраструктура.
9. Цената на едро за достъп се основава на един от следните референтни показатели и принципи на ценообразуване:
- а) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними райони с по-голяма конкуренция в държавата членка;
 - б) регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги; или
 - в) разходна ориентация или методика в съответствие със секторната регулаторна рамка.

Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно продуктите за достъп на едро, реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове, свързани с прилагането на настоящия член.

▼ M6

10. Държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, ако размерът на помощта по проекта надхвърля 10 милиона евро.

11. С цел да се гарантира, че помощта ще остане пропорционална и няма да доведе до свръхкомпенсация или кръстосано субсидиране на неподпомогнати дейности, бенефициерът на помощта осигурява разделяне на счетоводството между средствата, използвани за разгръщането и експлоатацията на финансираната от държавата мрежа, и другите средства, с които разполага.

*Член 52a***Помощ за 4G и 5G мобилни мрежи**

1. Помощта за разгръщането на 4G и 5G мрежи е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустими са всички разходи за изграждането, управлението и експлоатацията на пасивни и активни компоненти на мобилна мрежа. Максималният размер на помощта за даден проект се определя въз основа на състезателна процедура за подбор, определена в параграф 7, буква а). Когато инвестиция се извършва в съответствие с параграф 7, буква б) без състезателна процедура за подбор, размерът на помощта не надвишава разликата между допустимите разходи и обичайната оперативната печалба на инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания и се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства. За да бъде реалистично предвидена мярката, е необходимо да се вземат предвид всички разходи и всички приходи, които се очаква да възникнат през целия икономически жизнен цикъл на инвестицията.

3. Разгръщането на мобилни 5G мрежи се предоставя за региони, където не съществуват или не са надеждно планирани да бъдат разгрънати мобилни 4G или 5G мрежи в рамките на съответния времеви хоризонт. Разгръщането на мобилни 4G мрежи се предоставя за региони, където не съществуват или не са надеждно планирани да бъдат разгрънати мобилни 3G, 4G или 5G мрежи в рамките на съответния времеви хоризонт. Съответствието с тези изисквания се проверява чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с член 4.

4. Картографирането и обществената консултация за целите на параграф 3 отговарят на следните кумулативни изисквания:

а) при картографирането ясно се определят целевите географски региони, които е планирано да бъдат обхванати от публичната интервенция, и се вземат предвид всички съществуващи мобилни мрежи. Картографирането се извършва на въз основа на мрежи с максимални размери от 100x100 метра. До всички елементи на методиката и съответните технически критерии, използвани за картографирането на целевите региони, трябва да се осигури публичен достъп. Картографирането винаги се утвърждава посредством обществена консултация;

Когато разгръщането на мрежата включва едновременно разгръщане на мрежата за достъп и ограничено разгръщане на необходимата допълнителна мрежа за пренос на данни, за да се позволи функционирането на мрежата за достъп, не се изисква отделно картографиране на мрежите за пренос на данни;

▼ M6

б) обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуването на основните характеристики на планираната публична интервенция и списъкът на целевите географски региони, набелязани при картографирането в съответствие с буква а). Тази информация трябва да бъде предоставена на публично достъпен уебсайт на регионално и национално равнище. В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да представят коментари относно планираната публична интервенция и обосновава информация в съответствие с буква а) по отношение на своите мобилни мрежи с характеристиките, посочени в параграф 3, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в целевия регион в рамките на съответния времеви хоризонт. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

5. Подпомаганата инфраструктура не се взема предвид по отношение на изпълнението на задълженията за покритие на операторите на мобилни мрежи, които произтичат от условията, свързани с правата за ползване на радиочестотния спектър за 4G и 5G.

6. Интервенцията носи значително подобрение (съществена промяна) в сравнение с мобилните мрежи, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт, както е установено чрез картографиране и обществена консултация, проведена в съответствие с параграф 4. Надеждно планираните мрежи се вземат предвид при оценката на съществената промяна единствено ако те самостоятелно биха осигурили ефективност, подобна на тази на планираната с държавно финансиране мрежа в целевите региони в рамките на съответния времеви хоризонт. Съществена промяна настъпва, ако в резултат от интервенцията за предоставяне на субсидии се извършат значителни нови инвестиции в мобилната мрежа и субсидираната мрежа разкрива съществени нови възможности на пазара по отношение на наличието, капацитета, бързината и конкурентоспособността на услугата за мобилен достъп до интернет в сравнение със съществуващите или надеждно планираните мрежи в рамките на съответния времеви хоризонт. Интервенцията включва повече от 50% инвестиции в широколентова инфраструктура.

7. Помощта се предоставя, както следва:

а) помощта се предоставя въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта;

б) когато помощта се предоставя без състезателна процедура за подбор на публичен орган, който да разгръща и управлява, пряко или чрез вътрешен субект, мобилна мрежа, публичният орган или вътрешният субект, в зависимост от случая, предоставя само услуги на едро посредством субсидираната мрежа. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна да изгражда или експлоатира мрежата се предоставя посредством открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта.

8. Експлоатацията на субсидираната мрежа предлага достъп на едро, както е определен в член 2, точка (139), при справедливи и недискриминационни условия. Активен достъп на едро се предоставя за най-малко десет години, считано от началото на експлоатацията на мрежата, а достъпът на едро до широколентовата

▼ **M6**

инфраструктура се предоставя за целия живот на съответните елементи. Същите условия за достъп се прилагат за цялата мрежа, включително за частите на мрежата, за която са използвани съществуващи инфраструктури. Задълженията за достъп се прилагат независимо от промените в собствеността, управлението или функционирането на мрежата. За да стане достъпът на едро ефективен и да се даде възможност на искащите достъп субекти да предоставят услуги, достъп на едро се предоставя и до части от мрежата, които не са били финансирани от държавата или които може да не са били разгърнати от бенефициера на помощта, например като се предоставя достъп до активно оборудване, дори ако е предоставено финансиране само за широколентова инфраструктура.

9. Цената на едро за достъп се основава на един от следните референтни показатели и принципи на ценообразуване:

- а) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними райони с по-голяма конкуренция в държавата членка;
- б) регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги;
- в) разходна ориентация или методика в съответствие със секторната регулаторна рамка.

Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно продуктите за достъп на едро, реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове, свързани с прилагането на настоящия член.

10. Държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, ако размерът на помощта по проекта надхвърля 10 милиона евро.

11. Използването на мобилна 4G или 5G мрежа, финансирана с държавни средства, за предоставяне на фиксирани безжични услуги за достъп се разрешава единствено в региони, където не съществува мрежа, осигуряваща скорост на изтегляне от най-малко 100 Mbps при условия на върхово натоварване, или не се планира надеждно да се разгърне такава в рамките на съответния времеви хоризонт, при условие че са изпълнени следните кумулативни условия:

- а) при картографирането и обществената консултация се вземат предвид съществуващите или надеждно планираните фиксирани широколентови мрежи, определени в съответствие с член 52, параграф 5;
- б) в подпомаганата 4G или 5G фиксирана безжична мрежа за достъп скоростта на изтегляне се увеличава поне тройно в сравнение със съществуващите или планираните по надежден начин мрежи (целева скорост) съгласно член 52, параграф 5.

12. С цел да се гарантира, че помощта ще остане пропорционална и няма да доведе до свръхкомпенсация или крътосано субсидиране на неподпомогнати дейности, бенефициерът на помощта осигурява разделяне на счетоводството между средствата, използвани за разгръщането и експлоатацията на финансираната от държавата мрежа, и другите средства, с които разполага.

▼ **M4***Член 52б***Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност**

1. Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност, които са финансирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Проектите трябва да отговарят на кумулативните общи условия за съвместимост, посочени в параграф 3. Освен това те трябва да попадат в една от категориите допустими проекти, посочени в параграф 4, и да отговарят на всички специални условия за съвместимост за съответната категория, посочени в този параграф. Само проекти, които се отнасят единствено до елементите и образуванията, посочени във всяка съответна категория в параграф 4, попадат в обхвата на освобождаването по параграф 1.

3. Общите кумулативни условия за съвместимост са както следва:

- а) бенефициерът трябва да осигури финансов принос от най-малко 25 % от допустимите разходи чрез свои собствени ресурси или чрез външно финансиране, което не съдържа публична финансова подкрепа. Когато приносът на бенефициера в размер на 25 % се предоставя чрез външно финансиране посредством инвестиционна платформа, която съчетава различни източници на финансиране, условието външното финансиране да не съдържа публична финансова подкрепа, посочено в предходното изречение, се заменя с изискването в платформата да има поне 30 % частни инвестиции;
- б) допустими за помощта са само разходите, които представляват допустими инвестиционни разходи съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 за разгръщането на инфраструктурата.
- в) проектът трябва да бъде избран в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1153 по един от следните начини:
 - i) от независим финансов посредник, назначен от Комисията въз основа на общоприети насоки за инвестиции;
 - ii) от Комисията посредством състезателна тръжна процедура, основана на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии;
 - iii) от независими експерти, назначени от Комисията;
- г) проектът трябва да дава възможност капацитетът за свързаност да надхвърли изискванията, свързани със съществуващи правни задължения, като тези, които са свързани с правото на ползване на радиочестотен спектър;
- д) проектът трябва да гарантира отворен достъп на едро за трети страни, включително необвързан достъп при справедливи, разумни и недискриминационни условия в съответствие с член 52, параграфи 7 и 8 или член 52а, параграфи 8 и 9, в зависимост от случая.

▼ M4

4. Категориите допустими проекти и специфичните кумулативни условия за съвместимост, приложими за тях, са следните:

а) инвестиции в разгръщането на трансграничен участък от 5G коридор по транспортен коридор, определен в насоките на трансевропейската транспортна мрежа, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 1315/2013 (коридори на трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T)), които отговарят на следните специфични кумулативни специални условия:

- i) проектът се състои от трансграничен участък от 5G коридор, който пресича границата между две или повече държави членки или пресича границата на най-малко една държава членка и най-малко една държава от Европейското икономическо пространство;
- ii) трансграничните участъци от 5G коридори, разположени в държава членка, не трябва да представляват общо повече от 15 % от цялата дължина на 5G коридорите по трансевропейската основна транспортна мрежа в тази държава членка, които не са обхванати от съществуващи правни задължения, като например свързаните с правото за ползване на радиочестотен спектър. По изключение, ако държава членка подкрепя разгръщането на трансгранични 5G коридори по своята трансевропейска широкообхватна транспортна мрежа, трансграничните участъци от 5G коридори, разположени в тази държава членка, не трябва да представляват общо повече от 15 % от цялата дължина на 5G коридорите по трансевропейската широкообхватна транспортна мрежа в тази държава членка, които не са обхванати от съществуващи правни задължения, като например свързаните с правото на ползване на радиочестотен спектър;
- iii) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в 5G мобилната мрежа, подходящи за свързани и автоматизирани услуги за мобилност, надхвърлящи маргиналните инвестиции, свързани само с актуализирането на активните елементи на мрежата;
- iv) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура;

б) инвестициите в разгръщането на трансграничен участък от общоевропейска опорна мрежа за терабит в подкрепа на целите на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии чрез свързване на определени изчислителни системи, свръхмощни компютърни съоръжения и инфраструктура за данни, които отговарят на следните специфични кумулативни условия:

- i) чрез проекта се внедряват или придобиват активи за свързаност, включително неотменими права на ползване, неизползвани оптични нишки или оборудване, за изграждането на трансграничен участък от общоевропейската опорна мрежа, която поддържа междусистемната връзка с неограничена връзка от край до край с минимум 1 Tbps, от най-малко две изчислителни съоръжения, суперкомпютърни съоръжения или инфраструктури за данни, които: 1) са доставчици на хостинг за съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии, създадено в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета ⁽¹⁾, или са научноизследователски инфраструктури и

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета от 28 септември 2018 г. за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии ST/10594/2018/INIT (ОВ L 252, 8.10.2018 г., стр. 1).

▼ M4

други изчислителни инфраструктури и инфраструктури за данни, поддържащи водещи научни изследвания и мисии, определени в Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и Регламент (ЕО) № 723/2009 на Съвета, които допринасят за постигането на целите на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии; и 2) са разположени в най-малко две държави членки или най-малко една държава членка и най-малко една членка на европейското научноизследователско пространство;

- ii) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в опорната мрежа, които надхвърлят маргиналните инвестиции, като например инвестициите, свързани с обикновени актуализации или лицензиране на софтуер;
 - iii) придобиването на активи за свързаност се извършва чрез обществена поръчка;
 - iv) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура.
- в) инвестиции в разгръщането на трансграничен участък от опорна мрежа, свързваща инфраструктури за изчисления в облак на някои движещи сили на социално-икономическото развитие, които отговарят на следните кумулативни специфични условия:
- i) проектът свързва инфраструктурите за изчисления в облак на движещи сили на социално-икономическото развитие, които са публични администрации или публични или частни субекти, на които е възложено извършването на услуги от общ интерес или на услуги от общ икономически интерес по смисъла на член 106, параграф 2 от Договора;
 - ii) проектът се състои от трансграничен участък от разгръщането на нови или значителната актуализация на съществуващи трансгранични опорни мрежи, които 1) пресича границата между две или повече държави членки или 2) пресича границата между най-малко една държава членка и най-малко една държава от Европейското икономическо пространство;
 - iii) проектът обхваща най-малко две допустими движещи сили на социално-икономическото развитие по подточка i), всяка от които действа в различна държава членка или в една държава членка и една държава от Европейското икономическо пространство;
 - iv) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в опорната мрежа, които надхвърлят маргиналните инвестиции, като например инвестициите, свързани с обикновени актуализации или лицензиране на софтуер. Проектът има способността да предоставя симетрични скорости на изтегляне и качване от поне кратни на 10Gbps;
 - v) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

▼ M4

- г) инвестиции в разгръщането на подводна кабелна мрежа, които отговарят на следните специфични кумулативни условия:
- i) проектът се състои от трансграничен участък на подводна кабелна мрежа, който 1) пресича границата между две или повече държави членки или 2) пресича границата на най-малко една държава членка и най-малко една държава от Европейското икономическо пространство. Като алтернатива субектът, който получава помощ, гарантира само предоставянето на услуги на едро, а подкрепяната инфраструктура подобрява свързаността на най-отдалечените европейски региони, отвъдморските територии или островните региони дори в рамките на една държава членка;
 - ii) проектът не трябва да се отнася до маршрути, които вече се обслужват от най-малко две съществуващи или предвидени по надежден начин опорни инфраструктури;
 - iii) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в подводна кабелна мрежа чрез разполагане на нов или свързване със съществуващ подводен кабел, отстраняване на дублирания и надхвърляне на маргиналните инвестиции. Проектът има способността да предоставя надеждно симетрични скорости на изтегляне и качване от най-малко 1Gbps;
 - iv) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура.

▼ M6*Член 52в***Ваучери за свързаност**

1. Помощта под формата на схема за ваучери за свързаност в полза на потребителите с цел улесняване на дистанционната работа, онлайн образованието, услугите за обучение или за МСП е съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Срокът на действие на схемата за ваучери не надвишава 3 години. Валидността на ваучерите за крайни ползватели не може да надвишава 2 години.
3. Допустими са следните категории ваучери:
 - а) ваучери за потребители и МСП, които да ги използват за абонамент за нова услуга за ширококолов достъп до интернет или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорости на изтегляне от най-малко 30 Mbps при условия на върхово натоварване, ако всички доставчици на електронни съобщителни услуги, осигуряващи скорост на изтегляне от най-малко 30 Mbps при условия на върхово натоварване, са допустими по схемата. Ваучерите не се предоставят за преминаване към друг доставчик, предлагащ същите скорости, като скоростите, които са вече налични съгласно съществуващия абонамент, или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорости на изтегляне от най-малко 30 Mbps при условия на върхово натоварване;
 - б) ваучери за МСП, които да ги използват за абонамент за нова услуга за ширококолов достъп до интернет или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорости на изтегляне от най-малко 100 Mbps при условия на

▼ M6

върхово натоварване, ако всички доставчици на електронни съобщителни услуги, осигуряващи скорост на изтегляне от най-малко 100 Mbps при условия на върхово натоварване, са допустими по схемата. Ваучерите не се предоставят за преми-наване към друг доставчик, предлагащ същите скорости, като скоростите, които са вече налични съгласно съществуващия абонамент, или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорости на изтегляне от най-малко 100 Mbps при условия на върхово натоварване.

4. Ваучерите обхващат до 50 % от допустимите разходи. Допустимите са разходите за месечна такса, стандартните разходи за настройка и терминалните устройства, необходимите на крайните ползватели, за да могат да използват широколентовите услуги със скоростите, посочени в параграф 3. Разходите за вътрешно окабеляване и ограничено разполагане в частна собственост на крайни ползватели или в публична собственост в близост до частна собственост на крайни ползватели също може да отговарят на условията, доколкото са необходими и подпомагат предоставянето на услугата. Ваучерът се изплаща от публичните органи пряко на крайните ползватели или пряко на избрания от крайните ползватели доставчик на услуги.

5. Ваучери не се предоставят за региони, в които няма мрежа, предоставяща отговарящите на условията услуги, посочени в параграф 3. Държавите членки трябва да проведат обществена консултация чрез публикуване на основните характеристики на схемата и на списъка с целеви географски региони на публично достъпен уебсайт на регионално и национално равнище. В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да коментират проектомарката и да представят обоснована информация относно съществуващите мрежи, които са в състояние надеждно да осигурят скоростта, посочена в параграф 3. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

6. Ваучерите трябва да бъдат технологично неутрални. Схемите гарантират еднакво третиране на всички възможни доставчици на услуги и в тях се предлага на крайните ползватели възможно най-широк избор от доставчици, независимо от използваните технологии. За тази цел държавите членки създават онлайн регистър на всички допустими доставчици на услуги или да приложат еквивалентен алтернативен метод, за да осигурят откритост, прозрачност и недискриминационен характер на публичната интервенция. Крайните ползватели имат възможност да се запознаят с тази информация за всички предприятия, които могат да предоставят допустимите услуги. Всички предприятия, които могат да предоставят допустими услуги, имат право, при поискване, да бъдат включени в онлайн регистъра или на всяко алтернативно място, избрано от държавата членка.

7. За да се сведат до минимум нарушенията на пазара, държавите членки извършват пазарна оценка, като идентифицират отговарящите на условията доставчици в региона и събират информация за изчисляване на пазарния им дял, използването на допустимите услуги и цените им. Помощ се отпуска само ако в пазарната оценка бъде установено, че схемата е замислена достатъчно широко, за да не облагодетелства неоправдано ограничен брой доставчици, и че не води до засилване на (местната) пазарната мощ на определени доставчици.

8. Когато даден доставчик на широколентови услуги е вертикално интегриран и има пазарен дял на дребно над 25 % на съответния пазар за достъп на едро, за да бъде допустим този доставчик, той трябва да предлага продукти за достъп на едро, на чиято основа всеки, който търси достъп, да може да предоставя допустимите услуги при скоростта, посочена в параграф 3, при открити, прозрачни и недискриминационни условия.

▼ M6

Цената на едро за достъп се определя според един от следните референтни показатели и принципи на ценообразуване:

- а) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними райони с по-голяма конкуренция в държавата членка;
- б) регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги;
- в) разходна ориентация или методика в съответствие със секторната регулаторна рамка.

Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно продуктите за достъп на едро, реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно споровете, свързани с прилагането на настоящия член.

*Член 52g***Помощ за мрежи за пренос на данни**

1. Помощта за разгръщането на мрежа за пренос на данни е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустими са всички разходи за изграждането, управлението и експлоатацията на мрежа за пренос на данни. Максималният размер на помощта за даден проект се определя въз основа на състезателна процедура за подбор, определена в параграф 6, буква а). Когато инвестиция се извършва в съответствие с параграф 6, буква б) без състезателна процедура за подбор, размерът на помощта не надвишава разликата между допустимите разходи и обичайната оперативната печалба на инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания и се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства. За да бъде реалистично предвидена мярката, се изисква да се вземат предвид всички разходи и всички приходи, които се очаква да възникнат през целия икономически жизнен цикъл на инвестицията.

3. Разгръщането на мрежи за пренос на данни се разполага в региони, където не е налична мрежа за пренос на данни чрез оптични кабели или други технологии, чрез които може да се осигури същата ефективност като на оптичните кабели, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт. Това се потвърждава чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с член 4.

4. Картографирането и обществената консултация за целите на параграф 3 отговарят на следните кумулативни изисквания:

- а) при картографирането се определят целевите региони за публична интервенция във връзка с мрежи за пренос на данни и се вземат предвид всички съществуващи такива мрежи. До всички елементи на методиката и съответните технически критерии, използвани за картографирането на целевите региони, трябва да се осигури публичен достъп. Картографирането винаги се утвърждава посредством обществена консултация;

▼ M6

б) обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуване на основните характеристики на планираната публична интервенция и списъка на регионите, набелязани при картографирането в съответствие с буква а). Тази информация трябва да бъде предоставена на публично достъпен уебсайт на регионално и национално равнище. В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да представят коментари относно планираната публична интервенция и обоснована информация в съответствие с буква а) относно мрежите за пренос на данни, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

5. Интервенцията носи значително подобрение (съществена промяна) в сравнение с мрежите за пренос на данни, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт, както е установено чрез картографиране и обществената консултация, проведена в съответствие с параграф 4. Надеждно планираните мрежи се вземат предвид при оценката на съществената промяна единствено ако те самостоятелно биха осигурили ефективност, подобна на тази на планираната с държавно финансиране мрежа в целевите региони в рамките на съответния времеви хоризонт. Съществена промяна настъпва, ако в резултат от интервенцията за предоставяне на субсидии се извършат значителни нови инвестиции в мрежата за пренос на данни, а субсидираната мрежа за пренос на данни е на основата на оптични кабели или други технологии, чрез които може да се осигури същата ефективност като на оптичните кабели, за разлика от съществуващите или надеждно планираните в рамките съответния времеви хоризонт мрежи. Интервенцията трябва да включва повече от 70% инвестиции в широколентова инфраструктура.

6. Помощта се предоставя, както следва:

а) помощта се предоставя въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта;

б) когато помощта се предоставя без състезателна процедура за подбор на публичен орган, който да разгръща и управлява, пряко или чрез вътрешен субект, мрежа за пренос на данни, публичният орган или вътрешният субект, в зависимост от случая, предоставя само услуги на едро посредством субсидираната мрежа. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна да изгражда или експлоатира мрежата се предоставя посредством открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта.

7. Експлоатацията на субсидираната мрежа предлага достъп на едро, както е определен в член 2, точка (139), при справедливи и недискриминационни условия както за фиксираните, така и за мобилните мрежи. Активен достъп на едро се предоставя за най-малко десет години, считано от началото на експлоатацията на мрежата, а достъпът на едро до широколентовата инфраструктура се предоставя за целия живот на съответните елементи. Същите условия за достъп се прилагат за цялата мрежа, включително за частите на такава мрежа, за която са използвани съществуващи инфраструктури. Задълженията за достъп се прилагат независимо

▼ M6

от промените в собствеността, управлението или функционирането на мрежата. Финансираната от държавата мрежа ще обслужва всички фиксирани и мобилни мрежи в целевите области на интервенцията във връзка с мрежи за пренос на данни и ще предоставя най-малко 50 % от капацитета на искащите достъп субекти. За да стане достъпът на едро ефективен и да се даде възможност на търсещите достъп да предоставят услуги, достъп на едро се предоставя и до части от мрежата, които не са били финансирани от държавата или които може да не са били разгърнати от бенефициера на помощта, например като се предоставя достъп до активно оборудване, дори ако е предоставено финансиране само за ширококоленцова инфраструктура.

8. Цената на едро за достъп се основава на един от следните референтни показатели и принципи на ценообразуване:

- а) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними региони с повече конкуренция в държавата членка;
- б) регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги; или
- в) разходната ориентация или методиката в съответствие със секторната регулаторна рамка.

Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно продуктите за достъп на едро, реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове, свързани с прилагането на настоящия член.

9. Държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, ако размерът на помощта по даден проект надхвърля 10 милиона евро.

10. С цел да се гарантира, че помощта ще остане пропорционална и няма да доведе до свръхкомпенсация или кръстосано субсидиране на неподпомогнати дейности, бенефициерът на помощта осигурява разделяне на счетоводството между средствата, използвани за разгръщането и експлоатацията на финансираната от държавата мрежа, и другите средства, с които разполага.

▼ B*РАЗДЕЛ 11****Помощи за култура и опазване на културното наследство****Член 53***Помощи за култура и опазване на културното наследство**

1. Помощите за култура и опазване на културното наследство са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощите се предоставят за следните културни цели и дейности:

▼ M1

- а) музеи, архиви, библиотеки, артистични и културни центрове и средища, театри, кина, оперни театри, концертни зали, други организации за представления на живо, институции, ангажирани със съхраняване на филмовото наследство, и други подобни артистични и културни инфраструктури, организации и институции;

▼B

- б) материално наследство, в това число всички форми на движимо и недвижимо културно наследство и археологически обекти, паметници, исторически обекти и сгради; природно наследство, свързано с културно наследство, или ако е признато официално като културно или природно наследство от компетентните публични органи на държава членка;
 - в) нематериално наследство във всичките му форми, в това число фолклорни обичаи и занаяти;
 - г) художествени или културни прояви и представления, фестивали, изложби и други подобни културни дейности;
 - д) културни и артистични образователни дейности и популяризиране на важното значение на опазването и насърчаването на многообразието от форми на културно изразяване чрез образователни програми и програми за по-голямо популяризиране, включително чрез използване на нови технологии;
 - е) писане, редактиране, продуциране, дистрибуция, цифровизация и издаване на музика и литература, включително преводи.
3. Помощите могат да бъдат във форма на:
- а) инвестиционни помощи, включително помощи за изграждане или модернизиране на културна инфраструктура;
 - б) оперативни помощи.
4. За инвестиционните помощи допустимите разходи включват разходите за инвестиции в материални и нематериални активи, включително:
- а) разходи за изграждане, модернизиране, закупуване, съхраняване или подобряване на инфраструктура, ако поне 80 % от нейния годишен времеви или пространствен капацитет се използват за културни цели;
 - б) разходи за закупуване, включително на лизинг, прехвърляне на собствеността или физическо преместване на културно наследство;
 - в) разходи за опазване, съхраняване, реставрация и рехабилитация на материално и нематериално културно наследство, включително допълнителни разходи за съхранение при подходящи условия, специални инструменти, материали и разходи за документация, научни изследвания, цифровизация и публикуване;
 - г) разходи за подобряване на достъпа на обществеността до културното наследство, включително разходи за цифровизация и други нови технологии, разходи за подобряване на достъпността за лица със специални нужди (по-специално рампи и подемници за хора с увреждания, надписи на брайловата азбука и релефни експонати в музеите) и за насърчаване на културното многообразие по отношение на представянето, програмите и посетителите;
 - д) разходи за културни проекти и дейности, сътрудничество и програми за обмен и безвъзмездни средства, включително разходи за процедури по подбор, разходи за реклама и разходи, направени пряко в резултат на проекта.

▼B

5. За оперативни помощи допустимите разходи включват:
- а) разходите на културната институция или обекта на културно наследство, свързани с непрекъснати или периодични дейности, включително изложби, представления и събития и други подобни културни дейности, които се извършват в обичайния ход на стопанската дейност;
 - б) разходи за културни и артистични образователни дейности и за популяризиране на важното значение на опазването и насърчането на многообразието от форми на културно изразяване чрез образователни програми и програми за по-голямо популяризиране, включително чрез използване на нови технологии;
 - в) разходи за подобряване на достъпа на обществеността до културната институция или обектите на културно наследство и дейности, включително разходи за цифровизация и за използване на нови технологии, както и разходи за подобряване на достъпността за лицата с увреждания;
 - г) оперативни разходи, пряко свързани с културния проект или дейност, като например наемането на недвижимо имущество и културни центрове, пътни разходи, материали и консумативи, пряко свързани с културния проект или дейност, архитектурни структури за изложби и сценични декори, заем, лизинг и амортизация на средства, софтуер и оборудване, разходи за право на достъп до произведения, защитени с авторско право, и защитено съдържание от други сходни права на интелектуалната собственост, разходи за реклама и разходи, възникнали като пряк резултат от проекта или дейността; амортизационните разходи и разходите за финансиране са допустими само ако не са покрити с инвестиционна помощ;
 - д) разходи за персонал, работещ за културната институция или обекта на културно наследство или за проекта;
 - е) разходи за консултантски услуги и помощни услуги, предоставяни от външни консултанти и доставчици на услуги, които са възникнали като пряк резултат от проекта.
6. За инвестиционните помощи размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства. През съответния период е позволено операторът на инфраструктурата да задържа разумна печалба.
7. За оперативните помощи размерът на помощта не надхвърля необходимото за покриване на оперативната загуба и разумна печалба за съответния период. Това изискване се гарантира предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼M6

8. За помощи, които не надхвърлят 2,2 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива на прилагането на метода, посочен в параграфи 6 и 7.

▼B

9. ► **M1** За дейностите, определени в параграф 2, буква е), максималният размер на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и скотираните приходи на проекта или 70 % от допустимите разходи. ◀ Приходите се приспадат от допустимите разходи предварително или чрез механизъм за възстановяване на средства. Допустимите разходи включват разходите за издаване на музикални и литературни произведения, включително авторските такси (разходите за авторски права), разходите за преводачи, разходите за издатели, други издателски разходи (изчитане, коректура и рецензиране на текстове), разходите за форматиране и предпечатна подготовка и разходите за печат и публикуване в интернет.

10. Помощите за вестници и списания, независимо от това дали те са в хартиен или електронен формат, не са допустими съгласно настоящия член.

*Член 54***Схеми за помощ за аудио-визуални произведения**

1. Схемите за помощ в подкрепа на писането на сценарии, разработката, производството, разпространението и рекламата на аудио-визуални произведения са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. С помощите се подпомага културен продукт. За да се избегнат очевидни грешки в квалифицирането на даден продукт като културен продукт, всяка държава членка предвижда ефективни процедури, например подбор на предложения от едно или повече лица, упълномощени да подбират или проверяват предложенията спрямо предварително определен списък с културни критерии.

3. Помощите могат да бъдат под формата на:

- а) помощи за производството на аудио-визуални произведения;
- б) помощи на предпроизводствен етап; и
- в) помощи за разпространение.

4. Когато държава членка обвърже помощта със задължения за териториалност на разходите, при схемите за помощи за производство на аудио-визуални произведения може:

- а) да се изисква до 160 % от помощта, предоставена за производството на дадено аудио-визуално произведение, да бъдат изразходвани на територията на държавата членка, която отпуска помощта; или
- б) помощта, предоставена за производството на дадено аудио-визуално произведение, да бъде изчислена като процент от разходите за производствени дейности в държавата членка, предоставяща помощта, обикновено в случай на схеми за помощ под формата на данъчни стимули.

▼M1

И в двата случая максималните разходи, обвързани със задължения за териториалност на разходите, в никакъв случай не надхвърлят 80 % от общия бюджет на продукцията.

▼ M1

За да бъдат проектите допустими за подпомагане, държавите членки могат да наложат също и минимално равнище на производствена дейност в съответната територия, като това равнище не надхвърля 50 % от общия производствен бюджет.

▼ B

5. Допустимите разходи включват:

- а) за производствени помощи: общите разходи за производство на аудио-визуални произведения, включително разходите за подобряване на достъпността за лица с увреждания;
- б) за помощи на предпроизводствен етап: разходите за писане на сценарии и създаването на аудио-визуални произведения;
- в) за помощи за разпространение: разходите за разпространение и популяризиране на аудио-визуални произведения.

6. Интензитетът на помощта за производството на аудио-визуални произведения не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

7. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен, както следва:

- а) до 60 % от допустимите разходи за трансгранични продукции, които са финансирани от повече от една държава членка и в които участват продуценти от повече от една държава членка;
- б) до 100 % от допустимите разходи за трудни аудиовизуални произведения и съвместни продукции с участието на държави от списъка на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР/КПР).

8. Интензитетът на помощта за предпроизводствения етап не надхвърля 100 % от допустимите разходи. Ако създадения благодарение на помощта сценарий или проект се превърне в аудио-визуално произведение, като например филм, предпроизводствените разходи се включват в общия бюджет и се вземат предвид при изчисляването на интензитета на помощта. Интензитетът на помощта за разпространение съответства на интензитета на помощта за производство.

9. Помощите не са запазени за конкретни производствени дейности или за отделни части от веригата на стойността на продукцията. Помощите за инфраструктура на филмови студия не са допустими по смисъла на настоящия член.

10. Помощите не са запазени изключително за гражданите на съответната държава и от бенефициерите не се изисква да имат статут на предприятия, учредени по националното търговско право.

*РАЗДЕЛ 12****Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих****Член 55***Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих**

1. Помощите за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼B

2. Спортната инфраструктура не се използва изключително от един единствен професионален спортист. Използването на спортната инфраструктура от други потребители, професионални или непрофесионални спортисти, възлиза поне на 20 % от времеви годишен капацитет. Ако инфраструктурата се използва от няколко ползватели едновременно, се изчисляват съответните части от заетия времеви капацитет.

3. Многофункционалните инфраструктури за отдих се състоят от съоръжения за отдих с многофункционален характер, които предлагат по-специално културни услуги и услуги, свързани с отдих, с изключение на увеселителните паркове и хотелските обекти.

4. Достъпът до спортните инфраструктури или многофункционалните инфраструктури за отдих е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 30 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия, при условие че тези условия да са оповестени публично.

5. Ако спортната инфраструктура се използва от професионални спортни клубове, държавите членки гарантират, че тарифите за използването ѝ се оповестяват публично.

6. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията и/или експлоатацията на спортната инфраструктура или многофункционалната инфраструктура за отдих се извършва на открита, прозрачна и недискриминационна основа, като надлежно се вземат предвид приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.

7. Помощта може да бъде под формата на:

а) инвестиционна помощ, включително помощ за изграждане или модернизиране на спортна инфраструктура и мултифункционална инфраструктура за отдих;

б) оперативна помощ за спортна инфраструктура;

8. За инвестиционните помощи за спортна инфраструктура и мултифункционална инфраструктура за отдих допустимите разходи включват разходите за инвестиции в материални и нематериални активи.

9. За оперативните помощи за спортна инфраструктура допустимите разходи включват оперативните разходи за предоставяне на услуги от инфраструктурата. Оперативните разходи включват разходи за персонал, материали, услуги, възложени на външни изпълнители, комуникации, енергия, поддръжка, наем, управление и др., но не включват амортизационните разходи и разходите за финансиране, ако те са били покрити с инвестиционна помощ.

10. За инвестиционните помощи за спортна инфраструктура и мултифункционална инфраструктура за отдих размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително, въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

11. За оперативните помощи за спортна инфраструктура размерът на помощта не надхвърля оперативната загуба за съответния период. Изпълнението на това изискване се гарантира предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼M6

12. За помощи, които не надхвърлят 2,2 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива на прилагането на метода, посочен в параграфи 10 и 11.

▼B*РАЗДЕЛ 13***Помощи за местни инфраструктури***Член 56***Инвестиционни помощи за местни инфраструктури**

1. Финансирането за изграждане или модернизиране на местни инфраструктури, за инфраструктури, които допринасят за подобряване на търговската и потребителска среда и за модернизиране и развитие на индустриалната основа на местно равнище, е съвместимо с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Настоящият член не се прилага за помощите за инфраструктури, които влизат в обхвата на други раздели от глава III от настоящия регламент, с изключение на раздел 1 „Регионални помощи“. Настоящият член не се прилага също така за летищна и пристанищна инфраструктура.
3. Заинтересовани потребители имат достъп до инфраструктурата на открит, прозрачна и недискриминационна основа. Цената за използването или продажбата на инфраструктурата съответства на пазарната цена.
4. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на експлоатацията на инфраструктурата се извършва по открит, прозрачен и недискриминационен начин, като се зачитат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.
5. Допустимите разходи включват разходите за инвестиции в материални и нематериални активи.
6. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително, въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.
7. Специалната инфраструктура не се освобождава от задължението за уведомяване по смисъла на настоящия член.

▼M1*РАЗДЕЛ 14***Помощи за регионални летища***Член 56а***Помощи за регионални летища**

1. Инвестиционните помощи за летище са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в параграфи 3—14 от настоящия член и в глава I.
2. Оперативните помощи за летище са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в параграфи 3, 4, 10, 15—18 от настоящия член и в глава I.

▼ M1

3. Летището е отворено за всички потенциални ползватели. Ако капацитетът е физически ограничен, помощта се разпределя въз основа на подходящи, обективни, прозрачни и недискриминационни критерии.
4. Помощ не може да бъде предоставена за преместването на съществуващи летища или за изграждането на ново летище за пътнически полети, включително преобразуването на съществуващ авиационен терен в летище за пътнически полети.
5. Въпросната инвестиция не трябва да надвишава това, което е необходимо, за да се отговори на средносрочния очакван трафик въз основа на разумни прогнози за трафика.
6. Инвестиционната помощ не се отпуска на летище, намиращо се в периметър до 100 километра или до 60 минути път с лека кола, автобус, влак или високоскоростен влак от съществуващо летище, от което се извършват редовни въздушни услуги по смисъла на член 2, параграф 16 от Регламент (ЕО) № 1008/2008.
7. Параграфи 5 и 6 не се прилагат за летища със среден годишен пътничкопоток до 200 000 пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена, ако не се очаква инвестиционната помощ да доведе до увеличение на средния годишен пътничкопоток на летището до над 200 000 пътници в рамките на две финансови години след предоставянето на помощта. Инвестиционната помощ, предоставена за такива летища, трябва да е в съответствие с параграф 11 или с параграфи 13 и 14.
8. Параграф 6 не се прилага, когато инвестиционната помощ се отпуска на летище, намиращо се на разстояние до 100 километра от съществуващи летища, от които се извършват редовни въздушни услуги по смисъла на член 2, параграф 16 от Регламент (ЕО) № 1008/2008, при условие че маршрутът между всяко едно от тези други съществуващи летища и летището, получаващо помощта, непременно предполага или време за пътуване чрез превоз по море от общо най-малко 90 минути, или въздушен превоз.
9. Инвестиционната помощ не се отпуска на летища със среден годишен пътничкопоток от повече от три милиона пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена. Съгласно очакванията инвестиционната помощ не трябва да може да доведе до увеличение на средния годишен пътничкопоток на летището над три милиона пътници в рамките на две финансови години след предоставянето на помощта.
10. Помощ не може да се предоставя за летища със среден годишен товаропоток от над 200 000 тона през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена. Съгласно очакванията помощта не следва да може да доведе до увеличение на средния годишен товаропоток на летището от над 200 000 тона в рамките на две финансови години след предоставянето на помощта.
11. Размерът на инвестиционната помощ не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба предварително се приспада от допустимите разходи въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.
12. Допустими са разходите, свързани с инвестициите в летищна инфраструктура, в това число разходите за планиране.

▼ M1

13. Размерът на инвестиционната помощ не трябва да превишава:

- а) 50 % от допустимите разходи за летища със среден годишен пътничкопоток от един до три милиона пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена;
- б) 75 % от допустимите разходи за летища със среден годишен пътничкопоток до един милион пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта е действително предоставена.

14. Максималните интензитети на помощта, определени в параграф 13, могат да бъдат увеличени с 20 процентни пункта за летища, разположени в отдалечени региони.

15. Оперативна помощ не може да се предоставя за летища със среден годишен пътничкопоток от над 200 000 пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена.

16. Размерът на оперативната помощ не надхвърля необходимото за покриване на оперативната загуба плюс разумна печалба за съответния период. Помощта се отпуска под формата на периодични вноски, определени предварително, които не се увеличават през периода, за който е отпусната помощта, или под формата на суми, определени *ex post* въз основа на отчетените оперативни загуби.

17. Оперативна помощ не се изплаща за никоя календарна година, през която годишният пътничкопоток на летището надвишава 200 000 пътници.

18. Оперативна помощ не се отпуска срещу условието да бъдат сключени договорености с конкретни авиокомпаниии относно летищните такси, маркетинговите плащания или други финансови аспекти от дейностите на авиокомпаниите, извършвани на летището.

*РАЗДЕЛ 15***Помощи за пристанища***Член 56б***Помощи за морски пристанища**

1. Помощите за морски пристанища са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M6

1а. Помощ по настоящия член не се предоставя за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане на плавателни съдове с изкопаеми горива, като дизел, природен газ в газообразна форма (сгъстен природен газ — СПГ) и втечнена форма (втечнен природен газ — ВПГ) и втечнен нефтен газ (ВНГ).

▼ M1

2. Допустимите разходи са разходите, включително разходите за планирането на:

- а) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на пристанищни инфраструктури;

▼ M1

б) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на инфраструктури за достъп;

в) драгиране.

▼ M6

2а. За помощите за инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, доставяща електроенергия, водород, амоняк и метанол, допустимите разходи са тези за изграждане, инсталиране, модернизиране или разширяване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво. Тези разходи може да включват разходите за самата инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво или свързаното с нея техническо оборудване, включително фиксирани, мобилни и плаващи съоръжения, за инсталиране или модернизиране на електрически или други компоненти, включително електрически кабели и силови трансформатори, които са необходими за свързване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво към мрежата или към местна единица за производство или съхранение на електроенергия или водород, както и строителни работи, адаптация на земя или път, инсталационни разходи и разходи за получаване на свързаните с това разрешителни.

Допустимите разходи може също така да обхващат инвестиционните разходи за производство на място на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници и инвестиционните разходи на единиците за съхранение, свързани със съхранението на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници. Номиналният производствен капацитет на инсталацията за производство на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници на място не надхвърля максималната обявена изходна мощност или капацитета за зареждане с гориво на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво, към която инсталацията е свързана.

▼ M1

3. Не са допустими разходи, свързани с нетранспортни дейности, включително промишлени производствени съоръжения, извършвани дейност в пристанището, офиси или магазини, както и за пристанищни суперструктури.

4. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията или драгирането. Оперативната печалба се приспада предварително от допустимите разходи въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼ M6

5. Интензитетът на помощта за всяка инвестиция по параграф 2, буква а) не надвишава:

- а) 100 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са до 22 милиона евро;
- б) 80 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са над 22 милиона евро и до 55 милиона евро:
- в) 60 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са над 55 милиона евро и до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква дд).

Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи, определени в параграф 2, букви б) и в) до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква дд).

▼ **M1**

6. Интензитетите на помощта, определени в параграф 5, първа алинея, букви б) и в), могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

7. Всяка концесия или друг вид възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията, управлението или наемането на подпомагана пристанищна инфраструктура се извършва на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна основа.

8. Подпомаганата пристанищна инфраструктура трябва да се предоставя на заинтересованите ползватели на равнопоставена и недискриминационна основа при пазарни условия.

▼ **M6**

8а. Когато се предоставя помощ за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане, доставяща водород, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво вече ще доставя единствено водород от възобновяеми източници. Когато се предоставя помощ за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане, доставяща амоняк или метанол, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво вече ще доставя единствено амоняк и метанол, чието енергийно съдържание се получава посредством възобновяеми източници, различни от биомаса, и които са произведени в съответствие с методиките, определени за възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход в Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове.

9. За помощи, които не надхвърлят 5,5 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива за прилагането на метода, посочен в параграфи 4, 5 и 6.

▼ **M1***Член 56в***Помощи за вътрешни пристанища**

1. Помощите за вътрешни пристанища са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ **M6**

1а. Помощ по настоящия член не се предоставя за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане на плавателни съдове с изкопаеми горива, като дизел, природен газ в газообразна форма (сгъстен природен газ — СПГ) и втечнена форма (втечнен природен газ — ВПГ) и втечнен нефтен газ (ВНГ).

▼ **M1**

2. Допустимите разходи са разходите, включително разходите за планирането на:

- а) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на пристанищни инфраструктури;
- б) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на инфраструктури за достъп;
- в) драгиране.

▼ **M6**

2а. За помощите за инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, доставяща електроенергия, водород, амоняк и метанол, допустимите разходи са тези за изграждане, инсталиране, модернизиране или разширяване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво. Тези разходи може да включват разходите за самата инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво или свързаното с нея техническо оборудване, включително фиксирани, мобилни и плаващи съоръжения, за инсталиране или модернизиране на електрически или други компоненти, включително електрически кабели и силови трансформатори, които са необходими за свързване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво към мрежата или към местна единица за производство или съхранение на електроенергия или водород, както и строителни работи, адаптация на земя или път, инсталационни разходи и разходи за получаване на свързаните с това разрешителни.

Допустимите разходи може също така да обхващат инвестиционните разходи за производство на място на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници и инвестиционните разходи на единиците за съхранение, свързани със съхранението на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници. Номиналният производствен капацитет на инсталацията за производство на електроенергия от възобновяеми източници или водород от възобновяеми източници на място не надхвърля максималната обявена изходна мощност или капацитета за зареждане с гориво на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво, към която инсталацията е свързана.

▼ **M1**

3. Не са допустими разходи, свързани с нетранспортни дейности, включително промишлени производствени съоръжения, извършвани дейност в пристанището, офиси или магазини, както и за пристанищни суперструктури.

4. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията или драгиране. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

5. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква ее).

6. Всяка концесия или друг вид възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията, управлението или наемането на подпомагана пристанищна инфраструктура се извършва на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна основа.

7. Подпомаганата пристанищна инфраструктура трябва да се предоставя на заинтересованите ползватели на равноправна и недискриминационна основа при пазарни условия.

▼ **M6**

7а. Когато се предоставя помощ за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане, доставяща водород, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво вече ще доставя единствено водород от възобновяеми източници. Когато се предоставя помощ за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане, доставяща амоняк или метанол, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво вече ще доставя единствено амоняк и метанол, чието енергийно съдържание се получава посредством възобновяеми източници, различни от биомаса, и които са произведени в съответствие с методиките, определени за възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход в Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове.

▼ M6

8. За помощи, които не надхвърлят 2,2 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива на прилагането на метода, посочен в параграфи 4 и 5.

▼ M4*Раздел 16*

Помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU

*Член 56г***Приложно поле и общи условия**

1. Този раздел се отнася за помощи, включени във финансови продукти, подкрепяни от фонд InvestEU, с които се предоставя помощ на партньори по изпълнението, финансови посредници или крайни бенефициери.

2. Помощта е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в глава I, в настоящия член, както и в член 56д или член 56е.

3. Помощта спазва всички приложими условия, определени в Регламент (ЕС) 2021/523 и в инвестиционните насоки за InvestEU, определени в приложението към Делегиран регламент (ЕС) 2021/1078 на Комисията ⁽¹⁾.

▼ M6

4. Максималните прагове, определени в член 56д и член 56е, се прилагат към общото оставащо финансиране, доколкото това финансиране, предоставено по линия на който и да е финансов продукт, подкрепен от фонд InvestEU, съдържа помощ. Максималните прагове се прилагат:

- а) на проект — в случаите на помощ с установими допустими разходи, обхваната от член 56д, параграфи 2, 3 и 4, член 56д, параграф 5, буква а), подточка i) и член 56д, параграфи 6, 7, 8 и 9;
- б) на краен бенефициер — в случай на помощ без установими допустими разходи, обхваната от член 56д, параграф 5, буква а), подточки ii), iii) и iv), член 56д, параграф 10 и член 56е.

▼ M4

5. Не се предоставят помощи под формата на рефинансиране или гаранции за съществуващи портфейли на финансови посредници.

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2021/1078 на Комисията от 14 април 2021 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на инвестиционните насоки за фонд InvestEU (ОВ L 234, 2.7.2021 г., стр. 18).

▼ **M4***Член 56d***Условия за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU**

1. Помощта за крайния бенефициер по линия на финансов продукт, който се подкрепя от фонд InvestEU:

- а) отговаря на условията, посочени в един от параграфи 2—9; както и
- б) в случай че финансирането е предоставено под формата на заеми в полза на крайния бенефициер, то е с лихвен процент, който съответства най-малко на базовия лихвен процент на референтния лихвен процент, приложим към момента на отпускане на заема.

2. Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност, финансирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент, се предоставят само на проекти, които отговарят на всички общи и специални условия за съвместимост, заложи в член 52б. Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро.

▼ **M6**

3. Помощите за разгръщане на фиксирани широколентови мрежи и помощите за разгръщане на 4G и 5G мобилни мрежи за свързване на някои допустими движещи сили на социално-икономическото развитие отговарят на следните условия:

- а) помощите се отпускат само за проекти, които отговарят на всички условия за съвместимост, посочени съответно в членове 52 и 52а, освен ако не е посочено друго в букви в) и г) от настоящия параграф;
- б) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро;
- в) проектът свързва движещи сили на социално-икономическото развитие, които са публични администрации или публични или частни субекти, на които е възложено извършването на услуги от общ интерес или на услуги от общ икономически интерес по смисъла на член 106, параграф 2 от Договора. Изключват се проекти, включващи елементи или субекти, различни от посочените в настоящата точка;
- г) чрез дерогация от член 52, параграф 4, установената пазарна неефективност трябва да бъде проверена или чрез налично подходящо картографиране, или, когато такова картографиране не е налично, чрез обществена консултация, както следва:
 - и) картографирането може да се счита за подходящо, ако не е по-старо от 18 месеца. При картографирането се определят ясно движещите сили на социално-икономическото развитие, предвидени да бъдат обхванати от публичната интервенция, и се включват всички мрежи, осигуряващи скорост на изтегляне от поне 100 Mbps, но не повече от 300 Mbps, при условия на върхово натоварване (прагови скорости), съществуващи или надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт, които свързват

▼ **M6**

към мрежата помещенията на определена допустима движеща сила на социално-икономическото развитие, посочена в буква в). Картографирането се извършва от компетентен публичен орган. Картографирането се извършва: 1) за изцяло фиксирани мрежи на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения; 2) за фиксирани безжични мрежи за достъп — на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежи с максимални размери 100x100 метра; 3) за мобилни мрежи въз основа на мрежи с максимални размери от 100x100 метра. До всички елементи на методиката и съответните технически критерии, използвани за картографирането на целевите региони, трябва да се осигури публичен достъп. За да се насърчат полезните взаимодействия и опростяването за публичната администрация, за подходящо картографиране по смисъла на настоящата точка може да се счита географско проучване, проведено съгласно член 22 от Директива (ЕС) 2018/1972, ако са изпълнени условията, посочени в настоящата точка;

- ii) обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуване на основните характеристики на планираната публична интервенция на общодостъпен уебсайт на регионално и национално равнище. В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да представят коментари относно планираната публична интервенция и обосновава информацията относно мрежите, осигуряващи скорост на изтегляне от поне 100 Mbps, но не повече от 300 Mbps, при условия на върхово натоварване (прагови скорости), които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт и които свързват към мрежата помещенията на допустима движеща сила на социално-икономическото развитие, посочена в буква в) и определена в съответствие с подточка i), въз основа на информацията: 1) за изцяло фиксирани мрежи — на ниво адрес, въз основа на свързани към мрежата помещения; 2) за фиксирани безжични мрежи за достъп — на ниво адрес, въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежи с максимални размери 100x100 метра; 3) за мобилни мрежи въз основа на мрежи с максимални размери от 100x100 метра. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

▼ **M4**

4. Помощите за производство на енергия и енергийна инфраструктура отговарят на следните условия:

▼ **M6**

- a) помощите се предоставят само за инвестиции в енергийна инфраструктура, която не е освободена от достъп на трети страни, тарифно регулиране и необвързан достъп въз основа на законодателството за вътрешния пазар на електроенергия за следните категории проекти:
 - i) що се отнася до газовата инфраструктура, проекти, включени в основния списък на Съюза с проекти от общ интерес, съдържащ се в приложение VII към Регламент (ЕС) № 347/2013; и
 - ii) всички проекти по отношение на електроенергийната инфраструктура, инфраструктурата за водород и инфраструктурата за въглероден диоксид.
- б) инвестиционните помощи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, отговарят на следните изисквания:
 - i) помощ се предоставя само за нови инсталации, избрани на конкурентна, прозрачна, обективна и недискриминационна основа в съответствие с член 41, параграф 10;

▼ M6

- ii) помощ може да се предоставя за комбинирани проекти за възобновяема енергия и за съхранение на електроенергия или топлинна енергия, ако са спазени изискванията, посочени в член 41, параграф 1а;
- iii) помощ може да се предоставя за комбинирани проекти за съхранение на биогорива, течни горива от биомаса, биогаз (включително биометан) и газообразни и твърди горива от биомаса, ако са спазени изискванията, посочени в член 41, параграф 1а;
- iv) в случай на инсталации, които произвеждат водород от възобновяеми източници, помощи се отпускат само за инсталации, отговарящи на изискванията, посочени в член 41, параграф 3;
- v) в случай на инсталации за производство на биогорива помощ се предоставя само за съоръжения, в които се произвеждат биогорива, които са в съответствие с критериите за устойчивост и икономии на емисиите на парникови газове, посочени в член 29 от Директива (ЕС) 2018/2001 и актовете за нейното изпълнение или нейните делегирани актове, и са съставени от суровините, посочени в приложение IX от посочената директива.

▼ M4

- в) Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект, посочен в буква а) по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро. Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект, посочен в буква б), по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 75 милиона евро.

5. Помощта за социални, образователни, културни инфраструктури и инфраструктури на природното наследство и дейности, отговаря на следните условия:

▼ M6

- а) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля:
 - i) 110 милиона евро на проект за инвестиции в инфраструктура, използвана за предоставяне на социални услуги и за образование; 165 милиона евро на проект за целите и дейностите по опазване на културата и културното наследство, посочени в член 53, параграф 2, включително природното наследство;
 - ii) 33 милиона евро за дейности, свързани със социални услуги;
 - iii) 82,5 милиона евро за дейности, свързани с опазване на културата и културното наследство; и
 - iv) 5,5 милиона евро за образование и обучение.

▼ M4

- б) не се предоставят помощи за обучение, насочено към спазване на националните изисквания за задължително обучение.

▼ M4

6. Помощите за транспорт и транспортна инфраструктура отговарят на следните условия:

- a) помощ за инфраструктура, с изключение на пристанища, се предоставя само за следните проекти:
 - i) проекти от общ интерес съгласно определението в член 3, буква а) от Регламент (ЕС) № 1315/2013, с изключение на проекти, свързани с летищна инфраструктура;
 - ii) връзки с градските възли на трансевропейската транспортна мрежа;
 - iii) подвижен състав само за предоставяне на железопътни транспортни услуги, които не са обхванати от обществена поръчка за услуги по смисъла на Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, при условие че бенефициерът е нов участник;
 - iv) градски транспорт;

▼ M6

- v) инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, която снабдява превозните средства с електроенергия или водород. За подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво, доставяща водород, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. инфраструктурата за зареждане с гориво вече ще доставя единствено водород от възобновяеми източници. Настоящият параграф не се прилага за помощите за инвестиции, свързани с инфраструктура за зареждане с електроенергия и гориво в пристанищата.

▼ M4

- b) помощите за проекти за пристанищна инфраструктура отговарят на следните изисквания:
 - i) помощ се предоставя само за инвестиции в инфраструктура за достъп и пристанищна инфраструктура, които се предоставят на заинтересованите ползватели на равнопоставена и недискриминационна основа при пазарни условия;
 - ii) всяка концесия или друг вид възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията, управлението или наемането на подпомагана пристанищна инфраструктура се извършва на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна основа;
 - iii) помощ не може да се предоставя за инвестиции в пристанищни суперструктури;

▼ M6

- iv) Когато се предоставя помощ за инфраструктура за зареждане с гориво, доставяща водород, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. инфраструктурата за зареждане с гориво вече ще доставя единствено водород от възобновяеми източници. Когато се предоставя помощ за изграждането, инсталирането или модернизирането на инфраструктура за зареждане, доставяща амоняк или метанол, бенефициерът поема ангажимент, че най-късно до 31 декември 2035 г. подпомаганата инфраструктура за зареждане с гориво вече ще доставя единствено амоняк и метанол, чието енергийно съдържание се получава посредством възобновяеми източници, различни от биомаса, и които са произведени в съответствие с методиките, определени за възобновяеми течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход в Директива (ЕС) 2018/2001 и нейните актове за изпълнение или делегирани актове.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1).

▼ M6

- в) номиналният размер на общото финансиране, предоставено по буква а) или б) на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 165 милиона евро.

▼ M4

7. Помощите за други видове инфраструктури отговарят на следните условия:

а) помощ се предоставя само за следните проекти:

- i) инвестиции в инфраструктура за водоснабдяване и отпадъчни води за широката общественост;

▼ M6

- ii) инвестиции за ефективност на ресурсите и кръговост в съответствие с член 47, параграфи 1—6 и параграф 10;

▼ M4

- iii) инвестиции в научноизследователска инфраструктура;

- iv) инвестиции в изграждането или осъвременяването на съоръжения за иновационни клъстери;

▼ M6

- v) инвестиции в инфраструктури за изпитване и експериментиране.

- б) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 110 милиона евро.

▼ M4

8. Помощите за опазване на околната среда, включително опазване на климата, отговарят на следните условия:

а) помощ се предоставя само за следните проекти:

▼ M6

- i) инвестиции, които дават възможност на предприятията да отстраняват или предотвратяват щети върху физическата среда (включително изменението на климата) или природните ресурси, дължащи се на дейности от страна на самия бенефициер или на дейности на друг субект — участник в същия проект, при условие че i) инвестициите не са в оборудване, машини и съоръжения за промишлено производство, при които се използват изкопаеми горива, включително природен газ, без да се засяга възможността за предоставяне на помощи за инсталирането на допълнителни компоненти, чрез които се подобрява равнището на опазване на околната среда на съществуващите оборудване, машини и съоръжения за промишлено производство, в който случай инвестиционните разходи не се отнасят до инсталации, отделящи емисии на CO₂; и ii) в случай на инвестиции в оборудване, машини и съоръжения за промишлено производство, при които се използва водород, бенефициерът се ангажира да използва единствено водород от възобновяеми източници в хода на целия жизнен цикъл на инвестицията. Помощ по настоящата точка не се предоставя за инвестиции, предприети за спазване на стандарти на Съюза, които са приети, освен ако инвестицията не се изпълнява и не завършва поне 18 месеца преди датата на влизане в сила на стандарта;

▼ **M6**

- ii) мерки за подобряване на енергийната ефективност на сграда или предприятие, при условие че инвестициите не са в оборудване, машини или промишлено производство, при които се използват изкопаеми горива, включително природен газ. Помощ по настоящата точка не се предоставя за инвестиции, предприети с цел спазване на стандарти на Съюза, които са приети, освен ако инвестицията не се изпълнява и не завършва поне 18 месеца преди датата на влизане в сила на стандарта. Като изключение помощ може да се предоставя по настоящата буква за инвестиции в сгради, предприятия с цел спазване на минималните стандарти за енергийни характеристики, които отговарят на критериите за стандарти на Съюза, преди те да станат задължителни за съответното предприятие;

▼ **M4**

- iii) възстановяване на замърсени терени, доколкото не е установено юридическото или физическото лице, отговорно за щетите върху околната среда, съгласно приложимото право в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, посочен в член 45, параграф 3;
- iv) проучвания в областта на околната среда;
- v) подобряване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, когато тази дейност допринася за защитата, съхранението или възстановяването на биологичното разнообразие и за постигане на добро състояние на екосистемите или за защита на екосистемите, които вече са в добро състояние;

▼ **M6**

- vi) инвестиционна помощ за покупката на чисти превозни средства, задвижвани поне частично с електроенергия или водород, или за превозни средства с нулеви емисии за автомобилен, железопътен и морски транспорт и за транспорт по вътрешните водни пътища, както и за модернизирането на превозни средства, така че да отговарят на изискванията за чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии.
- b) Без да се засяга буква а), помощта, предоставена за подобряване на енергийната ефективност на сградата, може да се комбинира с помощ за някоя или всички от следните мерки:
- i) инсталирането на оборудване на място за производство на електроенергия, отопление или охлаждане посредством възобновяеми енергийни източници, включително, но не само, слънчеви панели и термопомпи;
 - ii) инсталирането на оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталациите за възобновяема енергия на място;
 - iii) свързването с енергийноэффективна районна отоплителна и/или охладителна система и необходимото за целта оборудване;
 - iv) изграждането и инсталирането на инфраструктурата за презареждане, която да използват ползвателите на сградата, и свързаната инфраструктура, като например изграждане на канали, когато съоръженията за паркиране на автомобили са разположени или в сградата, или физически са близо до нея;
 - v) инсталирането на оборудване за цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната готовност за интелигентно управление, включително пасивно вътрешно окабеляване или структурирано окабеляване за мрежи за данни, както и допълнителната част от ширококоловата инфраструктура в имота, към който принадлежи сградата, но без окабеляване за мрежи за данни извън имота;

▼ M6

- vi) инвестиции в зелени покриви и оборудване за съхранение и употреба на дъждовна вода.

Мярката за помощ не се ползва за подпомагане на инсталирането на енергийно оборудване, при което се използват изкопаеми горива, включително природен газ.

Помощта може да бъде предоставена или на собственика(ците) на сградата, или на наемателя(ите), в зависимост от това кой получава финансирането за проекта.

▼ M4

- в) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект, посочен в буква а), по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 50 милиона евро;
- г) номиналният размер на общото финансиране на проект, посочен в буква б), по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 50 милиона евро на краен бенефициер и на сграда;

▼ M6

- д) помощта за мерки за подобряване на енергийната ефективност може да се отнася и до улесняване на сключването на договори за енергоспестяване, предмет на следните кумулативни условия:
 - i) подкрепата се предоставя на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация, които са доставчици на мерки за подобряване на енергийната ефективност и които са крайните бенефициери на помощта;
 - ii) помощта се предоставя с цел да се улесни сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат по смисъла на член 2, параграф 27 от Директива 2012/27/ЕС;
 - iii) помощта е под формата на първостепенен заем или гаранция за доставчика на мерките за подобряване на енергийната ефективност съгласно договор за енергоспестяване с гарантиран резултат или се състои във финансов продукт, предназначен за рефинансиране на доставчика (например факторинг или форфетиране);
 - iv) номиналната стойност на общото оставащо финансиране, което се предоставя по настоящата точка на даден бенефициер, не надвишава 30 милиона евро.

▼ M4

9. Помощите за научни изследвания, развойна дейност, иновации и цифровизация отговарят на следните условия:

- а) помощ може да се предоставя за:
 - i) фундаментални научни изследвания;
 - ii) промишлени научни изследвания;
 - iii) експериментално развитие;
 - iv) иновации на процеси или иновации на организации за МСП;
 - v) консултантски услуги в областта на иновациите и услуги за подкрепа на иновациите за МСП;
 - vi) цифровизация за МСП;

▼ M4

- б) за проекти, попадащи в обхвата на буква а), точки i), ii) и iii), номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 75 милиона евро. За проекти, попадащи в обхвата на буква а), точки iv), v) и vi), номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 30 милиона евро.

▼ M6

10. МСП или, където е приложимо, малки дружества със средна пазарна капитализация може също така да получат помощ под формата на финансиране по линия на фонда InvestEU в допълнение към категориите помощи, предвидени в параграфи 2—9, при условие че са спазени следните условия:

- а) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер по линия на фонда InvestEU, не надхвърля 16,5 милиона евро и се предоставя на:

- i) МСП, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар и все още не упражняват дейност на никой пазар или упражняват дейност в продължение на по-малко от 10 години, считано от датата на регистрацията си, или в продължение на по-малко от 7 години след първата си търговска продажба; когато периодът на експлоатация в продължение на по-малко от 10 години след регистрацията им или по-малко от седем години след първата им търговска продажба е бил приложен към дадено предприятие, само този период може да се приложи и към всяка последваща помощ съгласно настоящия член за същото предприятие. За предприятия, които са придобили друго предприятие или са учредени чрез сливане, прилаганият период на допустимост обхваща също дейностите съответно на придобитото предприятие или на слетите предприятия, с изключение на такива придобити или слети предприятия, чийто оборот възлиза на по-малко от 10 % от оборота на придобиващото предприятие през финансовата година, предхождаща придобиването, или, в случай на предприятия, учредени чрез сливане, по-малко от 10 % от общия оборот, който сливащите се предприятия са имали през финансовата година, предхождаща сливането. Що се отнася до периода на допустимост, свързан с регистрирането, ако се ползва той, за допустимите предприятия, които не подлежат на регистриране, се смята, че периодът на допустимост от десет години започва да тече или от момента, в който предприятието започне своята стопанска дейност, или от момента, от който подлежи на данъчно облагане за тази дейност, в зависимост от това кой от тези два момента настъпва по-рано. Финансирането с подкрепата по линия на фонд InvestEU може да обхваща също последващи инвестиции в МСП, нерегистрирани на фондовата борса, след периода на допустимост, посочен в настоящата точка, ако са изпълнени следните кумулативни условия: 1) номиналният размер на общото финансиране, посочено в буква а), не е превишен, 2) възможността за последващи инвестиции е била предвидена в първоначалния бизнес план и 3) крайният бенефициер, получаващ последващата инвестиция, не е станал „свързано предприятие“ — по смисъла на член 3, параграф 3 от приложение I — с друго предприятие, което не е финансовият посредник или независимият частен инвеститор, предоставящ финансиране с подкрепата по линия на фонд InvestEU, освен ако новият субект не е МСП;

▼ **M6**

- ii) МСП, нерегистрирани на фондовата борса, които започват нова икономическа дейност, когато първоначалната инвестиция е по-висока от 50 % от средния годишен оборот през последните пет години. Като изключение от първото изречение, следните инвестиции се смятат за инвестиции в нови стопански дейности, при условие че свързаната с тях първоначална инвестиция, почиваща върху финансово-икономически план, надхвърля 30 % от средния годишен оборот през предходните 5 години: 1) инвестиции, които значително подобряват екологичните характеристики на дейността над задължителните стандарти на Съюза в съответствие с член 36, параграф 2 от настоящия регламент, 2) други екологично устойчиви инвестиции съгласно определението в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2020/852, и 3) инвестиции, насочени към увеличаване на капацитета за добив, разделяне, рафиниране, обработка или рециклиране на суровина от изключителна важност, посочена в приложение IV. Екологично устойчивият характер на инвестицията трябва да бъде доказан в съответствие с член 3 от Регламент (ЕС) 2020/852, включително принципа за ненасяне на значителни вреди, или чрез други сравними методики, или чрез други сравними методики, включително, но не само, проверката на устойчивостта за фонда InvestEU. Що се отнася до мерки, които са идентични с мерките в рамките на одобрените от Съвета планове за възстановяване и устойчивост, тяхното съответствие с принципа за ненасяне на значителни вреди се смята за спазено, тъй като вече е проверено;
- iii) МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация, които са иновационни предприятия съгласно определението в член 2, точка (80);
- б) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер по линия на фонд InvestEU, не надвишава 16,5 милиона евро и се предоставя на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация, чиито основни дейности са разположени в подпомагани региони, при условие че финансирането не се използва за преместване на дейности, както е определено в член 2, параграф 61а;
- в) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 2,2 милиона евро и се предоставя на МСП или на малки дружества със средна пазарна капитализация.

▼ **M4***Член 56е***Условия за помощите, включени в търговски финансови продукти с посредници, които се подкрепят от фонд InvestEU**

1. Финансирането на крайните бенефициери се предоставя от търговски финансови посредници, които се подбират по открит, прозрачен и недискриминационен начин въз основа на обективни критерии.
2. Търговският финансов посредник, който предоставя финансиране на крайния бенефициер, запазва минимална рискова експозиция от 20 % за всяка сделка за финансиране.

▼M6

3. Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер чрез всички търговски финансови посредници, не надхвърля 8,25 милиона евро.

▼B*ГЛАВА IV***ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ***Член 57***Отмяна**

Регламент (ЕО) № 800/2008 се отменя.

*Член 58***Преходни разпоредби****▼M1**

1. Настоящият регламент се прилага за индивидуални помощи, предоставени преди неговите съответни разпоредби да влязат в сила, ако помощите изпълняват всички условия, определени в настоящия регламент, с изключение на член 9.

▼B

2. Помощите, които не са освободени от задължението за уведомяване в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора, в съответствие с настоящия регламент или в съответствие с други регламенти, приети съгласно член 1 от Регламент (ЕО) № 994/98, и които са били в сила пред това, се оценяват от Комисията в съответствие с приложимите рамки, насоки, съобщения и известия.

3. Всички индивидуални помощи, предоставени преди 1 януари 2015 г. по силата на който и да било регламент, приет съгласно член 1 от Регламент (ЕО) № 994/98, в сила към момента на предоставяне на помощта, са съвместими с вътрешния пазар и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, с изключение на регионалните помощи. Схемите за помощ за рисков капитал в полза на МСП, учредени преди 1 юли 2014 г. и освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора съгласно Регламент (ЕО) № 800/2008, се освобождават от задължението за уведомяване и са съвместими с вътрешния пазар до края на споразумението за финансиране, при условие че публичните средства са били поети като задължения към подпомагания фонд за частни капиталови инвестиции по силата на това споразумение преди 1 януари 2015 г. и продължават да са изпълнени останалите условия за освобождаване.

▼M6

3а. Всички индивидуални помощи, предоставени от 1 юли 2014 г. до [датата на влизане в сила на настоящите изменения] съгласно разпоредбите на настоящия регламент, приложими към момента на отпускане на помощите, са съвместими с вътрешния пазар и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Всички индивидуални помощи, предоставени преди 1 юли 2014 г. в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, с изключение на член 9, приложими преди или след 10 юли 2017 г., преди или след 3 август 2021 г., или преди или след [датата на влизане в сила на настоящите изменения], са съвместими с вътрешния пазар и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

▼ M6

4. В края на периода на действие на настоящия регламент всяка схема за помощ, освободена от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, продължава да бъде освободена в рамките на период на приспособяване от шест месеца. Освобождаването на помощите за рисково финансиране в съответствие с член 21, параграф 9, буква а) се преустановява в края на срока, определен в споразумението за финансиране, при условие че публичните средства, поети като задължения към подпомагания фонд за частни капиталови инвестиции, са били предоставени въз основа на това споразумение в срок от 6 месеца преди края на срока на действие на настоящия регламент, и при условие че са изпълнени останалите условия за освобождаване.

▼ M1

5. Ако настоящият регламент бъде изменен, всяка схема за помощ, освободена от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, приложим към момента на влизане в сила на схемата, продължава да бъде освободена през шестмесечен период на приспособяване.

▼ B*Член 59*

Настоящият регламент влиза в сила на 1 юли 2014 г.

▼ M6

Той се прилага до 31 декември 2026 г.

▼ B

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Определение за МСП

Член 1

Предприятие

За предприятие се счита всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма. Това включва по-специално самонаетите лица и семейните предприятия, упражняващи занаятчийска или друга дейност, а също сдружения или асоциации, упражняващи редовно стопанска дейност.

Член 2

Численост на персонала и финансови прагове при определяне на категориите предприятия

1. В категорията на микро-, малки и средни предприятия (МСП) се включват предприятия, в които работят по-малко от 250 души и чийто годишен оборот не надхвърля 50 млн. евро и/или чийто общ годишен счетоводен баланс не надвишава 43 млн. евро.
2. В рамките на категорията МСП малко предприятие се дефинира като предприятие, което наема под 50 души персонал и чийто годишен оборот и/или общ годишен баланс не надвишава 10 млн. евро.
3. В рамките на категорията МСП микропредприятие се дефинира като предприятие, в което работят под 10 души и чийто годишен оборот и/или годишен общ счетоводен баланс не надвишава 2 млн. евро.

Член 3

Видове предприятия, взети предвид при изчисляването на числеността на персонала и на финансовите суми

1. „Самостоятелно предприятие“ е всяко предприятие, което не се определя като предприятие партньор по смисъла на параграф 2 или като свързано предприятие по смисъла на параграф 3.
2. „Предприятия партньори“ са всички предприятия, които не се определят като свързани предприятия по смисъла на параграф 3 и между които съществува следното взаимоотношение: дадено предприятие (предприятие нагоре по веригата) притежава самостоятелно или съвместно с едно или повече свързани предприятия по смисъла на параграф 3, 25 % или повече от капитала или правата на глас в друго предприятие (предприятие надолу по веригата).

Въпреки това, дадено предприятие може да се определя като самостоятелно и по този начин да няма предприятия партньори, дори ако този праг от 25 % е достигнат или надвишен от следните инвеститори, при условие че тези инвеститори не са свързани по смисъла на параграф 3 нито индивидуално, нито съвместно с въпросното предприятие:

- а) публични инвестиционни дружества, дружества за рисков капитал, физически лица или групи от физически лица, които упражняват редовна инвестиционна дейност в рисков капитал и които инвестират собствен капитал в дружества, които не са котираны на фондовата борса („бизнес ангели“), при условие че общата инвестиция на тези „бизнес ангели“ в същото предприятие е под 1 250 000 EUR;
- б) университети или изследователски центрове с нестопанска цел;
- в) институционални инвеститори, включително фондове за регионално развитие;

▼B

г) автономни местни органи с годишен бюджет под 10 млн. евро и население под 5 000 жители.

3. „Свързани предприятия“ са предприятия, които имат едно от следните взаимоотношения:

а) едно предприятие притежава мнозинство от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие;

б) едно предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административните, управителните или надзорните органи на друго предприятие;

в) едно предприятие има правото да упражнява доминиращо влияние върху друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в устава или в учредителния акт на това предприятие;

г) едно предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с други акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Налице е презумпция, че не съществува доминиращо влияние, ако инвеститорите, посочени в параграф 2, втора алинея, не участват пряко или косвено в управлението на въпросното предприятие, без да се засягат правата им като акционери.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, описани в първа алинея, посредством едно или няколко други предприятия или посредством някой от инвеститорите, посочени в параграф 2, също се считат за свързани.

Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия, ако те упражняват дейността си или част от своята дейност на същия съответен пазар или на съседни пазари.

За „съседен пазар“ се счита пазарът на продукти или услуги, намиращ се пряко нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар.

4. С изключение на случаите, посочени в параграф 2, втора алинея, дадено предприятие не може да се счита за МСП, ако 25 % или повече от капитала или от правата му на глас се контролират пряко или косвено, съвместно или индивидуално, от един или няколко публични органа.

5. Предприятията могат да изготвят декларация относно статута си на самостоятелни предприятия, предприятия партньори или свързани предприятия, която включва данните за праговете, установени в член 2. Декларацията може да бъде изготвена, дори ако капиталът е разпределен по такъв начин, че не е възможно да се определи кой точно го притежава, като в такъв случай предприятието може добросъвестно да декларира, че може основателно да предположи, че 25 % или повече от неговия капитал не е собственост на едно предприятие или съвместно на свързани предприятия. Такива декларации се изготвят, без да се засягат проверките или разследванията, предвидени в националните или съюзните правила.

*Член 4***Данни, използвани за определяне на числеността на персонала и на финансовите суми, и референтен период**

1. Данните, които се прилагат за определяне на числеността на персонала и финансовите суми, са онези, отнасящи се до последния одобрен отчетен период, изчислени на годишна основа. Те се вземат предвид считано от датата на приключване на сметките. Сумата, избрана за оборота, се изчислява без данък добавена стойност (ДДС) и други косвени данъци.

▼B

2. Когато към датата на приключване на сметките дадено предприятие установи, че на годишна основа е надвишило или е паднало под таваните за числеността на персонала или финансовите прагове, посочени в член 2, това няма да доведе до загуба или придобиване на статут на средно, малко или микропредприятие, освен ако тези прагове не бъдат надвишени през два последователни отчетни периода.

3. В случай на новосъздадени предприятия, чиито отчети все още не са били одобрени, данните, които трябва да бъдат взети предвид, произлизат от добросъвестна прогноза, направена в хода на финансовата година.

*Член 5***Численост на персонала**

Числеността на персонала съответства на броя на единиците труд за една година (ЕТГ), т.е. на броя лица, които са работили на пълен работен ден във въпросното предприятие или от негово име през цялата разглеждана референтна година. Работата на лица, които не са работили цялостно, както и работата на тези, които са работили на непълен работен ден, независимо от продължителността, а също и работата на сезонните работници, се отчита като процент от ЕТГ. Персоналът се състои от:

- а) служители;
- б) лица, работещи за предприятието, подчинени на него и считани за служители съгласно националното законодателство;
- в) собственици, изпълняващи управителни функции;
- г) партньори, участващи в редовната дейност на предприятието и ползващи се с финансови облаги от предприятието.

Стажантите и студентите, преминаващи професионално обучение по договор за чиракуване или професионално обучение, не се включват в броя на персонала. Продължителността на отпуска по майчинство или родителския отпуск не се отчита.

*Член 6***Установяване на данните за дадено предприятие**

1. В случая на самостоятелно предприятие данните, включително броя на персонала, се определят изключително въз основа на счетоводните отчети на това предприятие.

2. Данните, включително числеността на персонала, за предприятие, имащо предприятия партньори или свързани предприятия, се определят въз основа на счетоводни отчети и други данни за предприятието или, ако са налице, на консолидираните отчети на предприятието, или на консолидираните отчети, в които предприятието е включено чрез консолидация.

Към данните, посочени в първа алинея, се добавят данните на всяко предприятие партньор на въпросното предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата. Натрупването е пропорционално на процентния дял в капитала или в правата на глас (в зависимост от това кой от тях е по-голям). В случая на взаимно участие се прилага по-високият процент.

Към данните, посочени в първа и втора алинея, се прибавят 100 % от данните на всяко предприятие, което е пряко или косвено свързано с въпросното предприятие, когато тези данни не са били вече включени чрез консолидация в счетоводните отчети.

▼B

3. За прилагането на параграф 2 данните за предприятията партньори на въпросното предприятие се извличат от счетоводните им отчети или от другите им консолидирани данни, ако има такива. Към тях се прибавят 100 % от данните на предприятия, които са свързани с тези предприятия партньори, освен ако техните счетоводни отчети вече не са били включени чрез консолидация.

Отново за прилагането на параграф 2 данните за предприятията, които са свързани с въпросното предприятие, трябва да се извлекат от счетоводните им отчети и от другите им консолидирани данни, ако има такива. Към тях се прибавят пропорционално данните за всяко евентуално предприятие партньор на това свързано предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата, освен ако те не са били вече включени в консолидираните счетоводни отчети с процент, който е поне пропорционален на процента, определен съгласно параграф 2, втора алинея.

4. Когато в консолидираните счетоводни отчети не се съдържат данни за персонала на дадено предприятие, числеността на персонала му се изчислява чрез пропорционално сумиране на данните от неговите предприятия партньори и чрез прибавяне на данните от предприятията, с които въпросното предприятие е свързано.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Информация относно държавните помощи, освободени от изискването за уведомяване по настоящия регламент

ЧАСТ I

Предоставя се чрез установеното от Комисията компютърно приложение, посочено в член 11

Номер на помощта	(попълва се от Комисията)	
Държава членка		
Референтен номер на държавата членка		
Регион	Име на региона/регионите (NUTS ⁽¹⁾)	Статут на подпомаган регион ⁽²⁾
Предоставящ орган	Наименование	
	Пощенски адрес	
	Уеб адрес	
Наименование на мярката за помощ		
Национално правно основание (позоваване на съответната национална официална публикация)		
Уебвръзка към пълния текст на мярката за помощ		
Вид на мярката	☐ Схема	Име на бенефициера и групата ⁽³⁾ , към която принадлежи
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	
Изменение на съществуваща схема за помощ или помощ <i>ad hoc</i>	Референтен номер на помощта, даден от Комисията	
	☐ Удължаване	
	☐ Изменение	
Продължителност ⁽⁴⁾	☐ Схема	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг
Дата на предоставяне ⁽⁵⁾	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	дд/мм/гггг
Засегнат икономически сектор	☐ Всички икономически сектори, които отговарят на условията за получаване на помощ	
	☐ Ограничена за някои сектори: моля, уточнете нивото на групата по NACE ⁽⁶⁾	

Вид на бенефициера	☐ МСП		
	☐ Големи предприятия		
Бюджет	Общ годишен размер на планирания бюджет по схемата ⁽⁷⁾	Национална парична единица (цели суми)	
	Общ размер на помощта <i>ad hoc</i> , предоставена на предприятието ⁽⁸⁾	Национална парична единица (цели суми)	
	☐ За гаранции ⁽⁹⁾	Национална парична единица (цели суми)	
Aid instrument	☐ Безвъзмездни средства/лихвена субсидия		
	☐ Заем/възстановяеми аванси		
	☐ Гаранция (при необходимост с позоваване на решението на Комисията ⁽¹⁰⁾)		
	☐ Данъчно предимство или освобождаване от данъци		
	☐ Предоставяне на рисково финансиране		
	☐ Други (моля, посочете)		
	Посочете на коя от следните общи категории съответства най-добре инструментът за помощ от гледна точка на неговия ефект/неговата функция: ☐ Безвъзмездни средства ☐ Заем ☐ Гаранция ☐ Данъчно предимство ☐ Предоставяне на рисково финансиране		
☐ Ако има съфинансиране от фонд/фондове на ЕС	Име на фонда/фондовете на ЕС:	Размер на финансирането (по отделни фондове на ЕС)	Национална парична единица (цели суми)

⁽¹⁾ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.
⁽²⁾ Член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС (статус „А“), член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС (статус „В“), неподпомаганите региони, т.е. региони, които не отговарят на условията за отпускане на регионална помощ (статус „N“).
⁽³⁾ За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия регламент „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.
⁽⁴⁾ Срок, през който предоставящият орган може да се ангажира с предоставянето на помощта.
⁽⁵⁾ Определена съгласно член 2, точка 27 от регламента.
⁽⁶⁾ NACE Rev.2 — Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейската общност. Обикновено секторът се определя на ниво група.
⁽⁷⁾ При схеми за помощ: посочва се общият годишен размер на планирания бюджет по схемата или прогнозните загуби на данъчни постъпления на година за всички инструменти за помощ, съдържащи се в схемата.
⁽⁸⁾ При предоставяне на помощ *ad hoc*: посочва се общият размер на помощта/загубите на данъчни постъпления.
⁽⁹⁾ За гаранции се посочва (максималният) размер на обезпечените заеми.
⁽¹⁰⁾ Ако е уместно, позоваване на решението на Комисията за одобряване на методологията за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ в съответствие с член 5, параграф 2, буква в) от регламента.

▼ M6

ЧАСТ II

Предоставя се чрез установената от Комисията електронна система за уведомяване, посочена в член 11

Моля, посочете разпоредбата от ОРГО, съгласно която мярката за помощ се привежда в действие.

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — премии (ако е приложимо) в %
Регионална помощ – инвестиционна помощ ⁽¹⁾ (член 14)	☐ Схема	%	%
	☐ Помощ ad hoc	%	%
Регионална помощ — оперативна помощ (член 15)	☐ В слабо населени региони (член 15, параграф 2)	%	%
	☐ В много слабо населени региони (член 15, параграф 3)	%	%
	☐ В най-отдалечените региони (член 15, параграф 4)	%	%
☐ Регионална помощ в полза на градското развитие (член 16)		 национална валута	%
Помощ за МСП (членове 17—19г)	☐ Инвестиционна помощ за МСП (член 17)	%	%
	☐ Помощ за консултантски услуги в полза на МСП (член 18)	%	%
	☐ Помощ за участие на МСП в панаири (член 19)	%	%
	☐ Помощ за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за водено от общностите местно развитие („BOMP“) (член 19а)	%	%
	☐ Помощ в ограничен размер за МСП, ползващи се от проекти за водено от общностите местно развитие („BOMP“) (член 19б) ⁽²⁾	 национална валута	%
	☐ Помощ за микропредприятия под формата на публична намеса във връзка с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия (член 19в)	%	%
	☐ Помощ за МСП под формата на временна публична намеса във връзка с доставката на електроенергия, газ или топлинна енергия, произведена от природен газ или електрое- нергия, за смекчаване на въздействието на увеличението на цените след военната агресия на Русия срещу Украйна (член 19г)	%	%

⁽¹⁾ При регионална помощ ad hoc, която допълва помощ, предоставена по схема(и) за помощ, моля, посочете интензитета на помощта, предоставена по схемата, както и интензитета на помощта ad hoc.

⁽²⁾ Съгласно член 11, параграф 1 докладването за помощта, предоставена по член 19б, не е задължително. Следователно докладването за такава помощ е само факултативно.

▼ M6

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — премии (ако е приложимо) в %
Помощ по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (членове 20—20a)	☐ Помощ за разходи, извършени от предприятия при участието им в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (член 20)	%	%
	☐ Помощ в ограничен размер за участие на предприятия в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (член 20a) ⁽²⁾	 национална валута	%
Помощ за достъп до финансиране за МСП (членове 21—22)	☐ Помощ за рисковото финансиране (член 21)	 национална валута	N/A
	☐ Помощ за рисковото финансиране за МСП под формата на данъчни стимули за частни инвеститори, които са физически лица (член 21a)	 национална валута	N/A
	☐ Помощ за стартиращи предприятия (член 22)	 национална валута	N/A
☐ Помощ за МСП — Помощ за алтернативни търговски платформи, специализирани в МСП (член 23)		 национална валута	N/A
☐ Помощ за МСП — Помощ за проучвателни разходи (член 24)		%	N/A
Помощ за научноизследователска и развойна дейност и иновации (членове 25—30)	Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност (член 25)	☐ Фундаментални научни изследвания (член 25, параграф 2, буква а)	%
		☐ Индустриални научни изследвания (член 25, параграф 2, буква б)	%
		☐ Експериментално развитие (член 25, параграф 2, буква в)	%
		☐ Проучвания на осъществимостта (член 25, параграф 2, буква г)	%
	☐ Помощ за проекти, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ (член 25a)		 национална валута
	☐ Помощ за действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на Европейския научноизследователски съвет „Доказване на концепцията“ (член 25б)		 национална валута
	☐ Помощ за съвместно финансирани проекти за научноизследователска и развойна дейност (член 25в)		%
	☐ Помощ за действия за формиране на екипи (член 25г)		%

⁽²⁾ Съгласно член 11, параграф 1 докладването за помощта, предоставена по член 20a, не е задължително. Следователно докладването за такава помощ е само факултативно.

▼ M6

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — премии (ако е приложимо) в %
	☐ Помощ, включена в съфинансирането на проекти, подпомагани по линия на Европейския фонд за отбрана или Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната (член 25д)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за научноизследователски инфраструктури (член 26)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за инфраструктури за изпитване и експериментирание (член 26а)	%	%
	☐ Помощ за иновационни кълъстери (член 27)	%	%
	☐ Помощ за иновации в полза на МСП (член 28)	%	%
	☐ Помощ за иновации на процеси и организации (член 29)	%	%
	☐ Помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на рибарството и аквакултурите (член 30)	%	%
☐ Помощ за обучение (член 31)		%	%
Помощ за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания (членове 32—35)	☐ Помощи за наемане на работещи в неравностойно положение под формата на субсидии за заплати (член 32)	%	%
	☐ Помощ за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати (член 33)	%	%
	☐ Помощ за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания (член 34)	%	%
	☐ Помощ за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение (член 35)	%	%
Помощи за опазване на околната среда (членове 36—49)	☐ Инвестиционна помощ за опазване на околната среда, включително за декарбонизация (член 36)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за инфраструктури за зареждане с електроенергия или гориво (член 36а)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за придобиването на чисти превозни средства или превозни средства с нулеви емисии и за модернизирването на превозни средства (член 36б)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за мерки за енергийна ефективност, различни от тези в сгради (член 38)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за мерки за енергийна ефективност на сградите (член 38а)	%	%

▼ M6

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — премии (ако е приложимо) в %
	☐ Помощ за улесняване на сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат (член 38б)	 национална валута	N/A
	☐ Инвестиционна помощ за проекти за енергийна ефективност на сградите под формата на финансови инструменти (член 39)	 национална валута	N/A
	☐ Инвестиционна помощ за насърчаване на енергията от възобновяеми източници, от водород от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на енергия (член 41)	%	%
	☐ Оперативна помощ за насърчаване на електроенергията от възобновяеми източници (член 42)	%	%
	☐ Оперативна помощ за насърчаване на енергия от възобновяеми източници и от водород от възобновяеми източници в малки проекти и общности за възобновяема енергия (член 43)	%	%
	☐ Помощ под формата на намаления на данъци по Директива 2003/96/ЕО (член 44)	%	N/A
	☐ Помощ под формата на намаления на екологични данъци или парафискални такси (член 44а)	%	N/A
	☐ Инвестиционна помощ за отстраняване на щети върху околната среда, възстановяване на природни местообитания и екосистеми, опазване или възстановяване на биологичното разнообразие и прилагане на природосъобразни решения за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му (член 45)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за енергийно-ефективно районно отопление и/или охлаждане (член 46)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за ефективност на ресурсите и за подпомагане на прехода към кръгова икономика (член 47)	%	%
	☐ Инвестиционна помощ за енергийна инфраструктура (член 48)	%	%
	☐ Помощ за проучвания и консултантски услуги относно опазването на околната среда и енергийните въпроси (член 49)	%	%

▼ M6

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — премии (ако е приложимо) в %	
☐ Схеми за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия (член 50)	Максимален интензитет на помощта	%	%	
	Вид природно бедствие	☐ земетресение ☐ лавина ☐ свлачище ☐ наводнение ☐ торнадо ☐ ураган ☐ вулканично изригване ☐ горски пожар		
	Дата на възникване на природното бедствие	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг		
☐ Социална помощ за транспорт за живеещите в отдалечени региони (член 51)		 национална валута	%	
☐ Помощ за фиксирани широколентови мрежи (член 52)		 национална валута	%	
☐ Помощ за 4G и 5G мобилни мрежи (член 52а)		 национална валута	%	
☐ Помощ за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност (член 52б)		%	%	
☐ Ваучери за свързаност (член 52в)		 национална валута	%	
☐ Помощ за мрежи за пренос на данни (член 52г)		%	%	
☐ Помощ за култура и опазване на културното наследство (член 53)		%	%	
☐ Схеми за помощ за аудио-визуални произведения (член 54)		%	%	
☐ Помощ за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих (член 55)		%	%	
☐ Инвестиционна помощ за местни инфраструктури (член 56)		%	%	
☐ Помощ за регионални летища (член 56а)		%	%	
☐ Помощ за регионални летища (член 56б)		%	%	
☐ Помощ за вътрешни пристанища (член 56в)		%	%	
Помощ, включена във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU (членове 56г—56е)	Член 56д	☐ Помощ за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност, които се финансират съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент (член 56д, параграф 2)	 национална валута	%

▼ M6

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — премии (ако е приложимо) в %
	☐ Помощ за разгръщане на фиксирана широко-лентова мрежа и помощ за разгръщане на мобилни мрежи 4G и 5G за свързване на определени допустими движещи сили на социално-икономическото развитие (член 56д, параграф 3)	 национална валута	%
	☐ Помощ за производство на енергия и енергийна инфраструктура (член 56д, параграф 4)	 национална валута	%
	☐ Помощ за социални, образователни, културни инфраструктури и инфраструктури на природното наследство и дейности (член 56д, параграф 5)	 национална валута	%
	☐ Помощ за транспорт и транспортна инфраструктура (член 56д, параграф 6)	 национална валута	%
	☐ Помощ за други инфраструктури (член 56д, параграф 7)	 национална валута	%
	☐ Помощ за опазване на околната среда, включително за защита на климата (член 56д, параграф 8)	 национална валута	%
	☐ Помощи за научни изследвания, развойна дейност, иновации и цифровизация (член 56д, параграф 9)	 национална валута	%
	☐ Помощ под формата на финансиране с помощта на фонд InvestEU, предоставяна на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация (член 56д, параграф 10)	 национална валута	%
	☐ Помощ, включена в търговски финансови продукти с посредници, които се подкрепят от фонд InvestEU (член 56е)	 национална валута	%

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Разпоредби за публикуването на информация, както е посочено в член 9, параграф 1

Държавите членки организират подробни уебсайтове за държавна помощ, на които се публикува информацията, предвидена в член 9, параграф 1, така че достъпът до тази информация да е лесен. Информацията трябва да бъде във вид на електронна таблица, която позволява данните да бъдат търсени, извличани и лесно публикувани в интернет, например във формат CSV или XML. Достъп до уебсайта се предоставя на всяка заинтересована страна без ограничения. За достъп до уебсайта не се изисква предварителна регистрация като потребител.

За всяка предоставена индивидуална помощ се публикува следната информация, както е посочено в член 9, параграф 1, буква в):

- Име на бенефициера
- Идентификационен код на бенефициера
- Вид предприятие (МСП/голямо предприятие) към датата на предоставяне на помощта
- Регион, в който се намира бенефициерът, на ниво NUTS II ⁽¹⁾
- Сектор на дейност на бенефициера на ниво групи по NACE ⁽²⁾
- Елемент на помощ, изразен като цяла стойност в национална парична единица ⁽³⁾
- Инструмент за помощ (безвъзмездни средства/лихвена субсидия, заем/възстановяеми аванси/възстановяема безвъзмездна помощ, гаранция, данъчно предимство или освобождаване от данъци, рисково финансиране, друго (моля, посочете) ⁽⁴⁾
- Дата на предоставяне
- Цел на помощта
- Предоставящ орган
- При схеми по членове 16 и 21, име на упълномощения субект и име на подбраните финансови посредници
- Референтен номер на мярката за помощ ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.

⁽²⁾ ► **M1** Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1). ◀

⁽³⁾ ► **M1** Брутният еквивалент на безвъзмездна помощ, или за мерки по членове 16, 21, 22 или 39 от настоящия регламент, размерът на инвестицията. ◀ За оперативни помощи може да бъде предоставен годишният размер на помощта за един получател. За фискални схеми и схеми по член 16 (регионални помощи за градско развитие) и член 21 (помощи за рисково финансиране) тази сума може да бъде предоставена по траншовете, определени в член 9, параграф 2 от настоящия регламент.

⁽⁴⁾ Ако помощта е отпусната посредством няколко инструмента за помощ, размерът на помощта се посочва по инструментите.

⁽⁵⁾ Както е посочено от Комисията в рамките на електронната процедура, посочена в член 11 от настоящия регламент.

▼ **M6***ПРИЛОЖЕНИЕ IV***Суровини от изключителна важност, посочени в член 21, параграф 3, буква в) и член 56д, параграф 10, буква а), подточка ii)**

Следните суровини се смятат за суровини от изключителна важност, както е посочено в член 21, параграф 3, буква в) и член 56д, параграф 10, буква а), подточка ii):

- а) антимон
- б) арсен
- в) боксит
- г) барит
- д) берилий
- е) бисмут
- ж) бор
- з) кобалт
- и) коксуващи се въглища
- й) мед
- к) фелдшпат
- л) флуорит
- м) галий
- н) германий
- о) хафний
- п) хелий
- р) тежки редкоземни метали
- с) леки редкоземни метали
- т) литий
- у) магнезий
- ф) манган
- х) графит в естествено състояние
- ц) никел — чистота за производство на батерии
- ч) ниобий
- ш) фосфорит
- щ) фосфор
- аа) метали от групата на платината
- бб) скандий
- вв) силициев метал
- гг) стронций
- дд) тантал
- ее) титан
- жж) волфрам
- зз) ванадий